

Beveiligingsmiddelen in personenauto's in 1995

Aanwezigheid en gebruik van gordels, kindersitjes en hoofdsteunen

R-95-20

Ing. J.A.G. Mulder

Leidschendam, 1995

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Stichting
Wetenschappelijk Postbus 1090
Onderzoek 2260 BB Leidschendam
Verkeersveiligheid Duindoorn 32
SWOV telefoon 070-3209323
 telefax 070-3201261

Samenvatting

Sinds 1968 wordt vrijwel jaarlijks door de SWOV in opdracht van Rijkswaterstaat onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid en het gebruik van autogordels door vóórinzittenden van personenauto's. In 1989 is daaraan ook onderzoek toegevoegd naar de aanwezigheid en het gebruik van gordels achterin personenauto's, en naar het gebruik van kinderzitjes. Alle genoemde beveiligingsmiddelen zijn ook onderwerp van dit onderzoek. Bovendien is nog een nieuw element toegevoegd: de afstelling van de hoofdsteunen bij bestuurders en voorpassagiers.

Dit rapport beschrijft de ontwikkelingen in het feitelijk en beweerd gedrag bij het gebruik van de zojuist genoemde beveiligingsmiddelen. De gegevens voor het onderzoek werden verzameld door observaties op kruispunten met verkeersregelininstallaties en door middel van een schriftelijke enquête onder een deel van de geobserveerde automobilisten en passagiers.

In tegenstelling tot voorgaande onderzoeken, die altijd gedurende het najaar plaatsvonden, is dit onderzoek in het voorjaar uitgevoerd. Dat bood de gelegenheid om aandacht te besteden aan de mogelijke invloed van een voorlichtingscampagne die door Veilig Verkeer Nederland is gehouden.

De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn:

- Ten opzichte van 1992 is er een stagnatie opgetreden in het gebruik van de gordel door bestuurders en voorpassagiers.
- Het gebruik van de gordel door achterpassagiers is ten opzichte van 1992 aanzienlijk afgenomen.
- Het gebruik van kinderzitjes is onveranderd groot en ten opzichte van 1992 zelfs nog iets toegenomen.
- De aanwezige hoofdsteunen blijken maar in ongeveer de helft van de gevallen goed te zijn afgesteld.

Aanbevolen wordt om in een combinatie van voorlichting en toezicht meer aandacht te besteden aan de noodzaak van (goed) gebruik van de gordel. De groeimogelijkheden zijn, zeker gezien ervaringen in het buitenland, nog groot. Tegelijkertijd zou het publiek meer op de hoogte moeten worden gebracht van het profijt dat getrokken wordt van een goed afgestelde hoofdsteun. Voorts valt te denken aan technische voorzieningen die ongemak een dergelijke kunnen ondervangen.

Summary

Surveys on the presence and use of seat belts by drivers and passengers on the front seats of passenger cars are almost yearly conducted by SWOV since 1968. The surveys were extended to seat belts on the back seats and to children restraint systems since 1989. All of these studies were conducted on behalf of the Dutch Ministry of Transport.

All above mentioned restraint systems are subject of this study which incorporates also a new element: the proper adjustment of head rests by drivers and front seat passengers. This report discusses the developments in actual and pretended behaviour in their use.

Data were gathered in actual traffic by observations at traffic lights on several types of roads and by setting up an inquiry into a part of the observed drivers and passengers.

Unlike previous investigations which were always in the autumn, this study was conducted in the spring. This gives the opportunity to evaluate the possible influence of an information campaign held at the turn of the year.

The main conclusions of the survey are that since 1992:

- the use of seat belts by drivers and front seat passengers did not actually change.
- the use of seat belts by back seat passengers has dropped considerably.
- the use of children restraint systems is still high and has even increased to a certain extent.
- head rests present are at best adjusted in a proper way only half.

It is recommended to pay more attention to the necessity of (proper) seat belt use. The increase of seat belt use has good prospects as can be seen from foreign experiences. A combination of information and enforcement campaigns is the proper way to realise this.

Besides people should be better informed about the benefits of proper adjusted head rests. Moreover technical improvements can be considered which can help overcome certain often mentioned problems by drivers and passengers like discomfort, forgetfulness, etc.

Inhoud

<i>Voorwoord</i>	6
1. <i>Inleiding</i>	7
2. <i>Doelstelling van het onderzoek</i>	8
3. <i>Methode van onderzoek</i>	9
3.1. Observaties	9
3.2. Enquêtes	10
4. <i>Uitvoering van de observaties</i>	11
4.1. Algemeen	11
4.2. Observatieperiode	11
4.3. Observatietijdstippen	11
4.4. Observatieplaatsen	12
4.5. Observatieobjecten	12
5. <i>Uitvoering van de enquêtes</i>	13
5.1. Inleiding	13
5.2. De steekproef	13
5.3. De vragenlijsten	13
6. <i>Gebruik van beveiligingsmiddelen</i>	15
6.1. Algemeen	15
6.2. Gebruik van de gordel	15
6.3. Gebruik van hoofdsteunen	21
7. <i>Resultaten van de schriftelijke enquête</i>	25
7.1. Algemeen	25
7.2. Responskenmerken	25
7.3. Bestuurders	25
7.4. Achterpassagiers	30
8. <i>Discussie, conclusies en aanbevelingen</i>	36
<i>Literatuur</i>	39
<i>Afbeeldingen 1 t/m 6d</i>	41
<i>Tabellen 1 t/m 14, 20 en 21</i>	43
<i>Bijlage 1 t/m 13</i>	69

Voorwoord

Dit rapport is een verslag van een onderzoek naar het gebruik van beveiligingsmiddelen in personenauto's. Het onderzoek maakt deel uit van een reeks onderzoeken die in 1968 is gestart. Aanvankelijk was het onderzoek alleen gericht op het gebruik van gordels voorin. Door toenemende aandacht voor de veiligheid van alle inzittenden van personenauto's zijn sinds 1989 daarbij ook de gordels achterin en de kinderzitjes betrokken.

Dit onderzoek is tevens op te vatten als een tweede nameting na de invoering in 1992 van de draagplicht van gordels achterin.

Een onderzoek naar de correcte afstelling van hoofdsteunen vormt een extra onderdeel, dat niet eerder in Nederland op een dergelijk grote schaal is uitgevoerd.

Met deze onderdelen van het onderzoek ontstaat een nagenoeg volledig beeld van de aanwezigheid en het (al dan niet correct) gebruik van de meest gangbare beveiligingsmiddelen die in personenauto's aanwezig zijn of kunnen worden toegepast.

In verband met de vergelijkbaarheid met de rapportages van voorgaande onderzoeken is dit rapport grotendeels op dezelfde wijze vormgegeven als de twee voorgaande rapporten in de reeks die de ontwikkelingen in het gebruik van beveiligingsmiddelen beschrijven (Verhoef & Mulder, 1992; Oei, 1993).

De waarnemingen werden in opdracht van de SWOV uitgevoerd door enquêtebureau 'Frijling Interviews' te Den Haag. Zowel de verwerking van de resultaten van de visuele waarnemingen als die van de schriftelijke enquêtes geschiedde, eveneens in opdracht van de SWOV, door 'IVA Data Entry Services B.V.' te Rijswijk.

Het onderzoek is door de SWOV in opdracht van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat uitgevoerd binnen het kader van het Onderzoek Jaar Programma van de SWOV.

De projectbegeleiding bij de Adviesdienst Verkeer en Vervoer was in handen van ir. J.J.W. Huijbers.

1. Inleiding

De sinds 1968 vrijwel jaarlijks uitgevoerde observaties die de aanwezigheid en het gebruik van autogordels moesten vaststellen hadden tot en met 1988 betrekking op de voorzitplaatsen van personenauto's. Vanaf 1989 zijn daaraan observaties toegevoegd die gericht zijn op de aanwezigheid en het gebruik van autogordels en kinderzitjes op de achterzitplaatsen. In 1991 is vervolgens de steekproef uitgebreid en regionaal gespreid; tevens is een schriftelijke enquête toegevoegd, om ook inzicht te krijgen in *beweerde* gedragingen.

Dit onderzoek in 1991 diende ook als voormeting voor een evaluatie van de draagplicht van gordels op de achterzitplaatsen, welke op 1 april 1992 ingevoerd zou worden.

In het kader van deze evaluatie is het onderzoek in 1992 herhaald op een soortgelijke wijze als in 1991.

Het onderzoek waarover hier wordt gerapporteerd is in feite een herhaling van het onderzoek uit 1992, met dien verstande dat nu tevens gepoogd wordt te achterhalen wat de invloed was van een voorlichtingscampagne die in de laatste maanden van 1994 en de eerste maanden van 1995 is gehouden.

Tegelijkertijd wordt met dit onderzoek ook geprobeerd inzicht te krijgen in de aanwezigheid en het (goede) gebruik van hoofdsteunen op de voorzitplaatsen van personenauto's. Dat inzicht wordt verkregen door middel van afstandobservatie, en ook door gekoppeld aan het onderzoek naar gordels en kinderzitjes aandacht te besteden aan het correcte gebruik van de hoofdsteun.

Over de relatie tussen kennis van het goede gebruik van de hoofdsteun enerzijds en de afstelling ervan anderzijds, is binnen dezelfde opdracht van Rijkswaterstaat een separate studie uitgevoerd. Over dit onderzoek wordt afzonderlijk gerapporteerd (Schoon, 1995). De rapportages van beide onderzoeken bieden een vrijwel volledig beeld van de aanwezigheid en het gebruik van de op dit moment gangbare beveiligingsmiddelen in personenauto's.

De onderzoeksresultaten die in dit rapport worden besproken hebben betrekking op de *landelijke* ontwikkeling in het gebruik van beveiligingsmiddelen. Uitspraken op basis van de naar provincie onderscheiden resultaten hebben soms een indicatief karakter. De relatief beperkte steekproefomvang per provincie laat een onderverdeling naar bepaalde kenmerken of naar een combinatie van die kenmerken niet toe.

2. Doelstelling van het onderzoek

Zoals uit de inleiding al is gebleken is de doelstelling van het onderzoek vierledig:

1. Dit onderzoek wil vaststellen wat de ontwikkeling is in het gebruik van gordels en kinderzitjes met daarbij inbegrepen de mogelijke invloed van voorlichting op dat gebruik.
2. Het onderzoek dient tevens als een tweede nameting van het effect van de invoering van de draagplicht van autogordels op de achterzitplaatsen.
3. Voorts moet het onderzoek inzicht geven in de juiste afstelling van hoofdsteunen.
4. Ten slotte wordt met het onderzoek beoogd aanbevelingen te doen op basis van de verzamelde gegevens, gecombineerd met de reeds bestaande kennis.

3. Methode van onderzoek

3.1. Observaties

Het feitelijk gordelgebruik door bestuurders en passagiers werd vastgesteld door visuele waarneming. Deze observaties werden op twee manieren uitgevoerd: met behulp van de IMA-methode ('Inkijk') en de AMA-methode ('Afstand'). Per observatieplaats werden beide methoden gelijktijdig toegepast door verschillende enquêteurs.

De IMA-methode

De IMA-methode werd toegepast bij die personenauto's waarin minimaal één achterpassagier aanwezig was. Deze werden telkens geselecteerd uit de rij auto's die stilstonden voor rood licht. De enquêteur zoekt contact met de bestuurder en vraagt naar de aanwezigheid van autogordels of kinderzitjes op de achterzitplaatsen. Indien er gordels op de achterbank aanwezig zijn wordt gevraagd naar het type op de verschillende achterzitplaatsen. De enquêteur kijkt tevens of de inzittenden de gordel al of niet dragen. Hij vraagt verder naar de leeftijd van hen en noteert hun geslacht. Om de ouderdom van de auto te bepalen wordt het kenteken genoteerd. Voor de gehanteerde vragenlijst wordt verwezen naar *Bijlage 1*.

De AMA-methode

Bij de AMA-methode wordt geen direct contact met de bestuurder gelegd, maar wordt door de enquêteur tijdens langslopen van de rij voor rood licht stilstaande personenauto's daarvan zoveel als mogelijk het gordelgebruik van de bestuurder en de eventueel er naast zittende passagier vastgesteld. Tevens wordt hun geslacht genoteerd.

De AMA-methode leent zich niet voor de vaststelling van de aanwezigheid en het gebruik van gordels op de achterzitplaatsen omdat het visuele contact daarvoor te oppervlakkig is. De gebruikte vragenlijst is opgenomen als *Bijlage 2*.

Hoofdsteunen

De waarneming van de afstelling van hoofdsteunen vond plaats op soortgelijke wijze als bij de AMA-methode. De rij auto's werd langsgelopen en daarbij werden de hoofdsteunen voorin op ooghoogte bekeken. Deze observaties werden uitgevoerd door de enquêteur die met de uitvoering van de IMA-methode was belast, maar alleen in die gevallen wanneer er zich in de rij auto's geen achterpassagier(s) bevonden. Deze werkwijze is gekozen uit overwegingen van efficiency. Uit vorig onderzoek was bekend dat het aandeel auto's met een achterpassagier (ongeveer 7%) klein is. Van de bestuurder en de eventueel naastzittende passagier werd behalve de afstelling van de hoofdsteen in de categorieën 'goed', 'twijfel' en 'fout' (zie *Bijlage 3*) ook het geslacht genoteerd.

Het type personenauto werd onderverdeeld in de categorieën 'klein', 'middel' en 'groot'. De enquêteurs werden geïnstrueerd hierbij een indeling te hanteren als weergegeven in *Bijlage 4*.

De vragenlijst maakte onderdeel uit van de lijst die bij de IMA-methode werd gebruikt (*Bijlage 1*).

3.2. Enquêtes

Bij aanwezigheid van achterpassagier(s) vanaf twaalf jaar oud werd zowel aan de bestuurder van de betreffende personenauto als aan deze achterpassagier(s) een enquêteformulier uitgereikt met het verzoek dit per post te retourneren. Uiteraard vond dit uitsluitend plaats tijdens de uitvoering van de IMA-methode waarbij direct contact met de inzittenden mogelijk was. De enquêteformulieren voor bestuurders en passagiers zijn respectievelijk opgenomen als *Bijlagen 5* en *6*.

4. Uitvoering van de observaties

4.1. Algemeen

Voor gegevens omtrent de steekproeftrekking en de representativiteit ervan, alsmede de uitvoering van het onderzoek, wordt verwezen naar Arnoldus & Varkevisser (1984). In het algemeen kan worden gesteld dat met betrekking tot het gebruik van gordels en kinderzitjes het onderzoek een herhaling is van het onderzoek uit 1992 (Oei, 1993). Voor zover het deze elementen betreft zijn de resultaten van het onderhavige onderzoek daarmee vergelijkbaar. Het onderzoek naar het gebruik en de afstelling van hoofdsteunen is een nieuw element, wat overigens binnen dezelfde steekproef is onderzocht, maar nog niet eerder op een dergelijke groot-schalige wijze is uitgevoerd. Hieronder zijn de aantallen waarnemingen in tabelvorm weergegeven.

	AMA		IMA		Enquêtes		Hoofdsteunen
	1992	1995	1992	1995	1992	1995	1995
Waarnemingen							
Voertuigen en bestuurders	19414	18988	1437	1473	2281	2224	10387
Passagiers voor	8125	7913			-	-	3633
Passagiers achter	-	-	2285	2314	-	-	-
Achter met gordel	-	-	595	648	-	-	-
Hoofdsteunen	-	-	-	-	-	-	14020

4.2. Observatieperiode

De waarnemingen zijn uitgevoerd op vier aansluitende werk- en weekenddagen: van donderdag 16 t/m zondag 19 maart 1995. Deze periode in het voorjaar is een andere dan te doen gebruikelijk. De vorige reeksen waarnemingen werden onveranderlijk in de maand oktober van het betreffende jaar uitgevoerd.

4.3. Observatietijdstippen

Werkdagen		Weekenddagen	
van	tot	van	tot
07.00	09.00	09.00	10.30
09.15	11.15	10.45	12.15
verplaatsing		verplaatsing	
13.15	15.15	14.15	15.45
15.30	17.30	16.00	17.30
totaal 8 uren		totaal 6 uren	

De tijdstippen zijn ten opzichte van voorgaande onderzoeken niet veranderd, met uitzondering van de eerste periode op de weekenddagen waarop het aanvangstijdstip met een half uur is vervroegd. De totale observatieduur van het onderzoek is daarmee met zes uren uitgebreid.

4.4. Observatieplaatsen

Overeenkomstig het onderzoek uit 1992 is het aantal observatieplaatsen gehandhaafd op achtenveertig: vier in iedere provincie. De eerder gekozen plaatsen zijn zoveel mogelijk gehandhaafd.

In een enkel geval bleek dat onmogelijk door reconstructie of werkzaamheden ter plaatse. Voor deze gevallen is uitgeweken naar al eerder geselecteerde en vergelijkbare observatieplaatsen.

De observatieplaatsen zijn te onderscheiden naar wegtype en ligging binnen of buiten de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom zijn dat autosnelweg en niet-autosnelweg. Binnen de bebouwde kom werd onderscheid gemaakt tussen belangrijke verkeersstraten met een doorgaande functie en verkeersstraten in de stad. Elke observatieplaats kwam in iedere provincie éénmaal voor.

De observaties vonden plaats tijdens de roodlicht-fase op kruisingen van wegen die met verkeerslichten zijn geregeld.

Het observatieprogramma is weergegeven in *Bijlage 7*.

4.5. Observatieobjecten

De observatieobjecten zijn de bestuurders en (achter)passagiers van personenauto's met een Nederlands kenteken van wie het gebruik van de gordel en het al dan niet goede gebruik van de hoofdsteun wordt vastgesteld. Dit laatste alleen bij de voorinzittenden.

De observaties werden verricht door zes teams van twee enquêteurs elk, die per team per dag twee observatieplaatsen bezochten.

5. Uitvoering van de enquêtes

5.1. Inleiding

Nadat op 1 april 1992 de verplichting tot het dragen van autogordels op de achterzitplaatsen van personenauto's was ingevoerd is in het najaar van 1992 een evaluatieonderzoek uitgevoerd. De voormeting ten behoeve van deze evaluatie had in 1991 plaatsgevonden (Oei, 1993).

Behalve voor het vaststellen van (veranderingen in) het feitelijk gebruik werd deze evaluatiestudie ook gebruikt om kennis te nemen van de opvattingen over het gebruik. Deze kennis werd verkregen door het uitzetten van een schriftelijke enquête onder de benaderde bestuurders en passagiers.

Dit onderzoek kan in feite worden beschouwd als een tweede nameting, waarvoor dezelfde doelstellingen gelden. Daaraan is echter nog een andere doelstelling toegevoegd: het doen van een uitspraak over een landelijke voorlichtingscampagne over het (goed) gebruik van de gordel. Deze VVN-campagne, bestaande uit een herhaling van een eerder gehouden landelijke campagne aangevuld met een nieuwe televisiespot, is eind 1994/begin 1995 gevoerd. De oorspronkelijke enquête werd om die reden aangevuld met enige op de campagne gerichte vragen.

Aangetekend moet worden dat eerder gehouden metingen altijd in het najaar hebben plaatsgevonden, terwijl er nu sprake is van een meting in het voorjaar - zodat een mogelijk seizoenseffect op de resultaten niet is uitgesloten. Om daarop enig zicht te kunnen krijgen zijn enkele vragen aan de enquête toegevoegd die een vergelijking van de resultaten mogelijk maken met de resultaten van het Periodiek Regionaal Onderzoek Verkeersveiligheid, de zogenaamde PROV-enquête (Vissers e.a., 1995).

5.2. De steekproef

De enquête is beperkt tot de inzittenden van personenauto's waarin zich minimaal één achterpassagier bevond. De bestuurders van die auto's kregen een enveloppe uitgereikt met daarin een vragenlijst, achtergrondinformatie en een retourenveloppe met het verzoek de vragenlijst zo spoedig mogelijk ingevuld terug te zenden. Als de auto was voorzien van gordels achterin werd ook aan de achterpassagiers, mits deze ouder waren dan twaalf jaar, een soortgelijke enveloppe overhandigd met hetzelfde verzoek.

5.3. De vragenlijsten

De vragenlijsten voor bestuurder en passagier verschilden op sommige punten van elkaar. Zij zijn opgenomen als *Bijlage 5* en *6*. Kort in groepen samengevat werd het volgende gevraagd.

5.3.1. Bestuurder

- Gordelgebruik binnen en buiten de bebouwde kom, bij soort rit en bij de laatste 10 ritten (vragen 1 t/m 6).
- Motieven voor al of geen gordelgebruik (vragen 7 en 8).

- Aanwezigheid van gordels op de achterbank, gebruik ervan en de behoefte om ze aan te schaffen (vragen 9 t/m 11).
- Draagplicht achterin (vraag 12).
- Belang van gordel dragen (vragen 13 t/m 16).
- Voorbeeldwerking van gebruik door de bestuurder (vragen 17 en 18).
- Veiligheidsaspecten (vragen 19 en 20).
- Voorlichting over gordels in het algemeen (vragen 21 en 22).
- Voorlichting over gordels, kinderzitjes en hoofdsteunen in het laatste half jaar, de aard daarvan en de invloed op het gedrag (vragen 23 t/m 30).
- Algemene vragen zoals leeftijd, geslacht, auto gebruik, pakkans, andere veiligheidsvoorzieningen en veiligheid van het verkeer in het algemeen (vragen 31 t/m 45).

5.3.2. *Achterpassagier*

De vragen over de aanwezigheid van gordels op de achterbank, het gebruik ervan en de behoefte om ze aan te schaffen werden niet aan de achterpassagier gesteld. De overige vragen zijn identiek aan die welke aan de bestuurder werden gesteld, uiteraard aangepast aan de positie van achterpassagier.

6. Gebruik van beveiligingsmiddelen

6.1. Algemeen

Voor algemene informatie over de steekproef en de marges wordt verwezen naar Arnoldus & Varkevisser (1984).

Bij de steekproefuitkomsten behoren marges die, binnen een gekozen nauwkeurigheidsmarge (meestal 95%) bepalen tussen welke waarden de gevonden resultaten liggen. De steekproefgrootte is zo bepaald dat in het algemeen een verschil in gebruikspercentage statistisch significant is.

Voor die gevallen waarin sprake is van te weinig waarnemingen wordt in de tekst aangegeven wat de betekenis daarvan is.

Voorts zijn in de tekst bij de gevonden resultaten geen marges vermeld.

Deze kunnen eenvoudig met behulp van de tabel in *Bijlage 8* worden vastgesteld. Bij de vergelijking van gegevens uit verschillende jaren is uitgegaan van de veronderstelling dat de omstandigheden waaronder de gegevens verzameld zijn (zoveel mogelijk) gelijk zijn. Dat geldt uiteraard niet voor de periode waarin de gegevens uit dit onderzoek zijn vergaard.

In tegenstelling tot alle voorgaande onderzoeken, waarbij de gegevens in het najaar zijn verzameld, is er bij dit onderzoek sprake van een meting in het voorjaar. Als daarvoor aanleiding bestaat wordt daarop bij de verdere bespreking nader ingegaan.

In het nu volgende wordt nader ingegaan op het gebruik van gordels door bestuurders en (achter)passagiers en het gebruik van kinderzitjes. Tevens wordt ingegaan op de aanwezigheid van hoofdsteunen en het al dan niet goede gebruik ervan. Waar mogelijk en indien relevant worden de gegevens onderscheiden naar verschillende kenmerken zoals bebouwing, dag, tijdstip, enzovoort. De *Afbeeldingen 1* en *2* geven de ontwikkeling van de draagpercentages van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's weer over de periode 1979 tot en met 1995.

6.2. Gebruik van de gordel

6.2.1. Bestuurders en voorpassagiers

Naar bebouwing

Voor de draagpercentages binnen en buiten de bebouwde kom wordt verwezen naar *Tabel 1* en de *Afbeeldingen 1* en *2*.

Tot 1992 is binnen de bebouwde kom sprake van een toename van het gordelgebruik. Deze toename heeft zich in 1995 bij passagiers niet voortgezet. Het draagpercentage heeft zich gehandhaafd op het niveau van 1992: 72%. Het draagpercentage blijkt bij bestuurders in 1995 gedaald tot 64%; twee percentagepunten lager dan in 1992.

Buiten de bebouwde kom is er al geruime tijd sprake van een redelijk stabiel niveau waarbij het draagpercentage aan kleine veranderingen onderhevig is. In 1995 blijkt het draagpercentage van passagiers met 80% gehandhaafd op het niveau van 1992. Bij bestuurders is er sprake van een afname met twee percentagepunten tot 77%.

Sinds 1992 is het verschil in draagpercentage binnen en buiten de bebouwde kom niet gewijzigd. Dit verschil is voor bestuurders dertien percentagepunten en voor passagiers acht.

Het draagpercentage van passagiers is nu zowel binnen als buiten de bebouwde kom altijd hoger dan dat van bestuurders. Binnen de bebouwde kom bedraagt het verschil nu acht percentagepunten. Dit is twee punten meer dan in 1992. Buiten de bebouwde kom was er in 1992 nauwelijks onderscheid. Nu is het verschil drie percentagepunten.

Naar type weg

Voor de draagpercentages verdeeld naar het type weg wordt verwezen naar *Tabel 2*.

In het algemeen gesproken neemt het draagpercentage af naarmate de weg van lagere orde is. Bij bestuurders is dit een continue afname van 78% naar 61%. Bij passagiers is er geen verschil tussen autosnelweg en auto-weg. Daar handhaaft het draagpercentage zich op 80%. Ook is er bij passagiers geen verschil tussen de wegen met gemengd verkeer en die met lokaal verkeer. Het verschil tussen de draagpercentages van voorpassagiers op beide groepen wegen bedraagt echter acht percentagepunten.

Ten opzichte van 1992 is op alle typen wegen het gebruik van de gordel door de bestuurder afgenomen. Deze reductie is drie percentagepunten op autosnelwegen en wegen voor lokaal verkeer en een à twee percentagepunten op de overige wegen.

Het gebruik van de gordel door de voorpassagiers is op alle typen wegen hoger dan dat van bestuurders. Dit verschil varieert van twee percentagepunten op autosnelwegen tot elf percentagepunten op wegen voor lokaal verkeer. Ten opzichte van 1992 is er bij passagiers weinig verandering te zien. Op autosnelwegen en autowegen is het draagpercentage met 80% onveranderd gebleven. Op wegen met gemengd verkeer is er een lichte afname tot 72% te zien en op wegen voor lokaal verkeer een lichte toename tot 72%.

Naar dagsoort

Voor de draagpercentages verdeeld naar werkdag en weekenddag wordt verwezen naar *Tabel 3*.

Bij bestuurders was in 1992 het draagpercentage op werkdagen 72%. Dit percentage is in 1995 niet veranderd. Bij passagiers daarentegen is het draagpercentage met drie percentagepunten gestegen tot 76%.

Op weekenddagen was in 1992 bij passagiers het draagpercentage 76% en dat is in 1995 ongewijzigd gebleven. Dit in tegenstelling tot de bestuurders waar in 1995 een afname optreedt met drie percentagepunten tot 68%. Het draagpercentage van passagiers is onafhankelijk van de dagsoort altijd hoger dan dat van bestuurders.

Naar provincie en bebouwing

Voor de draagpercentages verdeeld naar de provincies en binnen of buiten de bebouwde kom wordt verwezen naar de *Tabellen 4 en 5* en de *Afbeeldingen 3a, 3b, 4a en 4b*.

Bij het interpreteren van de draagcijfers per provincie en de ontwikkeling daarin moet rekening gehouden worden met het feit dat het aantal waarnemingen per provincie enige honderden bedraagt en dat dientengevolge de significantiemarge ongeveer vier percentagepunten is. De uitkomsten dienen dan ook als indicatief te worden beschouwd.

Het landelijk draagpercentage van bestuurders binnen de bebouwde kom is 64%. Vijf provincies hebben een hoger draagpercentage. Evenals in 1992 behoren de drie noordelijkste provincies daartoe en daarnaast Utrecht en Zeeland. Slechts in Noord-Holland en Flevoland is ten opzichte van 1992 sprake van een toename van het gordelgebruik door bestuurders. In de overige provincies is het percentage gelijk gebleven of teruggelopen. De grootste daling deed zich met tien percentagepunten voor in Gelderland, maar ook in Friesland, Drenthe en Noord-Brabant is er sprake van een aanzienlijke afname. Het laagste draagpercentage wordt met 48% aangetroffen in Zuid-Holland.

Ook buiten de bebouwde kom is in vijf provincies bij de bestuurders het draagpercentage hoger dan het landelijk gemiddelde van 77%. Dat zijn wederom de drie noordelijkste provincies en voorts Overijssel en Utrecht. Alleen in Zuid-Holland en Zeeland is sprake van een lichte toename van het gebruik ten opzichte van 1992. In de overige provincies is sprake van stabilisatie of afname. De grootste dalingen deden zich voor in Gelderland en Flevoland met respectievelijk acht en negen percentagepunten. De laagste draagpercentages laten Gelderland en Zuid-Holland zien met beide 69%.

Het landelijk draagpercentage binnen de bebouwde kom bij voorpassagiers is 72%. Ook hier scoren de drie noordelijkste provincies ruim hoger, terwijl ook in Overijssel, Utrecht en Zeeland het draagpercentage meer dan gemiddeld is. In Groningen is het gebruik aanzienlijk gestegen met acht percentagepunten. Met uitzondering van Utrecht en Flevoland is het gebruik in de overige provincies teruggelopen. Zuid-Holland kent met 57% het laagste draagpercentage.

Buiten de bebouwde kom tellen de drie noordelijkste provincies de hoogste percentages gordeldragende voorpassagiers, met daarnaast boven het gemiddelde van 80% nog Overijssel, Noord-Holland en Noord-Brabant. In Friesland en Drenthe is ook nog sprake van een lichte toename ten opzichte van 1992. De grootste stijging in vergelijking met 1992 is te zien in Noord-Brabant met negen percentagepunten en in Flevoland met achttien. Dit laatste moet vanwege de geringe aantallen met enige voorzichtigheid worden bekeken. Een aanzienlijke afname met zeven percentagepunten deed zich voor in Zeeland. Het laagste draagpercentage is in Zuid-Holland aangetroffen. Dit is met de gemeten 65% nog licht gedaald ten opzichte van 1992.

Gebruik voorpassagier naar gebruik bestuurder en bebouwing

Er is een duidelijke relatie tussen het gordelgebruik van de voorpassagier en dat van de bestuurder. Voor deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 6* en *Afbeelding 5a* en *5b*.

Buiten de bebouwde kom draagt 93% van de voorpassagiers de gordel als de bestuurder die ook draagt. Er is hierbij sprake van een lichte toename ten opzichte van 1992. Als de bestuurder de gordel niet draagt - onveranderd - 60% van de passagiers hem ook niet.

Binnen de bebouwde kom bedragen deze percentages respectievelijk 91% en 65%. Zowel als de bestuurder de gordel draagt als wanneer hij hem niet draagt is er sprake van een lichte toename van het gebruik door voorpassagiers.

Gebruik voorpassagier naar gebruik bestuurder en type weg

Ook naar wegtype bestaat een duidelijke relatie tussen het gordelgebruik van de bestuurder en dat van de voorpassagier. Voor deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 7*.

Als de bestuurder de gordel draagt dan draagt op alle wegtypen omstreeks 92% van de voorpassagiers ook de gordel. Ten opzichte van 1992 is dat percentage licht toegenomen. Als de bestuurder de gordel niet draagt, dan draagt op wegen buiten de bebouwde kom 60% van de voorpassagier hem ook niet en op wegen binnen de bebouwde kom is dat ongeveer 65%.

Naar geslacht en bebouwing

Voor de draagpercentages verdeeld naar bebouwing en het geslacht van de bestuurder wordt verwezen naar *Tabel 8*.

Het draagpercentage van vrouwelijke bestuurders is gedurende een reeks van jaren zowel binnen als buiten de bebouwde kom hoger dan bij mannen. Buiten de bebouwde kom is het verschil ten opzichte van 1992 met acht percentagepunten onveranderd gebleven. Zowel mannen als vrouwen zijn in lichte mate de gordel minder gaan dragen.

Binnen de bebouwde kom is bij vrouwen het gordelgebruik ten opzichte van 1992 gelijk gebleven. Bij mannen is er sprake van een lichte afname, zodat het verschil nu 11 percentagepunten bedraagt; een toename van drie percentagepunten.

Gebruik voorpassagier naar gebruik bestuurder en geslacht

Het geslacht van de bestuurder, onafhankelijk van het feit of deze de gordel wel of niet draagt heeft maar geringe invloed op de draagpercentages van de voorpassagiers. Voor deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 9*.

Het aantal vrouwelijke bestuurders en voorpassagiers dat geen gordel droeg is statistisch gezien gering. Uitspraken over het dragen zijn daarmee indicatief.

Als mannelijke bestuurders de gordel dragen, draagt 87% van de mannelijke en 94% van de vrouwelijke voorpassagiers hem ook. Hier is geen sprake van grote verschillen met 1992. Datzelfde geldt als mannelijke bestuurders de gordel niet dragen. Weliswaar draagt dan maar 29% van de mannelijke en 41% van de vrouwelijke passagiers de gordel wel, maar dit wijkt nauwelijks af van de situatie in 1992.

Als vrouwelijke bestuurders de gordel dragen, draagt 84% van de mannelijke en 91% van de vrouwelijke voorpassagiers hem ook. Ook hier is geen sprake van grote verschillen met 1992. Er lijkt sprake van een verandering als vrouwelijke bestuurders de gordel niet dragen. Dan draagt 23% van de mannelijke en 43% van de vrouwelijke passagiers de gordel wel. Bij de mannen is dat een verslechtering ten opzichte van 1992 en bij de vrouwen is er sprake van een lichte verbetering.

Samenvatting

Het draagpercentage van autogordels door bestuurders en voorpassagiers kan als volgt kort worden gekarakteriseerd:

- zowel binnen als buiten de bebouwde kom is het gebruik bij bestuurders licht afgenomen; bij passagiers heeft het gebruik zich gestabiliseerd;
- nog steeds wordt op wegen buiten de bebouwde kom de gordel méér gebruikt dan daarbinnen; dat geldt zowel voor bestuurders als passagiers;

- zowel bij bestuurders als passagiers neemt het gordelgebruik af naarmate de weg van lagere orde is;
- het gordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers is weinig afhankelijk van werk- of weekenddag; op werkdagen lijkt het bij voorpassagiers licht te zijn toegenomen;
- er zijn enige opmerkelijke verschuivingen in het gordelgebruik in de provincies te bemerken;
- als de bestuurder een gordel draagt, draagt ook de ruime meerderheid van de voorpassagiers hem. Omgekeerd is dat maar tweederde; dit is onafhankelijk van het type weg;
- vrouwen dragen de gordel altijd nog meer mannen;

6.2.2. Achterpassagiers

Algemeen

Voor inzittenden van personenauto's geldt sinds 1 april 1992 de verplichting dat als achterin gordels aanwezig zijn, deze ook moeten worden gedragen. De aanwezigheidsverplichting gold al vanaf 1 januari 1990. Het vorige onderzoek is ongeveer een half jaar na de invoering van de draagplicht uitgevoerd en ruim vijf jaar na de invoering van de aanwezigheidsverplichting. Hier wordt de situatie van weer twee-en-een-half jaar later besproken.

Aanwezigheid naar bebouwing, zitplaats en bouwjaar

Voor de verdeling van de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen achterin wordt verwezen naar *Tabel 10*.

Hierbij is gekeken naar de totale aanwezigheid van beveiligingsmiddelen waaronder gordels en kinderzitjes dienen te worden verstaan. Buiten de bebouwde kom is het percentage aanwezigheid op de rechter achterzitplaats toegenomen van 58% in 1992 tot 73% in 1995. Voor de linker achterzitplaats is dat van 57% naar 70% en midden-achter is het percentage met 40% ongeveer gelijk gebleven. Met uitzondering van de middenzitplaats is binnen de bebouwde kom de aanwezigheid twee tot vijf percentagepunten lager.

Zowel binnen als buiten de bebouwde kom neemt volgens de verwachting het percentage aanwezige beveiligingsmiddelen toe naarmate de auto minder oud is. Men moet zich hier niet laten misleiden door de afwijkende percentages bij het meest recente bouwjaar. Omdat dit onderzoek in de maand maart is uitgevoerd en vorige onderzoeken altijd in oktober zijn gehouden treft men hier afwijkende lagere aantallen aan die gevoeliger zijn voor incidentele foutieve waarneming door enquêteurs.

Aanwezigheid naar type beveiligingsmiddel en zitplaats

Het aantal diagonaal gordels dat achterin personenauto's is gemonteerd is niet noemenswaard groot. Voorzover zij nog zijn aangetroffen zijn de gegevens gevoegd bij die van de driepuntsgordel. Voor deze verdeling wordt verwezen naar *Tabel 11*.

De aanwezigheid van alle beveiligingsmiddelen is de afgelopen jaren steeds toegenomen. Sinds 1992 er bij de zijzitplaatsen achterin een toename opgetreden met 15 percentagepunten tot ongeveer 70%.

De middenachterplaats kent een lagere aanwezigheid en ook een geringere toename (drie percentagepunten). Dat kleine auto's in het algemeen geen plaats midden-achter hebben is een verklaring hiervoor.

Op de linker en rechter achterplaats wordt de beveiliging in 88% van de gevallen gevormd door een driepuntsgordel en in nog geen 10% door een heupgordel. Deze percentages zijn in vergelijking met 1992 niet veranderd.

Op de plaats midden achter is nauwelijks sprake van driepuntsgordels hetgeen voornamelijk door constructieve beperkingen zal zijn bepaald. De beveiliging is daar meestal (82%) een heupgordel. Het vrij hoge percentage gevallen in de categorie 'onbekend' (hetgeen zoveel betekent als niet waargenomen) zorgt hier waarschijnlijk voor een afwijking ten opzichte van 1992 toen de aanwezigheid nog 96% was.

Kinderzitjes komen net zoals in 1992, met 15% op beide plaatsen, het meeste voor op de rechter en middenachterplaatsen. Gemak en veiligheid bij het instappen lijken nog steeds de meest voor de hand liggende redenen hiervoor.

Aanwezigheid en gebruik naar type beveiliging

Hoewel de aanwezigheid van gordels achterin de afgelopen jaren is toegenomen heeft het gebruik ervan hiermee geen gelijke tred gehouden. Voor deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 12*.

Van 1989 t/m 1991 bedroeg het gebruikspercentage (gebruik bij aanwezigheid) gemiddeld 16%. Na de invoering van de draagplicht werd in 1992 een ruime verdubbeling van dit percentage tot 34% gevonden. In 1995 is het gebruikspercentage van gordels achterin met 7 percentagepunten gedaald tot 27%. Deze afname betreft in vrijwel gelijke mate de heup- en de driepuntsgordel.

Het totale gebruik van beveiligingsmiddelen is ten opzichte van 1992 met zeven percentagepunten gedaald tot 38%. Het blijft daarmee ver achter bij het gebruik van beveiligingsmiddelen door voorinzittenden. Evenals in 1992 is het gebruikspercentage van het kindersitje het hoogst. Nu werd 94% gebruik gemeten hetgeen nog vijf percentagepunten meer is dan in 1992.

Aanwezigheid en gebruik naar gebruik bestuurder

Voor deze relatie wordt verwezen naar de *Tabellen 13.1* en *13.2* en de *Afbeeldingen 6a* t/m *6c*. Omdat er sprake is van kleine aantallen is het niet zinvol om steeds onderscheid te maken naar plaats op de achterbank. Het gordelgebruik van de bestuurder blijkt zowel binnen als buiten de bebouwde kom van invloed op het gebruik van een aanwezig beveiligingsmiddel door de achterpassagiers. Daarbij is er onderscheiden naar bebouwing weinig verschil te zien, zodat om die reden wordt gekeken naar het totaal.

Worden alleen gordels beschouwd (*Tabel 13.2*) dan blijkt dat als de bestuurder de gordel draagt 23% van de achterpassagiers de gordel ook draagt. Dit percentage is belangrijk minder dan in 1992 (41%) en komt weer in de buurt van het percentage dat voor de invoering van de draagplicht werd geconstateerd. Als de bestuurder de gordel niet draagt is het gebruikspercentage van de achterpassagiers slechts 5%, hetgeen ook nog een verslechtering is ten opzichte van 1992.

Wordt gekeken naar alle beveiligingsmiddelen (*Tabel 13.1*) dan blijkt dat als de bestuurder de gordel draagt 42% van de achterpassagiers ook het aanwezige beveiligingsmiddel gebruikt. Ook dit betekent een verslechtering ten opzichte van 1992, toen dat percentage nog 51% bedroeg. Als de bestuurder de gordel niet draagt, maakt 18% van de achterpassagiers wel gebruik van een beveiligingsmiddel. Dit is vijf percentagepunten minder

dan in 1992. Dat dit percentage hoger ligt dan bij het gebruik van de gordel alleen wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het feit van het kinderzitje minder sterk gerelateerd is aan het gordelgebruik van de bestuurder.

Aanwezigheid en gebruik naar gebruik bestuurder en voorpassagier
Wanneer bestuurder en voorpassagier beiden de gordel dragen gebruikt 39% van de achterpassagiers ook een beveiligingsmiddel. Dit is 9 percentagepunten lager dan in 1992. Voor de weergave van deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 14*.

Bleek in 1992 dat de grootste invloed van het dragen achterin uitging van het dragen van de gordel door de bestuurder, nu blijkt dat als de bestuurder de gordel wel draagt en de voorpassagier niet, 19% van de achterpassagiers een beveiligingsmiddel gebruikt. Dat was in 1992 nog 45%.

Net als in 1992 is er geen voor de hand liggende verklaring te geven voor het feit dat het draagpercentage achterin het grootst is bij een gordel-dragende bestuurder en het ontbreken van een voorpassagier: 63%.

Samenvatting

De aanwezigheid en het gebruik van gordels en kinderzitjes op de achterbank van personenauto's laten zich kort als volgt kenschetsen:

- de aanwezigheid per auto van beveiligingsmiddelen is sinds 1992 aanzienlijk toegenomen;
- driepuntsgordels zijn het meest gemonteerd;
- het gebruikpercentage van de gordel achterin is sinds 1992 afgenomen;
- het gebruikpercentage van kinderzitjes is onveranderd hoog en neemt ook nog iets toe;
- het gebruik van de gordel door de bestuurder blijkt van invloed op het gebruik door de achterpassagier.

6.3. Gebruik van hoofdsteunen

6.3.1. Algemeen

De kwaliteit van het gebruik van de hoofdsteun is vastgesteld bij voorzittenden van personenauto's. Daarbij is onderscheid gemaakt naar geslacht, omdat dit een relevant kenmerk kan zijn in verband met het verschil in lichaamslengte.

Voorts is onderscheid gemaakt naar grootte van de auto, omdat deze mede in relatie tot de lichaamslengte bepalend kan zijn voor de kwaliteit van het gebruik. Voor de voertuiggrootte werden drie klassen gehanteerd: klein (lengte tot 4 meter), middel (tussen vier meter en 4,5 meter) en groot (meer dan 4,5 meter). Als geheugensteun voor de enquêteurs werd daarbij de indeling uit *Bijlage 4* gehanteerd.

De beoordeling van de kwaliteit van het gebruik vond plaats in drie categorieën: goed (hoofdsteun boven oorhoogte), twijfel (rond oorhoogte) en slecht (onder oorhoogte). Zie ook de afbeelding in *Bijlage 3*.

6.3.2. Kwaliteit van het gebruik

Naar inzittende

Uit *Tabel 15* blijkt dat bij nog geen 40% van de bestuurders de afstelhoogte van de hoofdsteun als goed kan worden gekenmerkt. Dit percentage wijkt nauwelijks af van wat bij eerder onderzoek werd gevonden (van Kampen, 1993). Dat betekent dat bij ruim 60% van de bestuurders de afstelhoogte op zijn minst twijfelachtig kan worden genoemd.

Bij de voorpassagiers is de afstelling in 60% van de gevallen goed en is vergeleken met bestuurders maar in de helft van de gevallen sprake van een foute afstelling.

Inzittende	Afstelhoogte			
	Fout	Twijfel	Goed	Totaal (N=)
Bestuurder	23,8%	37,3%	38,8%	10387
Passagier	11,3%	28,2%	60,5%	3633

Tabel 15. *Gebruik van de hoofdsteun naar voorinzittende.*

Naar voertuig grootte

Tabel 16 laat geen duidelijk verband zien tussen de grootte van de auto en de afstelhoogte van de hoofdsteun. Er lijkt sprake van een lichte afname van de foute afstelling bij toenemende grootte van de auto en andersom van een lichte toename van de goede afstelling bij toenemende grootte.

Type voertuig	Afstelhoogte			
	Fout	Twijfel	Goed	Totaal
Klein	25,4%	36,8%	37,7%	2580 (100%)
Middel	23,1%	37,7%	39,1%	4902 (100%)
Groot	23,5%	37,4%	39,1%	2845 (100%)
Totaal	23,8%	37,3%	38,8%	10387 (100%)

Tabel 16. *Afstelhoogte bij bestuurders naar voertuig grootte.*

Bij voorpassagiers is er wel een duidelijk verband tussen voertuig grootte en de afstelhoogte van de hoofdsteun, zoals blijkt uit *Tabel 17*.

Type voertuig	Afstelhoogte			
	Fout	Twijfel	Goed	Totaal
Klein	16,3%	27,6%	56,1%	822 (100%)
Middel	10,5%	29,8%	59,7%	1835 (100%)
Groot	8,4%	26,0%	65,6%	945 (100%)
Totaal	11,3%	28,2%	60,5%	3633 (100%)

Tabel 17. *Afstelhoogte bij passagiers naar voertuig grootte.*

In Tabel 17 is te zien dat het percentage foutief afgestelde hoofdsteunen afneemt met toenemende grootte van de auto; dit percentage bedraagt in de grotere auto's maar de helft van dat in de kleinere. Het percentage goed afgestelde hoofdsteunen neemt dus toe met toenemende grootte van de auto.

Omdat geslacht in combinatie met lichaamslengte en beide wederom in combinatie met voertuig grootte bepalend zouden kunnen zijn voor de afstelling van de hoofdsteun, zijn in de *Tabellen 18* en *19* mannelijke en vrouwelijke bestuurders onderscheiden.

Type voertuig	Afstelhoogte			
	Fout	Twijfel	Goed	Totaal
Klein	31,9%	37,6%	30,5%	1491 (100%)
Middel	26,0%	38,9%	35,1%	3862 (100%)
Groot	25,6%	38,3%	36,1%	2432 (100%)
Totaal	27,0%	38,5%	34,5%	7785 (100%)

Tabel 18. *Afstelhoogte bij mannelijke bestuurders naar voertuig grootte.*

Type voertuig	Afstelhoogte			
	Fout	Twijfel	Goed	Totaal
Klein	16,4%	35,9%	47,7%	1084 (100%)
Middel	12,3%	32,9%	54,8%	1031 (100%)
Groot	10,8%	32,4%	56,8%	407 (100%)
Totaal	13,8%	34,1%	52,1%	2522 (100%)

Tabel 19. *Afstelhoogte bij vrouwelijke bestuurders naar voertuig grootte.*

Uit de *Tabellen 18* en *19* blijkt dat zowel bij mannen als bij vrouwen de foutieve afstelling afneemt bij toenemende grootte van de auto en omge-

keerd. Ook blijkt dat de situatie voor vrouwen gunstiger is dan voor mannen. Ongeveer de helft van de vrouwen gebruikt de hoofdsteen goed, tegenover 34% van de mannen. Het percentage mannelijke bestuurders waarbij sprake is van foutieve afstelling van de hoofdsteen (27%) is bijna tweemaal zo hoog als bij de vrouwelijke bestuurders (13,8%).

Samenvatting

De resultaten van dit deel van het onderzoek laten zien dat de afstelling van de hoofdsteen zowel voor bestuurders als voorpassagiers duidelijk verbetering behoeft. Bij nog geen 40% van de bestuurders is sprake van een goede afstelling, maar ook bij de passagiers is dat niet meer dan 60%. Voorts is er een onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke bestuurders. Als de auto waarin zij rijden kleiner is zijn de mannen in het nadeel.

7. Resultaten van de schriftelijke enquête

7.1. Algemeen

In de schriftelijke enquête is gevraagd naar de opvattingen over het gebruik van de autogordel en naar de motieven voor dat gebruik. De enquête is in grote lijnen een herhaling van een soortgelijke enquête die in het najaar van 1992 is gehouden. De opvattingen en motieven van de geënquêteerden kunnen zijn gewijzigd als gevolg van een voorlichtingscampagne die in de laatste maanden van 1994 en in het begin van 1995 is gehouden. In deze enquête zijn daarom enige vragen toegevoegd, waarmee geprobeerd wordt te achterhalen of men iets van deze campagne heeft gemerkt en of men daarmee ook rekening heeft gehouden in het gedrag. In de onderstaande beschrijving geeft een percentage het aandeel weer van de bestuurders (of achterpassagiers) dat antwoord heeft gegeven. Voor zover mogelijk worden tussen haakjes daarbij ter vergelijking de percentages uit 1992 gegeven.

7.2. Responskenmerken

Tijdens het onderzoek is aan 1.473 bestuurders een enveloppe met enquêteformulier uitgereikt. Van deze bestuurders hebben er 715 gereageerd; een respons van 48,5%. Aan achterpassagiers ouder dan 12 jaar is in 751 gevallen een vragenlijst uitgereikt. Daarvan werden er 323 geretourneerd; een respons van 43,0%. In 1992 bedroegen deze percentages respectievelijk 48% en 34%. Opgemerkt moet worden dat voor een deel van de steekproef de respons nadelig is beïnvloed doordat er een onbekend aantal door de geënquêteerden teruggezonden formulieren door brand verloren is gegaan. Deze brand, die in de nacht van 17 maart uitbrak in een nachttrein van PTT-Post vanuit Leeuwarden, zal de respons uit die regio hebben beïnvloed. Een zevental formulieren is later alsnog door PTT-Post aan het adres van de SWOV bezorgd. Deze waren door brand- en waterschade echter dusdanig aangetast dat zij onbruikbaar waren en worden nu als curiositeit bewaard.

7.3. Bestuurders

De resultaten van de schriftelijke enquête onder bestuurders zijn opgenomen in *Bijlage 9*. Deze resultaten kunnen worden vergeleken met de resultaten van de enquête van 1992 in *Bijlage 10*.

7.3.1. Gebruik

Vraag 1. Van de respondenten geeft 83% (82) te kennen dat men op wege buiten de bebouwde kom 'altijd' de autogordel draagt. Daarnaast geeft 11% (10) aan dat men dat in dat geval 'meestal' doet, terwijl 2% (1) dan 'nooit' een gordel draagt. Deze percentages wijken niet noemenswaard af van de resultaten uit 1992. Ook nu kan weer worden vastgesteld dat het beweerde gedrag gunstiger is dan het feitelijk gedrag.

Vraag 2. Als in relatie tot het gebruik buiten de bebouwde kom wordt gevraagd naar het gebruik tijdens de laatste tien ritten zegt 71% dit dan 'vrijwel altijd' te hebben gedaan en 12% 'meestal'. Deze vraag is niet eerder zo gesteld, maar de resultaten kunnen worden vergeleken met die op de PROV-enquête als uit de gegeven antwoorden een draagpercentage wordt berekend. Dat beweerde draagpercentage blijkt dan 74% te zijn. Uit de PROV-enquête bleek in 1994 een berekend draagpercentage van 89% tijdens de laatste tien ritten.

Vraag 3. Als wordt gereden op wegen binnen de bebouwde kom, zegt 64% (68) van de respondenten dat zij dan 'altijd' de gordel omdoen. 'Meestal' scoort met 20% (19) hoger dan buiten de bebouwde kom terwijl 4% (3) aangeeft dan 'nooit' de gordel te dragen. Het aandeel dat aangeeft 'altijd' de gordel te dragen is ten opzichte van 1992 gedaald en vertoont nu overeenkomst met het waargenomen gedrag. Voor het overige is er weinig verschil met 1992.

Vraag 4. Op een identieke vraag als vraag 2 maar dan voor binnen de bebouwde kom wordt door 59% aangegeven dat dan 'vrijwel altijd' (negen- à tienmaal) de gordel wordt gedragen en door 24% 'meestal'. Ook deze vraag werd niet eerder gesteld, maar kan op dezelfde wijze vergeleken worden met de PROV-enquête waar in 1994 80% is berekend. Hier is het aangegeven gebruik met 69% beduidend lager (zie *Tabel 20*).

Vraag 5. Bij korte ritten geeft men in 63% (62) van de gevallen aan 'altijd' de gordel te gebruiken, in 19% (19) 'meestal' en in 6% (5) 'nooit'. Ten opzichte van 1992 is er geen sprake van een verschil.

Vraag 6. Als er een lange rit wordt gemaakt zegt men in 91% (91) van de gevallen 'altijd' de gordel om te doen, in 5% (6) 'meestal' en in 1% (1) 'nooit'. Deze percentages verschillen niet van die uit 1992.

7.3.2. *Motieven*

De vragen naar motieven om de gordel al of niet te gebruiken laten combinaties van antwoorden toe zoals vergeetachtigheid, ongemak, nut, gevaar, verplichting, gewoonte en andere redenen.

Vraag 7. Dat men het omdoen van de gordel vergeten is wordt in combinatie met andere antwoorden in 43% (54) van de gevallen aangegeven als motief waarom geen gordel wordt gedragen; 18% (18) vindt het ongemakkelijk; 9% (7) vindt het niet nodig en 2% (3) acht het gevaarlijk.

Vraag 8. Als de gordel wel wordt gedragen zegt 80% (74) dat onder meer veiliger te vinden. De wettelijke verplichting wordt door 56% (55) als motief aangevoerd en 53% (45) geeft de gewoonte aan. Angst voor een bekeuring leidt in 19% (18) van de gevallen tot het dragen van de gordel en tenslotte geeft 3% (3) aan dat zij de gordel dragen omdat anderen dat willen.

7.3.3. *Gordels op de achterbank*

Vraag 9. Van de respondenten zegt 85% (67) de beschikking te hebben over gordels op de achterbank. De feitelijke aanwezigheid in de totale

steekproef bedraagt echter 70% en is daarmee aanmerkelijk geringer. Het is niet ondenkbaar dat bestuurders die de beschikking hebben over gordels op de achterbank meer op de enquête hebben gereageerd.

Vraag 10. Als er gordels achterin aanwezig zijn wordt door 26% (31) van de bestuurders geantwoord dat die gordels dan 'altijd' worden gedragen, 27% (33) noemt 'meestal', 16% (21) 'soms' en 22% (15) zegt 'meestal niet' of 'nooit'. Opvallend is dat het beweerd gebruik belangrijk is afgenomen. Dat stemt overeen met de afname van het feitelijk gebruik dat 27% (34%) bedraagt.

Vraag 11. Deze vraag wordt door 55% (44) niet beantwoord. Als er geen gordels op de achterbank aanwezig zijn zegt 44% (41) van de respondenten dat zij overwegen om die aan te schaffen. Van de anderen vindt 15% (19) het niet nodig en de overigen zeggen dat er 'nooit' iemand achterin zit 20% (21), dat de auto wordt vervangen 15% (16) of dat zij geen eigenaar zijn 5% (4).

7.3.4. *Draagplicht gordels op de achterbank*

Vraag 12. Gevraagd naar deze verplichting geeft 8% (7) te kennen dat deze niet bestaat. Van het feit dat de verplichting alleen bestaat als er ook gordels achterin aanwezig zijn is 59% (65) op de hoogte. Dat het dragen altijd verplicht is vindt 29% (27) en 3% (1) is van mening dat de verplichting alleen voor kinderen geldt.

7.3.5. *Belang van gordels*

Vraag 13. Het belang van het dragen van de autogordel op de voorstoelen wordt door 57% (58) van de bestuurders even groot geacht als het dragen achterin. Daar staat tegenover dat 41% (41) het dragen voorin belangrijker vindt dan het dragen achterin. Men zou kunnen veronderstellen dat het aspect dat het dragen van gordels door alle inzittenden ook voor allen voordelen biedt nog niet voldoende is benadrukt.

Vraag 14. Het dragen van gordels op de achterbank door kinderen wordt door 42% (39) belangrijker geacht dan het dragen door volwassenen. Net zo belangrijk voor kinderen als voor volwassenen vindt 57% (60).

Vraag 15. Het dragen van gordels op de voorstoelen door kinderen wordt door 73% (73) net zo belangrijk beoordeeld als op de achterbank; 25% vindt het voor belangrijker dan achter.

Vraag 16. Het dragen van gordels door kinderen op de voorstoelen wordt in 81% (87) van de gevallen net zo belangrijk geacht als voor volwassenen; 17% vindt het voor kinderen belangrijker dan voor volwassenen.

7.3.6. *Voorbeeldfunctie van bestuurders*

Vraag 17. Van de bestuurders vindt 76% (80) het belangrijk om de gordel om te doen en daarmee een voorbeeld te zijn voor de passagiers.

Vraag 18. Onderscheid tussen volwassenen en kinderen wordt daarbij in 62% (83) van de gevallen niet gemaakt. Deze vraag wordt in 23% van de gevallen niet beantwoord.

7.3.7. Veiligheid en kans op letsel

Vraag 19. De kans dat een niet door een gordel of een kinderzitje beschermd kind bij een aanrijding naar voren schiet wordt door 77% (75) van de bestuurders groot geacht. Dat die kans redelijk is vindt 17% (15).

Vraag 20. Minder overtuigd hiervan is men als het gaat om volwassenen. Dan zegt 48% dat die kans redelijk is en 29% (31) acht die kans groot.

7.3.8. Voorlichting algemeen

Vraag 21. Op deze vraag konden combinaties van antwoorden worden gegeven. Voorlichting over het gebruik voorin noemt 74% (73%). Over het gebruik achterin heeft 58% (68) van de bestuurders wel eens vernomen en over het gebruik van kinderzitjes 46% (50). Het aantal respondenten dat aangeeft 'nooit' voorlichting over gordels te zien of te horen is 17% (15).

Vraag 22. Televisie wordt in combinatie met andere media in 75% (77) van de gevallen genoemd als het medium waardoor voorlichting wordt gezien. Hierna komen weekbladen en tijdschriften met 28% (26%), dagbladen met 23% (30) en radio met 18% (24%). Via borden langs de weg wordt 17% geïnformeerd.

7.3.9. Recente voorlichting

Vraag 23. Op de vraag of men het laatste half jaar iets gemerkt heeft over voorlichting over gordelgebruik antwoordt 66% met 'ja' en 32% met 'nee'.

Vraag 24. Televisie wordt in combinatie met andere media het meest genoemd: 83%. Daarna komen weekbladen en tijdschriften met 23%, dagbladen met 22% en radio met 18%. Borden langs de weg worden door 61% genoemd.

Vraag 25. Gebruik van de gordel in het algemeen was volgens 70% van de ondervraagden het onderwerp van de voorlichting. Slechts 5% meent dat het ging om het juiste gebruik van de gordel. De combinatie wordt door 25% genoemd.

Vraag 26. Op de vraag of de voorlichting ertoe geleid heeft dat men de gordel is gaan dragen wordt door 78% geantwoord dat men de gordel al draagt. Van de overigen geeft 19% aan dat de voorlichting niet tot dragen heeft geleid.

Vraag 27. De vraag of men de gordel anders is gaan dragen wordt door 38% van de ondervraagden niet beantwoord. Anderen geven aan wel van gedrag veranderd te zijn: 29% doet de gordel beter over de schouder, 19% zorgt dat de gordel niet zit gedraaid en dat men de gordel laag over het bekken en strakker moet dragen scoren beide 7%.

Vraag 28. De leuze *autogordels vast en zeker* werd in 44% van de gevallen aangemerkt als de leuze die bij de voorlichting werd gebruikt. In werkelijkheid was dat *in de gordels of in de kreukels*. Deze slogan werd in 26% van de gevallen genoemd en daarnaast nog *autogordels altijd* met 24%. Wel bestaande maar in geheel ander verband gebruikte aanmoedigingen om de gordel te dragen werden maar in 7% van de gevallen genoemd.

Vraag 29. Over voorlichting over kinderzitjes zegt 69% in het laatste half jaar daarover niets te hebben gezien of gehoord en meent 29% dat dat wel zo is.

Vraag 30. De vraag of er gedurende het laatste half jaar iets van voorlichting over hoofdsteunen is gemerkt wordt door 13% van de ondervraagden bevestigend beantwoord. Niets gemerkt heeft 86%.

7.3.10. Overige kenmerken

De vragen 31 en 32 zijn controlevragen die in het kader van deze rapportage niet belangrijk zijn.

Vraag 33. Het merendeel (80%) (77) van de ondervraagden is 25 tot 50 jaar oud.

Vraag 34. Mannen zijn het meest aangetroffen: 68% (69).

Vraag 35. De bestuurders hebben in 85% (83) van de gevallen kinderen.

Vraag 36. In 93% (92) van de gevallen rijdt men auto als bestuurder.

Vraag 37. De auto wordt het meest gebruikt voor woon/werk-verkeer: 39% (40). Daarna komen sociale contacten met 30% (30) en zakelijk rijden met 25% (26).

Vraag 38. Het rijden van meer dan 18.000 kilometer per jaar gebeurt door 42% (40), terwijl 39% (41) aangeeft tussen 8.000 en 18.000 kilometer per jaar te rijden.

Vraag 39. De leeftijd van de auto is in 58% (53) van de gevallen vijf jaar of jonger. Maximaal twee jaar oud is 25% (23) en 29% (27) is ouder dan zeven jaar.

Vraag 40. De kans op betrapping voor het niet gebruiken van de gordel wordt door 65% (57) nihil geacht. De kans dat men eenmaal of enkele malen per jaar wordt gecontroleerd wordt voor beide situaties met 17% (19, 23) gelijk ingeschat.

Vraag 41. Een bekeuring voor het niet dragen is geen frequente ervaring: 95% (97) zegt 'nooit' te zijn bekeurd.

Vraag 42. Een airbag als verplichte aanvulling op de gordel wordt door 69% (65) positief gewaardeerd, zij het dat 28% (31) vindt dat deze voorziening niet meer dan f 500,- mag kosten.

Vraag 43. Een voorziening die bij het instappen de gordel automatisch omdoet wordt door 59% (50) wenselijk geacht.

Vraag 44. Met een verplichte voorziening in de vorm van een waarschuwingssignaal als de gordel niet is omgedaan wordt door 71% (70) ingestemd.

Vraag 45. Het verkeer wordt door 19% (25) 'onveilig tot zeer onveilig' beoordeeld; 44% (37) noemt het 'tamelijk veilig' en 37% acht het verkeer 'veilig tot zeer veilig'.

7.4. Achterpassagiers

De resultaten van de schriftelijke enquête onder achterpassagiers zijn opgenomen in *Bijlage 11*. Zij kunnen worden vergeleken met de resultaten van de enquête uit 1992 in *Bijlage 12*.

7.4.1. Gebruik

Vraag 1. Van de respondenten geeft 33% (43) te kennen dat zij meerrijdend op wegen buiten de bebouwde kom 'altijd' de autogordel dragen. Daarnaast geeft 15% (16) aan dat zij dat in dat geval 'meestal' doen terwijl 31% (22) dan 'nooit' een gordel draagt. Deze percentages wijken voor zover het 'altijd dragen' en 'nooit dragen' betreft aanzienlijk af van de resultaten uit 1992 en ook bij passagiers kan worden vastgesteld dat het beweerde gedrag gunstiger is dan het feitelijk gedrag.

Vraag 2. Als in relatie tot het gebruik buiten de bebouwde kom wordt gevraagd naar het gebruik tijdens de laatste tien ritten zegt 35% dit dan 'vrijwel altijd' te hebben gedaan en 26% 'meestal'. Deze vraag is niet eerder zo gesteld en de antwoorden kunnen niet met eerder referentiemateriaal worden vergeleken.

Vraag 3. Als wordt gereden op wegen binnen de bebouwde kom zegt 23% (38) van de responderende achterpassagiers dat zij dan 'altijd' de gordel omdoen. 'Meestal' scoort met 16% (13) niet hoger dan buiten de bebouwde kom en 39% (25) geeft aan dan 'nooit' de gordel te dragen. Het aandeel dat aangeeft 'altijd' de gordel te dragen is ten opzichte van 1992 afgenomen en vertoont nu overeenkomst met het waargenomen gedrag. Het aandeel achterpassagiers dat zegt de gordel 'nooit' te dragen is ten opzichte van 1992 duidelijk toegenomen.

Vraag 4. Op een identieke vraag als vraag 2 maar dan voor binnen de bebouwde kom wordt door 28% aangegeven dat dan 'vrijwel altijd' de gordel wordt gedragen en door 29% 'meestal'. Ook deze vraag werd niet eerder gesteld en kan niet met ander materiaal worden vergeleken.

Vraag 5. Bij korte ritten geeft men in 21% (34) van de gevallen aan 'altijd' de gordel te gebruiken, in 17% (13) 'meestal' en in 41% (30) 'nooit'. Ten opzichte van 1992 is niet alleen het aantal achterpassagiers dat de gordel 'nooit' zegt te dragen duidelijk toegenomen, maar het aandeel dat zegt hem 'altijd' te dragen is duidelijk afgenomen.

Vraag 6. Als er een lange rit wordt gemaakt zegt men in 42% (49) van de gevallen 'altijd' de gordel om te doen, in 12% (15) 'meestal' en in 30%

(21) 'nooit'. Ook hier is het aandeel niet-dragers toegenomen in vergelijking met 1992.

7.4.2. *Motieven*

De vragen naar motieven om de gordel al of niet te gebruiken laten, net zoals bij bestuurders, combinaties van antwoorden toe zoals vergeetachtigheid, ongemak, nut, gevaar, verplichting, gewoonte en andere redenen.

Vraag 7. Dat men vergeten is de gordel om te doen wordt in combinatie met andere antwoorden in 39% (32) van de gevallen aangegeven als motief waarom geen gordel wordt gedragen, 41% (30) vindt het ongemakkelijk, 17% vindt het niet nodig en 2% (2) acht het gevaarlijk.

Vraag 8. Als de gordel wel wordt gedragen zegt 59% (66) dat onder meer veiliger te vinden. De angst voor een bekeuring leidt in 15% (20) van de gevallen tot het dragen van de gordel en 21% (16) geeft aan dat zij de gordel dragen omdat anderen dat willen. Ten slotte geeft 26% (30) aan dat gewoonte de reden is en slechts 5% doet de gordel om omdat de bestuurder dat ook doet.

7.4.3. *Belang van gordels*

Vraag 9. Het belang van het dragen van de autogordel op de achterbank wordt door 50% (33) van de achterpassagiers even groot geacht als het dragen op de voorstoelen. Daar staat tegenover dat 48% (44) het dragen achterin minder belangrijker vindt dan het dragen voorin. Men zou ook hier weer kunnen veronderstellen dat het aspect dat het dragen van gordels door alle inzittenden ook voor hen allen voordelen biedt nog niet voldoende is benadrukt.

Vraag 10. Het dragen van gordels op de achterbank door kinderen wordt door 43% (34) belangrijker geacht dan het dragen door volwassenen. Net zo belangrijk voor kinderen als voor volwassenen vindt 54% (64). Het verschil in oordeel tussen achterpassagiers en bestuurders is in dit opzicht niet erg groot. Wel lijkt de mening dat de gordel voor kinderen belangrijker zou zijn meer post te vatten.

Vraag 11. Het dragen van gordels op de voorstoelen door kinderen wordt door 69% (64) net zo belangrijk beoordeeld als op de achterbank; 30% (31) vindt het voorin belangrijker dan achterin.

Vraag 12. Het dragen van gordels door kinderen op de voorstoelen wordt 82% (87) van de gevallen net zo belangrijk geacht als voor volwassenen; 15% (13) vindt het voor kinderen belangrijker dan voor volwassenen.

7.4.4. *Voorbeeldfunctie van passagiers*

Vraag 13. Van de passagiers vindt 59% (65) het belangrijk om de gordel om te doen en daarmee een voorbeeld te geven aan andere de passagiers. De rest deelt die mening niet.

Vraag 14. Onderscheid tussen volwassenen en kinderen wordt daarbij in 42% (74) van de gevallen niet gemaakt. Deze vraag wordt in 36% van de

gevallen niet beantwoord. Een eventuele voorbeeldfunctie lijkt passagiers minder aan te spreken.

7.4.5. *Veiligheid en kans op letsel*

Vraag 15. De kans dat een niet door gordel of kinderzitje beschermd kind bij een aanrijding naar voren schiet wordt door 75% (73) van de ondervraagde achterpassagiers 'groot' geacht. Dat die kans 'redelijk' is vindt 11% (15).

Vraag 16. Evenals de bestuurders zijn de achterpassagiers minder overtuigd van de kans op letsel bij het niet gebruiken van de gordel als het gaat om volwassenen. Dan zegt 47% (40) dat die kans 'redelijk' is en 25% (31) acht haar 'groot'.

7.4.6. *Draagplicht gordels op de achterbank*

Vraag 17. Gevraagd naar deze verplichting geeft 5% (5) van de achterpassagiers te kennen dat deze verplichting niet bestaat. Van het feit dat de verplichting alleen bestaat als er ook gordels achterin aanwezig zijn is 69% (71) op de hoogte. Dat het dragen altijd verplicht is vindt 23% (23) en 2% (1) is van mening dat de verplichting alleen voor kinderen geldt.

7.4.7. *Voorlichting algemeen*

Vraag 18. Op deze vraag konden ook weer combinaties van antwoorden worden gegeven. Voorlichting over het gebruik voorin noemt 74% (71). Over het gebruik achterin heeft 59% (70) van de achterpassagiers wel eens vernomen en over het gebruik van kinderzitjes 37% (41). Slechts 15% (16) heeft 'nooit' voorlichting gezien of gehoord.

Vraag 19. Televisie wordt in combinatie met andere media in 78% (78) van de gevallen genoemd als het medium waardoor voorlichting wordt gezien. Hierna komen weekbladen en tijdschriften met 21% (25%), dagbladen met 15% (25) en radio met 15% (25%). Via borden langs de weg wordt 14% geïnformeerd.

7.4.8. *Recente voorlichting*

Vraag 20. Op de vraag of men het laatste half jaar iets gemerkt heeft over voorlichting over gordelgebruik antwoordt 73% met 'ja' en 27% met 'nee'.

Vraag 21. Televisie wordt in combinatie met andere media het meest genoemd: 65%. Daarna komen weekbladen en tijdschriften met 14%, dagbladen met 9% en radio met 14%. Borden langs de weg worden door 46% genoemd. In het algemeen lijken achterpassagiers minder geïnformeerd dan bestuurders.

Vraag 22. Gebruik van de gordel in het algemeen was volgens 53% van de ondervraagden het onderwerp van de recente voorlichting. Slechts 5% meent dat het ging om het juiste gebruik van de gordel. De combinatie wordt door 15% genoemd.

Vraag 23. Op de vraag of de recente voorlichting ertoe geleid heeft dat men de gordel is gaan dragen wordt door 41% geantwoord dat men de gordel al draagt. Van de overigen geeft 28% aan dat de voorlichting niet tot dragen heeft geleid.

Vraag 24. De vraag of men de gordel als gevolg van de recente voorlichting anders is gaan dragen wordt door twee derde van de ondervraagden niet beantwoord. Anderen geven aan wel van gedrag veranderd te zijn. Zij doen de gordel beter over de schouder.

Vraag 25. De leuze *autogordels vast en zeker* werd in 40% van de gevallen aangemerkt als de leuze die bij de voorlichting werd gebruikt. In werkelijkheid was dat *in de gordels of in de kreukels*. Deze slogan werd in 41% van de gevallen genoemd en daarnaast nog *autogordels altijd* met 30%. Wel bestaande maar in geheel ander verband gebruikte aanmoedigingen om de gordel te dragen werden maar in 9% van de gevallen genoemd.

Vraag 26. Over voorlichting over kinderzitjes zegt 86% in het laatste half jaar daarover niets te hebben gezien of gehoord. Dat daarvan wel sprake was meent 12%.

Vraag 27. De vraag of er gedurende het laatste half jaar iets van voorlichting over hoofdsteunen is gemerkt wordt door 67% van de ondervraagden ontkennend beantwoord. Wel iets gemerkt heeft 32%.

7.4.9. Overige kenmerken

Vragen 28 en 29 zijn controlevragen die in het kader van deze rapportage niet belangrijk zijn.

Vraag 30. Het merendeel (80%) (79) van de ondervraagden is 25 tot 50 jaar oud.

Vraag 31. Vrouwen zijn het meest als achterpassagier aangetroffen: 66% (67).

Vraag 32. De achterpassagiers hebben in 43% (49) van de gevallen kinderen.

Vraag 33. In 34% van de gevallen rijdt men auto als bestuurder, maar meestal 65% (75) rijdt men mee als passagier.

Vraag 34. Meestal rijdt men met de auto mee voor sociale contacten, het afleggen van bezoek en voor vrijetijdsbesteding: 73% (72).

Vraag 35. Het meerijden van meer dan 18.000 kilometer per jaar gebeurt maar door 8% (7). Terwijl 34% (35) aangeeft tussen 8.000 en 18.000 kilometer per jaar mee te rijden is dat voor 56% (58) van de achterpassagiers niet meer dan 8.000 kilometer per jaar.

Vraag 36. In 62% (68) van de gevallen wordt minder dan de helft van het aantal afgelegde kilometers per jaar als achterpassagier meegereden.

Vraag 37. De leeftijd van de auto is in 67% (66) van de gevallen vijf jaar of jonger. Maximaal twee jaar oud is 36% (33) en 22% (23) is ouder dan zeven jaar.

Vraag 38. De kans op betrapting voor het niet gebruiken van de gordel voorin wordt door 57% (53) van de achterpassagiers nihil geacht. De kansen dat men daarvoor eenmaal of enkele malen per jaar wordt gecontroleerd worden beide met 21% (21% respectievelijk 25%) gelijk ingeschat.

Vraag 39. De kans op betrapting voor het niet gebruiken van de gordel achterin wordt door 75% van de achterpassagiers nihil geacht. De kansen dat men daarvoor eenmaal of enkele malen per jaar wordt gecontroleerd worden beide met 12% gelijk ingeschat.

Vraag 40. Een bekeuring voor het niet dragen is voor de achterpassagiers een nog minder frequente ervaring dan voor bestuurders. Niemand zegt ooit te zijn bekeurd.

Vraag 41. Ook meerijsende als passagier voorin is de ervaring met bekeuringen gering. Slechts 2% is ooit bekeurd voor het niet dragen van de gordel.

Vraag 42. Het verkeer wordt door 21% (25) van de achterpassagiers als 'onveilig tot zeer onveilig' beoordeeld; 45% (37) noemt het 'tamelijk veilig' en 32% (35) acht het verkeer 'veilig tot zeer veilig'.

7.4.10. *Samenvatting*

De enquête-resultaten zijn in kort bestek als volgt samen te vatten.

Bestuurders

- het beweerd gedrag geeft een gunstiger beeld van het gordelgebruik dan het feitelijk gedrag;
- het belangrijkste motief om geen gordel te dragen blijft 'vergeten', gevolgd door 'ongemak';
- het belangrijkste motief om de gordel wel te gebruiken blijft veiligheid. Daarna komen onveranderd: verplichting, gewoonte, de mogelijke bekeuring en de wil van een ander;
- ongeveer tweederde is ervan op de hoogte dat aanwezigheid van gordels ook draagplicht betekent;
- een niet onaanzienlijk deel vindt het dragen van gordels voorin belangrijker dan achterin;
- een eveneens niet onaanzienlijk deel vindt het dragen van gordels door kinderen achterin belangrijker dan voor volwassenen;
- de voorbeeldfunctie van het dragen wordt door een meerderheid onderschreven;
- algemene informatie over gordels en het gebruik ervan wordt het meest opgenomen via televisie;
- tweederde van de ondervraagde bestuurders heeft het laatste half jaar niets gemerkt van voorlichting over gordels;
- als zij wel iets gemerkt hebben zijn zij van mening dat het om algemene voorlichting ging en niet om specifieke voorlichting over het juiste gebruik;

- een kleine minderheid geeft aan dat de voorlichting het dragen op zich of het anders gaan dragen heeft beïnvloed;
- de bij de herhaalde voorlichtingscampagne gebruikte slogan wordt door een kwart genoemd;
- ruim tweederde heeft niets gezien of gehoord van voorlichting over kinderzitjes en de overgrote meerderheid van de geënquêteerde bestuurders heeft ook niets van voorlichting over hoofdsteunen.

Achterpassagiers

De resultaten van de enquête onder de achterpassagiers verschillen in vrijwel alle opzichten niet belangrijk van die onder bestuurders.

8. Discussie, conclusies en aanbevelingen

Dat het huidige draagpercentage van autogordels zowel voor- als achterin personenauto's in Nederland nog steeds voor verbetering vatbaar is lijkt geen twijfel - nog afgezien van resultaten die in het buitenland zijn bereikt en die dus ook haalbaar blijken te zijn. Deze materie is reeds uitvoerig aan de orde gesteld in het SWOV-rapport over het onderzoek naar beveiligingsmiddelen (Oei, 1993) dat in opdracht van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer in 1992 werd uitgevoerd.

In het onderzoek waarvan het onderhavige rapport verslag doet is door visuele waarneming het gordelgebruik van zowel bestuurders als (achter)-passagiers feitelijk vastgesteld. Bovendien is door middel van een enquête de mening achterhaald van bestuurders en passagiers over een aantal aspecten dat met gordelgebruik te maken heeft.

Het verplicht stellen van de aanwezigheid van gordels voorin de auto en het daarna verplicht stellen van het gebruik heeft aanvankelijk geleid tot een flinke toename in het gebruik. Dat gebruik heeft zich in de loop der jaren gestabiliseerd, maar kwam voor zowel bestuurders als voorpassagiers nooit hoger dan 80% buiten de bebouwde kom en 70% daarbinnen. Min of meer hetzelfde geldt bij de verplichtstelling van de aanwezigheid en het gebruik van gordels achterin. Een logische toename van de aanwezigheid werd niet gevolgd door een evenredige toename van het gebruik.

Op grond van de resultaten van dit onderzoek wordt vastgesteld dat in vergelijking met 1992 het gebruik van de autogordel door bestuurders en voorpassagiers is afgenomen of op zijn minst is gestagneerd. Bij de achterpassagiers is sprake van een duidelijke afname van het gebruik van de gordel.

Daarbij moet worden aangetekend dat vorige onderzoeken in de reeks altijd in het najaar hebben plaatsgevonden. Dit onderzoek is in het voorjaar uitgevoerd. Bij de interpretatie van de resultaten zou dus rekening moeten worden gehouden met een mogelijk seizoenseffect terwijl er daarnaast mogelijke invloeden kunnen gelden van een (herhaalde) voorlichtingscampagne die in de laatste maanden van 1994 en de eerste maanden van 1995 is gehouden. Bovendien is de invloed van al of niet aanwezig politietoezicht niet uit te sluiten.

De belangrijkste bekende factor die het gordelgebruik tussen het najaar van 1994 en het voorjaar van 1995 in positieve zin zou hebben kunnen beïnvloeden is de voorlichtingscampagne die in die maanden door Veilig Verkeer Nederland is herhaald. Als we uitgaan van de resultaten van de schriftelijke enquête onder bestuurders dan blijkt dat eenderde van hen niets van een campagne heeft gemerkt. Bij de overigen die wel iets hebben gemerkt blijkt dat echter geen invloed te hebben gehad op hun beweerd gedrag. Degenen die zeggen iets over voorlichting te hebben gehoord of gezien verschillen in beweerd gedrag niet van de totale steekproef als het gaat om de frequentie van dragen van de gordel. Dat geldt zowel voor het beweerd gedrag in het algemeen als voor het recent vertoonde gedrag met betrekking tot de laatste tien ritten. Zie hiervoor *Tabel 20*.

Uit veel onderzoeken is duidelijk geworden dat een goede combinatie van voorlichting en toezicht bevorderlijk is voor de aanpassing van het feitelijk gedrag. Specifieke toezichtacties vormden voor zover bekend geen onderdeel van de campagne rond de jaarwisseling. Dat toezicht ook niet wordt ondervonden als het gaat om gordelgebruik blijkt ook uit de enquêteresultaten. De kans dat men wordt betrapt op het niet dragen van de gordel wordt in elk geval als klein ervaren en daarnaast geeft een toenemend (en nu vrijwel volledig) deel van de respondenten uit de steekproef aan dat men nooit is bekeurd voor het niet dragen van de gordel. De combinatie van de hierboven beschreven feiten maakt het niet erg waarschijnlijk dat van de voorlichtingsactie (al dan niet vergezeld van toezicht) een groot positief effect op het gebruikpercentage van de gordel is uitgegaan.

Dat het gebruikpercentage dat in het voorjaar van 1995 werd geconstateerd niet veel afwijkt van het percentage dat in het najaar van 1992 is gemeten zou ook het gevolg kunnen zijn van een mogelijk seizoenseffect. Het is niet goed voorstelbaar wat seizoenen eventueel voor effect zouden hebben op het draagpercentage en evenmin hoe groot zo'n effect dan zou zijn, maar uit te sluiten is het niet. Als een vrijwel stabiel draagpercentage voornamelijk een gevolg is van zekere gewoontevorming, dan zal een seizoen daarop hoogstwaarschijnlijk weinig invloed uitoefenen. Effecten van seizoenen zou men dan meer moeten veronderstellen bij incidenteel gedrag. Zoals eerder werd gesteld hebben de waarnemingen van het feitelijk gedrag altijd plaatsgevonden in het najaar, zodat een objectieve referentie ontbreekt om de invloed van het seizoen te kunnen vaststellen. De enige beschikbare mogelijkheid schuilt in het teruggaan naar het beweerd gedrag waarvan zowel een SWOV-voorjaarsmeting als najaarsmetingen uit de PROV-enquête beschikbaar zijn. Bij een vergelijking van beide metingen moet mee rekening worden gehouden met het feit dat het om verschillende steekproeven gaat die wat geslacht en leeftijdsopbouw betreft van elkaar verschillen. De richting van de invloed van deze beide factoren op het draagpercentage is bekend: vrouwen dragen de gordel doorgaans meer dan mannen en jongeren dan 25 jaar dragen hem doorgaans minder dan ouderen.

Als we kijken naar de leeftijdsverdeling van beide steekproeven (zie *Tabel 21*) dan blijkt dat de steekproef van de PROV-enquête in 1994 iets meer jongeren dan 25 jaar telde en de SWOV-steekproef uit 1995 iets meer ouderen dan 25 jaar. De verschillen zijn echter niet zo groot dat hiervan een grote invloed op het draagpercentage zal zijn uitgegaan. Ten aanzien van het geslacht, waar de SWOV-steekproef ruim 10% meer mannen telt zoals uit *Bijlage 13* blijkt, zou dat anders kunnen liggen. Als nu het feitelijk gedrag uit de voorjaarsmeting van de SWOV wordt herwogen naar de aandelen mannen en vrouwen in de voor- en najaarsmetingen van het beweerd gedrag, dan blijken er zowel binnen als buiten de bebouwde kom geen grote verschillen in draagpercentage tussen beide steekproeven te bestaan.

Er zijn wel verschillen te zien tussen feitelijk en beweerd gedrag, maar die zijn in de SWOV-steekproef aanmerkelijk kleiner dan in de steekproef van de PROV-enquête. Als mogelijke verklaring kan gelden dat bij de SWOV-metingen van het beweerd gedrag bij de bestuurders ook bekend was dat hun feitelijk gedrag is vastgesteld. Dit kan mogelijk van invloed zijn geweest op het meer waarheidsgetrouw invullen van de enquête.

De PROV-metingen laten door de jaren heen weliswaar steeds een hoog percentage beweerd gordelgebruik te zien, maar daarin is wel een dalende trend te onderkennen. De uitkomsten van de voorjaarsmeting van de SWOV passen verder goed in de reeks die sinds 1989 is opgebouwd en zijn niet in tegenspraak met een dalende trend. Op grond van het bovenstaande is het niet aannemelijk dat het seizoen waarin dit onderzoek heeft plaatsgehad een duidelijke invloed op het feitelijk draagpercentage heeft gehad. Dat betekent dat de eerder getrokken conclusie dat het gebruik van de gordel door bestuurders en voorpassagiers op zijn minst stagneert overeind blijft.

Bij de achterpassagiers is sprake van een zeer duidelijke afname van het gordelgebruik. Omdat de benodigde gegevens hierover ontbreken is hier niet goed vast te stellen of het seizoen hierop wel van invloed was. Ten aanzien van het toezicht geldt in nog sterkere mate dan bij bestuurders dat men de kans om betrapt te worden vrijwel nihil acht en dat men nog nooit is bekeurd voor het niet dragen van de gordel. Dat lijkt op zijn minst niet bevorderlijk voor een toename van het draagpercentage.

De kennismaking met recente voorlichting heeft bij de achterpassagiers weliswaar meer plaatsgevonden dan bij de bestuurders, maar tot veranderingen in beweerd gedrag heeft dat niet geleid. Aangenomen mag dus worden dat hier wel degelijk sprake is van een aanzienlijke feitelijke afname.

Het gebruik van het kinderzitje blijft groot en is ten opzichte van 1992 zelfs nog iets toegenomen. Kennelijk wordt de noodzaak tot het beveiligen van kinderen in de auto hoger ingeschat dan de eigen beveiliging door middel van de gordel.

De afstelling van de hoofdsteun behoeft zowel bij bestuurders een duidelijke verbetering. Gemiddeld genomen is maar in de helft van de gevallen de hoofdsteun goed afgesteld.

Aanbevelingen

De aanbevelingen zoals die in de rapportage van het voorlaatste onderzoek werden geformuleerd blijven, gezien de resultaten van het onderhavig onderzoek, onverminderd van kracht.

Voorlichting zou zich niet alleen moeten richten op het *gebruik* van de gordel door alle auto-inzittenden, maar ook op het *goede gebruik*. Verder is te overwegen om speciale voorlichting te richten op het juiste gebruik van de hoofdsteun.

Het heeft in de achterliggende periode kennelijk ontbroken aan voldoende politietoezicht op het gebruik van de gordel. Hernieuwde aandacht lijkt onvermijdelijk om verbetering te brengen in de draagpercentages. Voor een groter effect zouden toezicht en voorlichting moeten worden gecombineerd.

Voorts lijkt het nuttig om te blijven streven naar technische verbeteringen die niet alleen eventuele ongemakken bij het gordel dragen kunnen ondervangen, maar die ook een verbetering van het gebruik van de hoofdsteun kunnen bewerkstelligen.

Literatuur

Arnoldus, J.G. & Varkevisser, G.A. (1984). *Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1979 t/m 1983*. R-84-13. SWOV, Leidschendam.

Kampen, L.T.B. van (1993). *Het belang van hoofdsteunen in personen-auto's*. R-93-41. SWOV, Leidschendam.

Oei Hway-liem (1993). *Beveiligingsmiddelen in personenauto's in 1991 en 1992*. R-93-5. SWOV, Leidschendam.

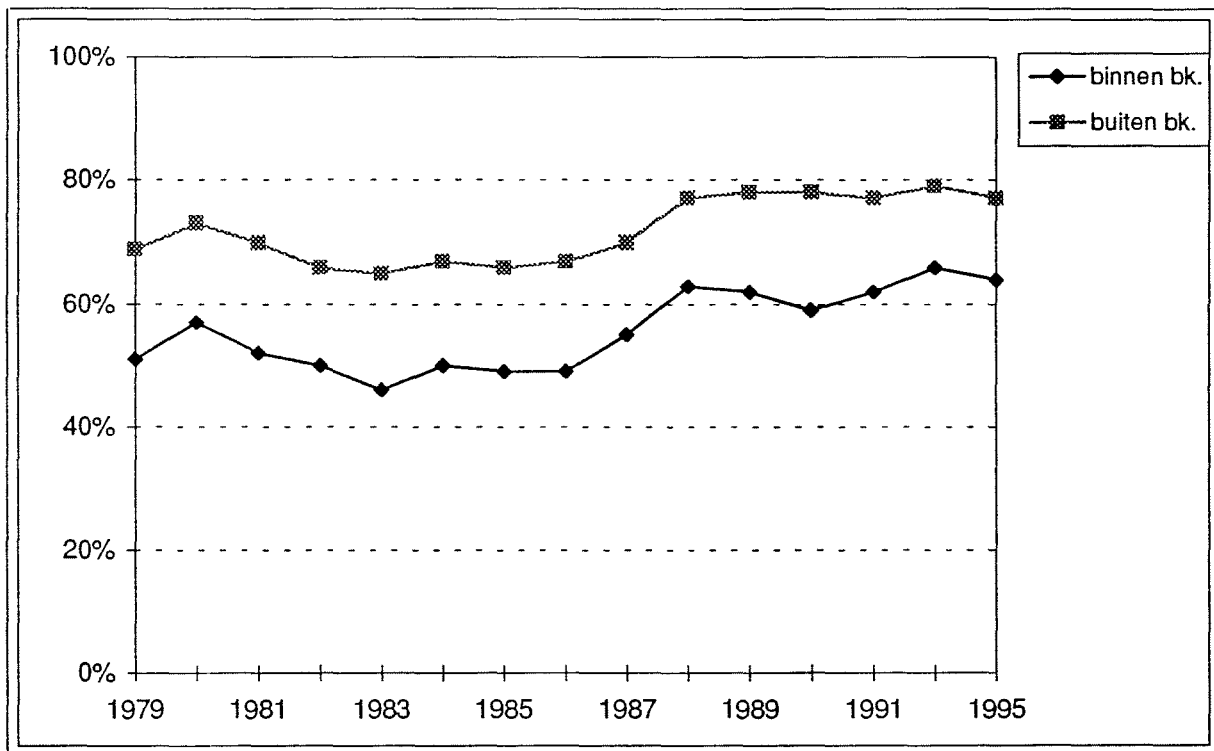
Schoon, C.C. (1995). *Hoofdsteunen en gordelhoogteverstelling. Resultaten van een veldmeting naar de mate van gebruik en de wijze van afstellen*. R-95-19. SWOV, Leidschendam.

Verhoef, P.J.G. & Mulder, J.A.G. (1992). *Aanwezigheid en gebruik van autogordels en kinderzitjes op de voor- en achterzitplaatsen van personen-auto's in 1991*. R-92-21. SWOV, Leidschendam.

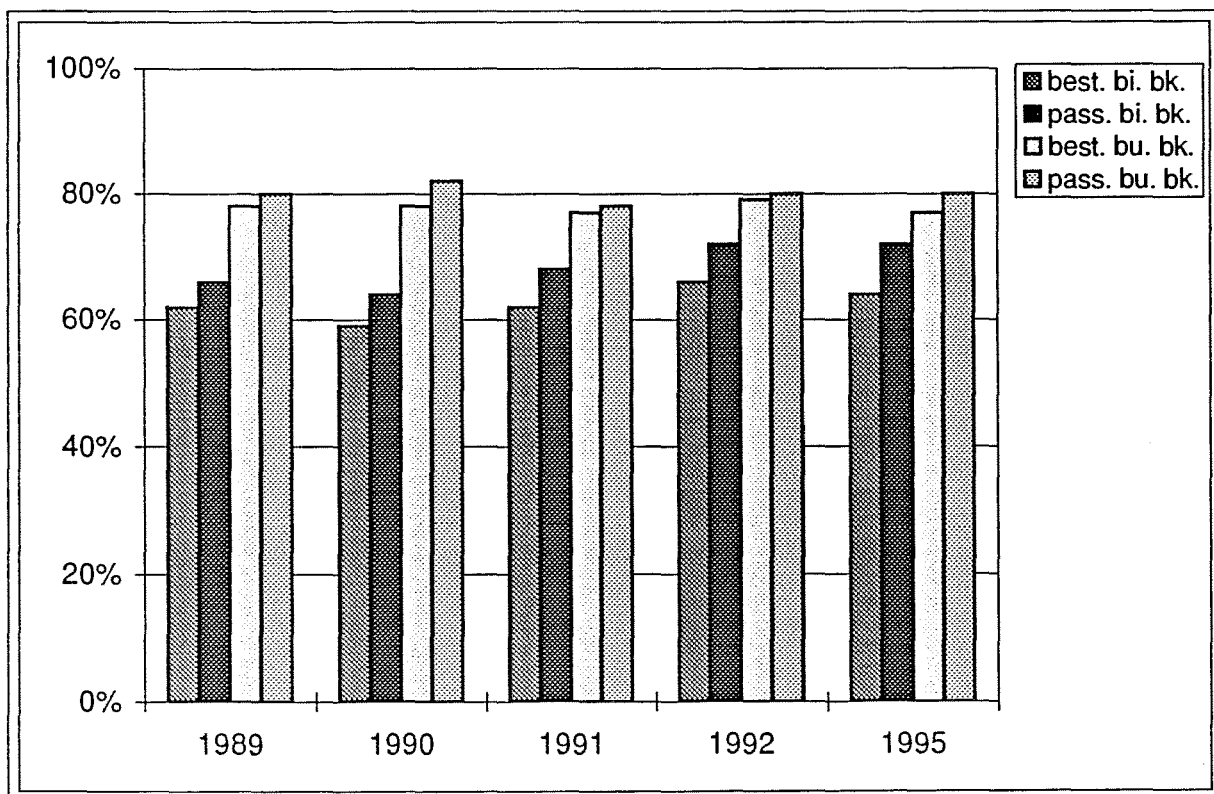
Vissers, J.A.M.M., Zeilstra, M.I. & Nägele, R.C. (1995). *Periodiek Regionaal Onderzoek Verkeersveiligheid 1994; met Bijlage*. TT95-10, 2^e versie. Traffic Test, Veenendaal.

Afbeeldingen 1 t/m 6d

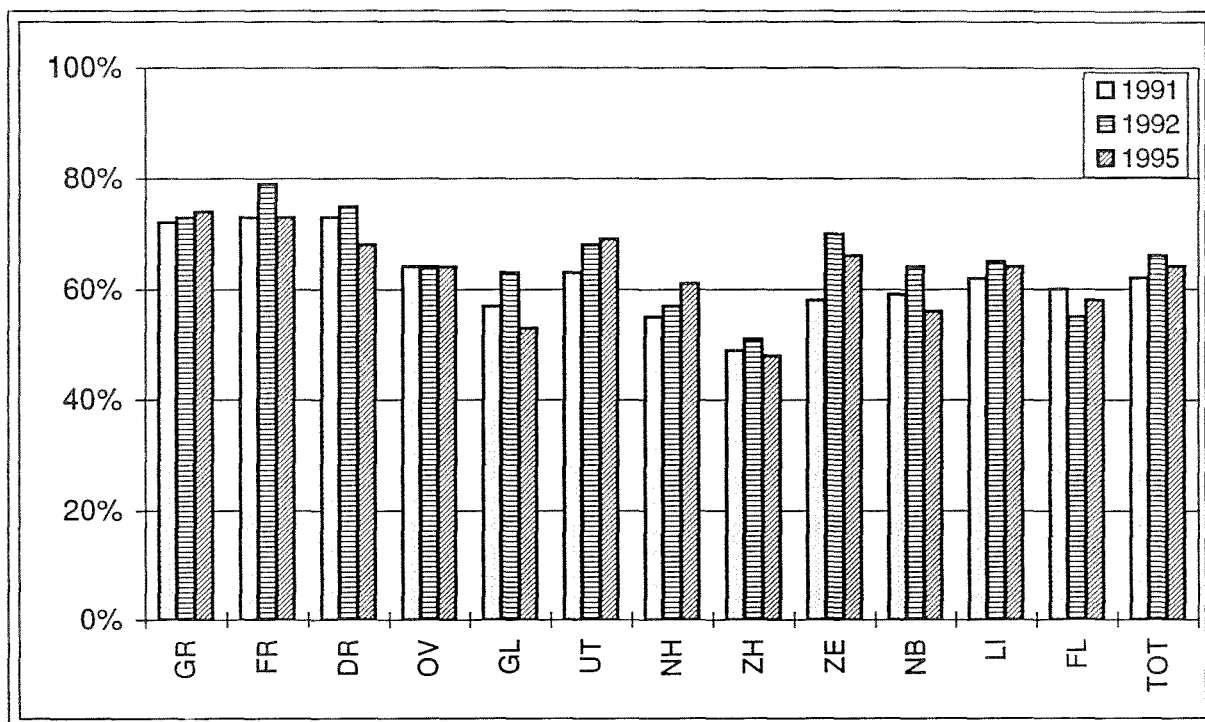
1. *Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1995.*
2. *Percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1995.*
- 3a. *Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.*
- 3b. *Percentage autogordelgebruik van passagiers van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.*
- 4a. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.*
- 4b. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.*
- 5a. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.*
- 5b. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.*
- 6a. *Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.*
- 6b. *Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.*
- 6c. *Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.*
- 6d. *Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.*

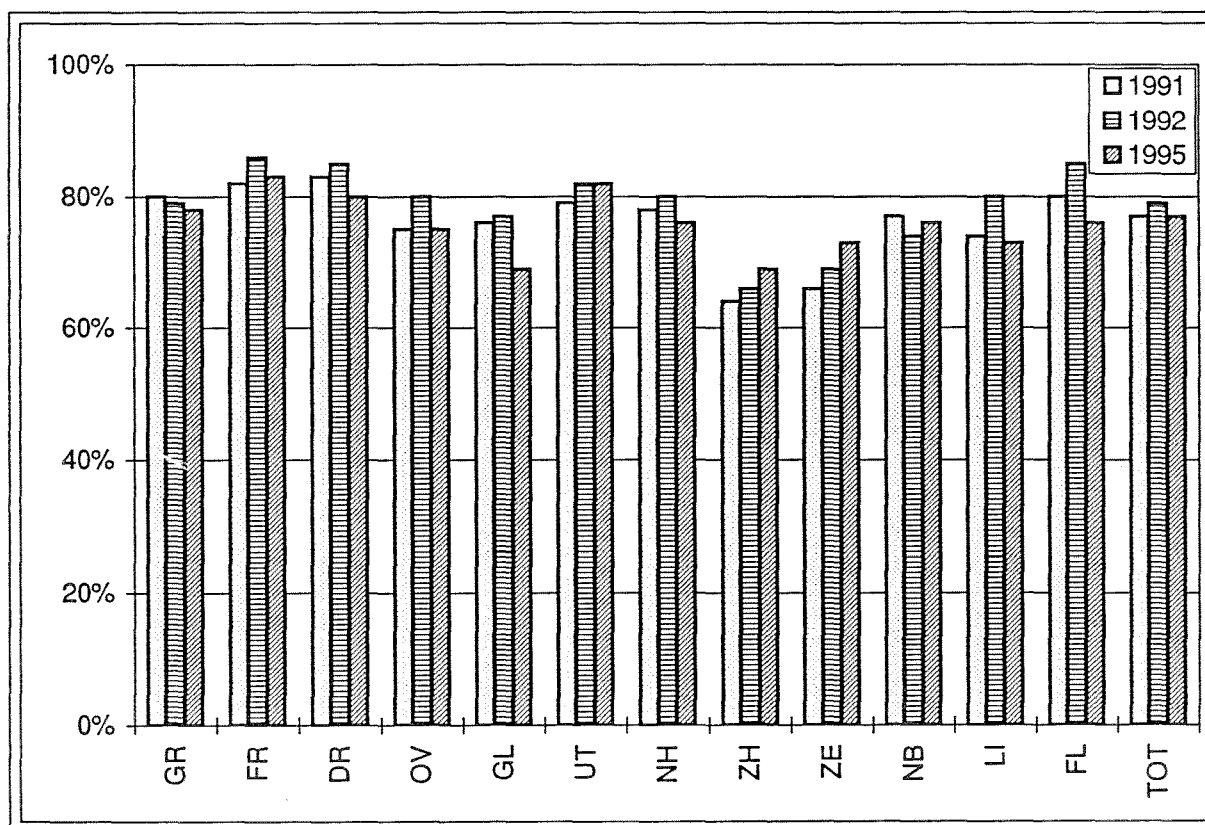
Afbeelding 1. Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1995

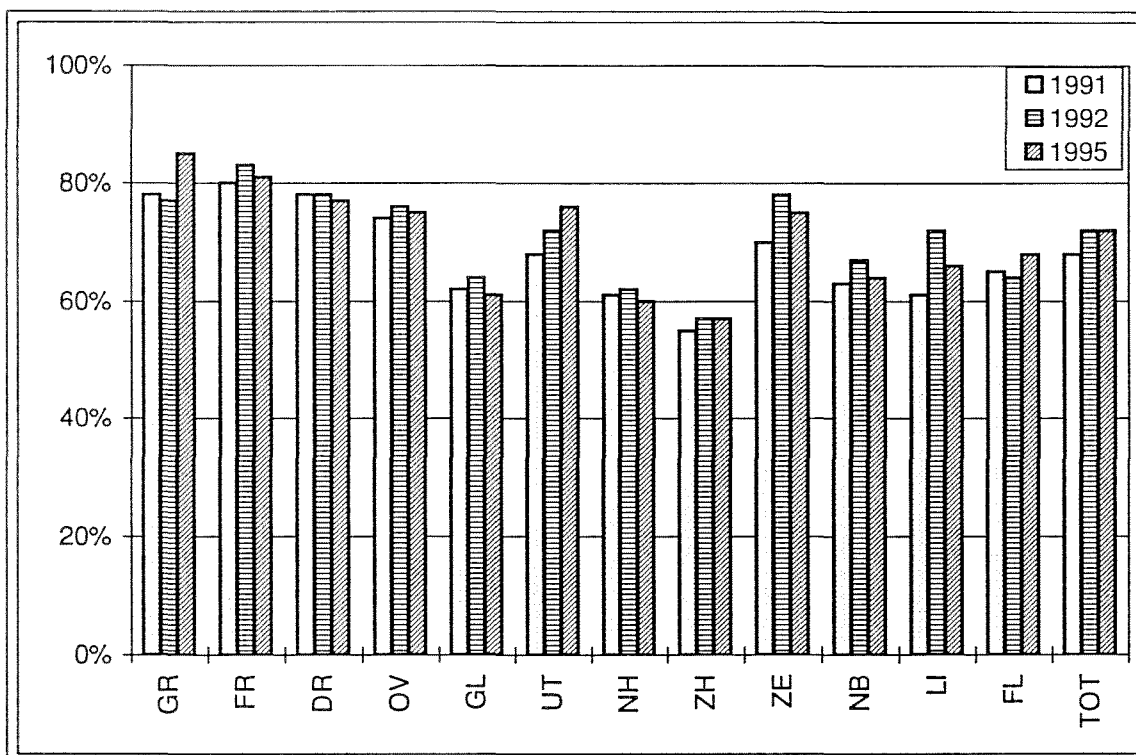
Afbeelding 2. Percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1995.

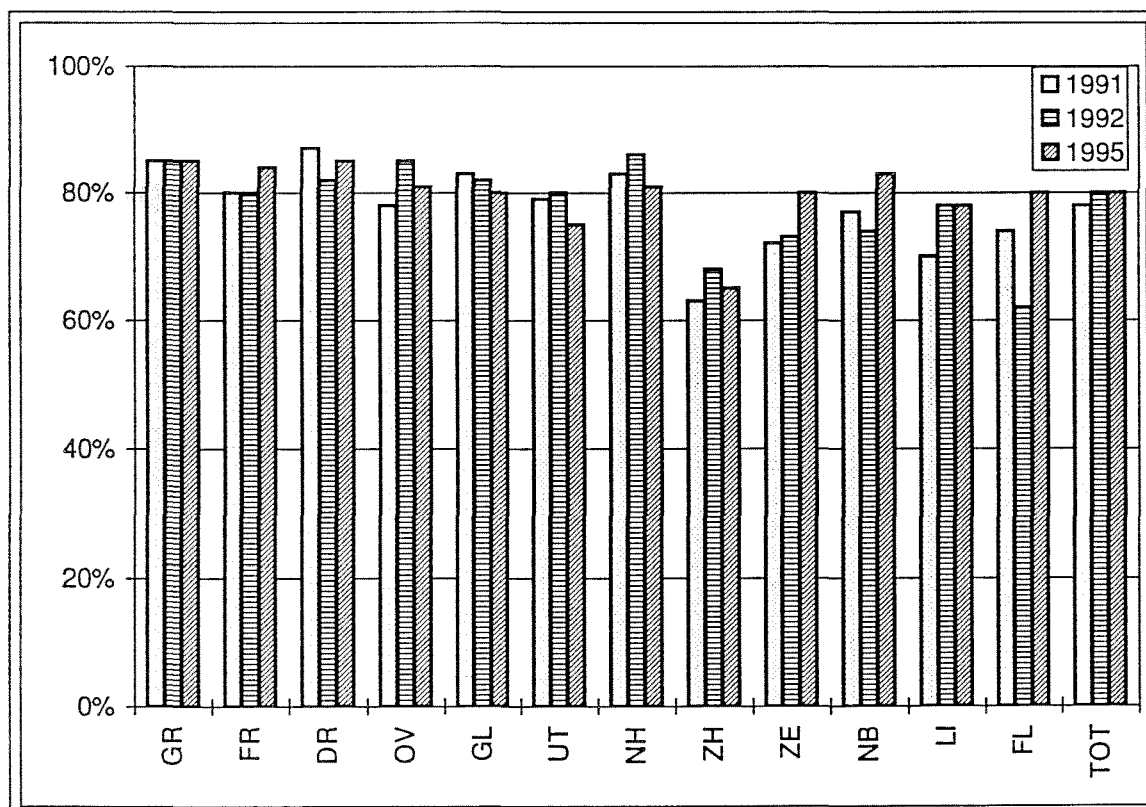
Afbeelding 3a. Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.

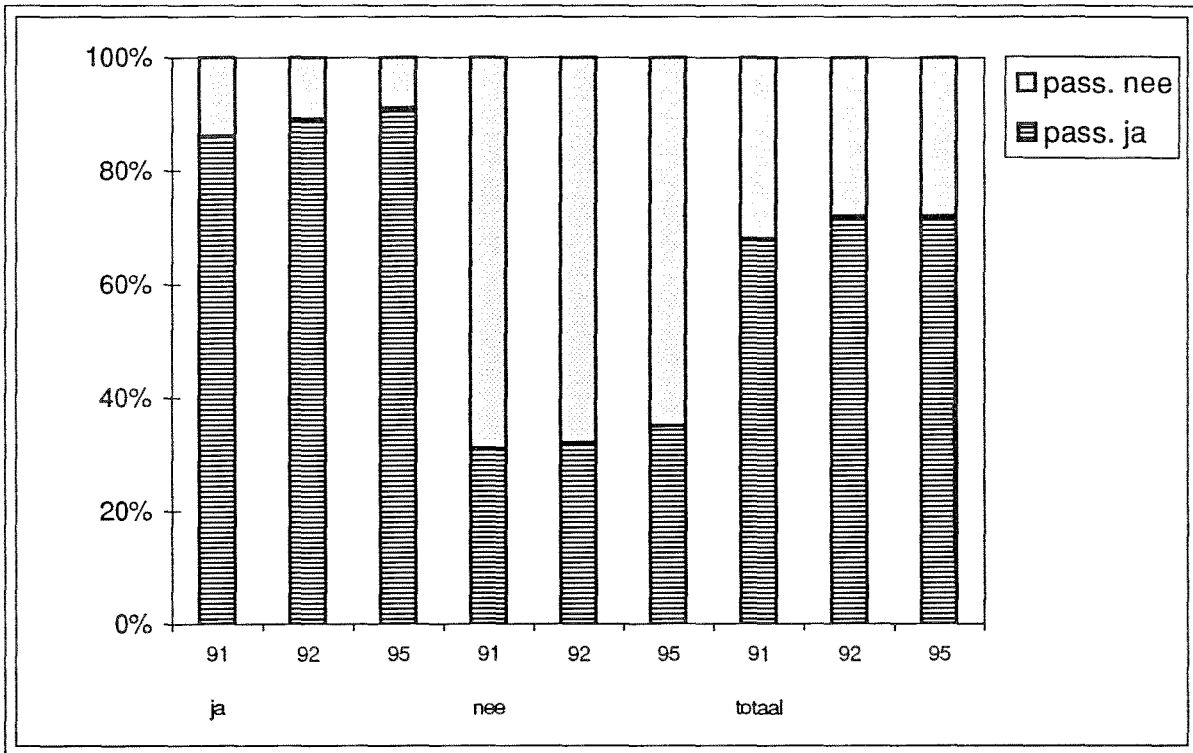
Afbeelding 3b. Percentage autogordelgebruik van passagiers van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.

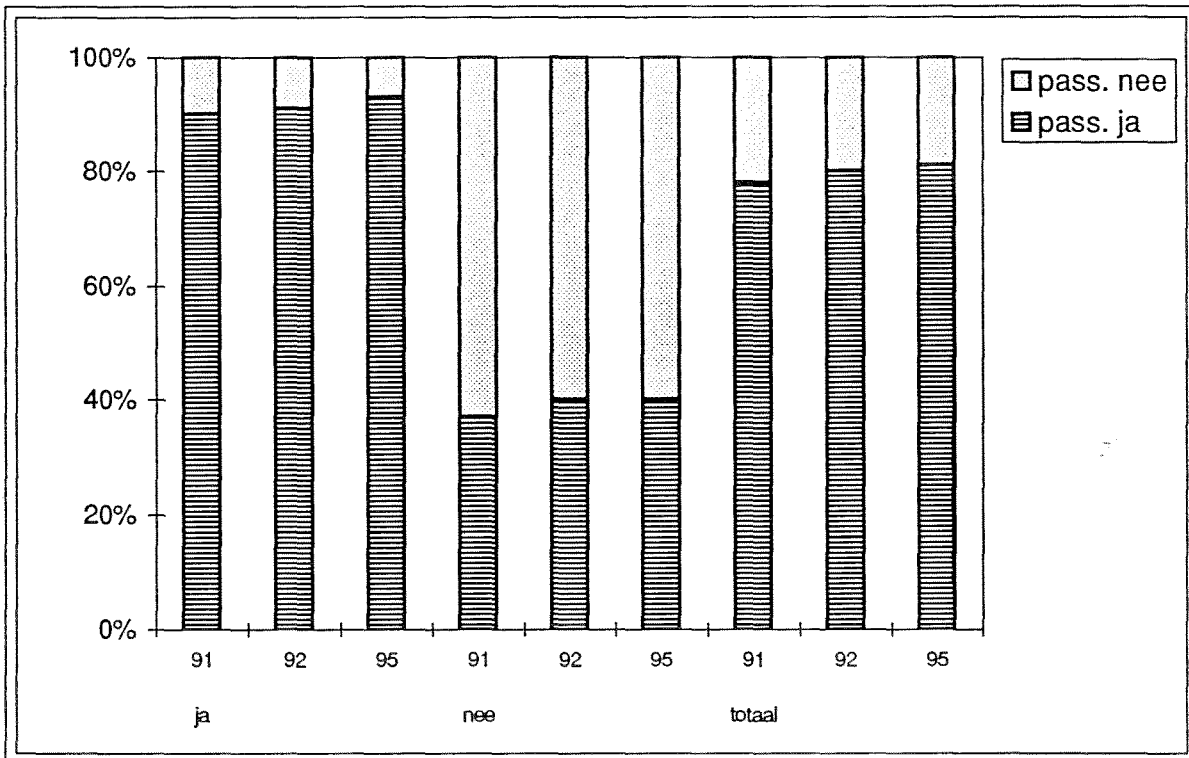
Afbeelding 4a. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.

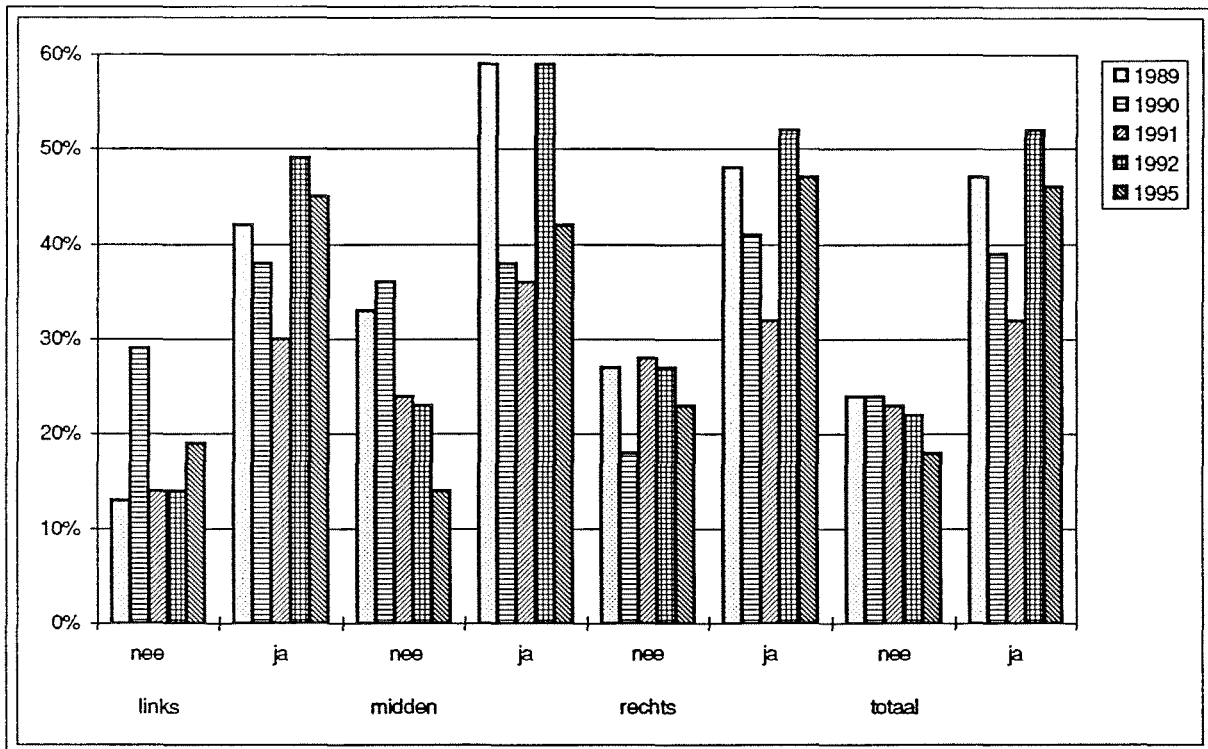
Afbeelding 4b. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.

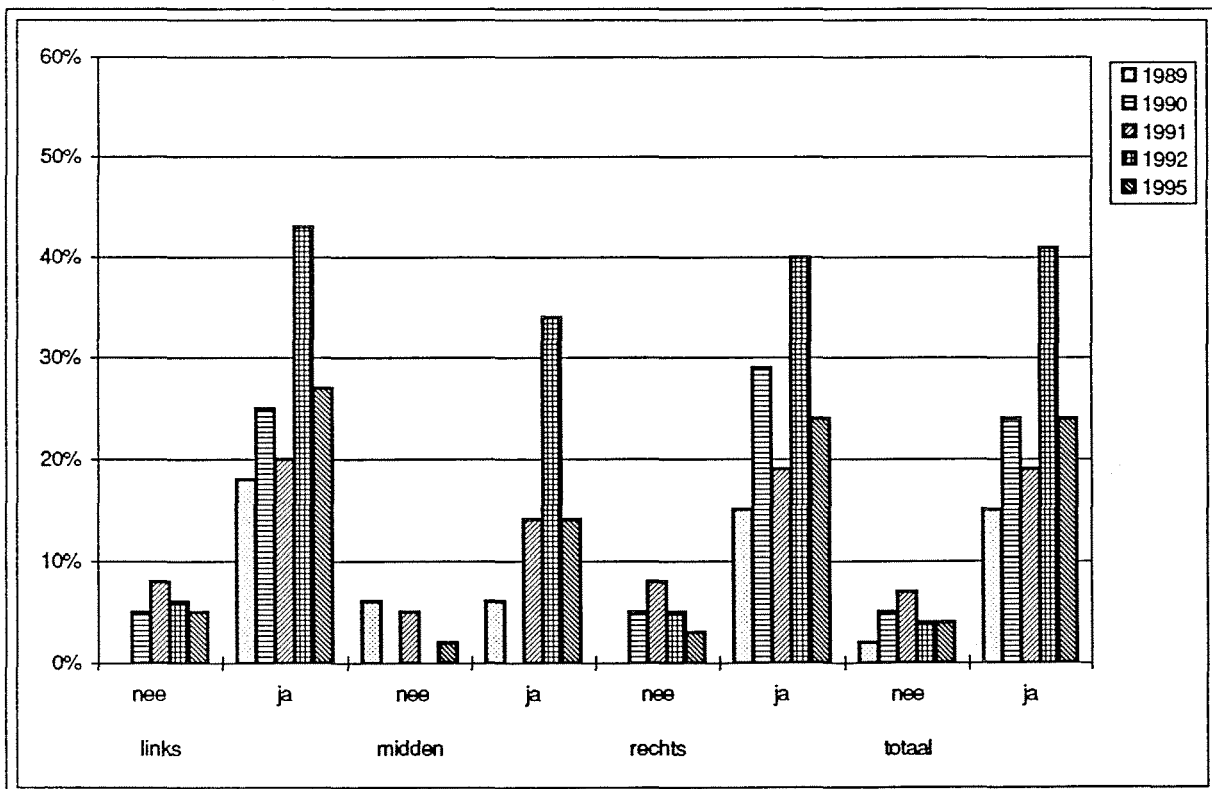
Afbeelding 5a. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.

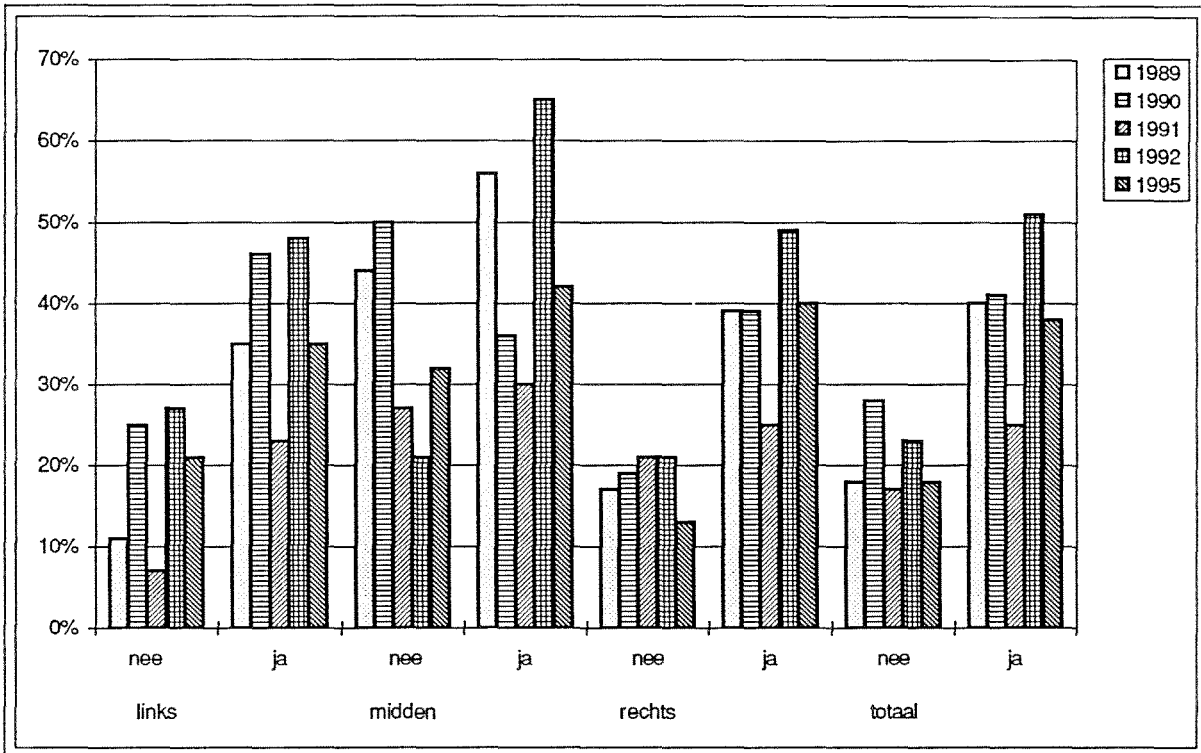
Afbeelding 5b. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.

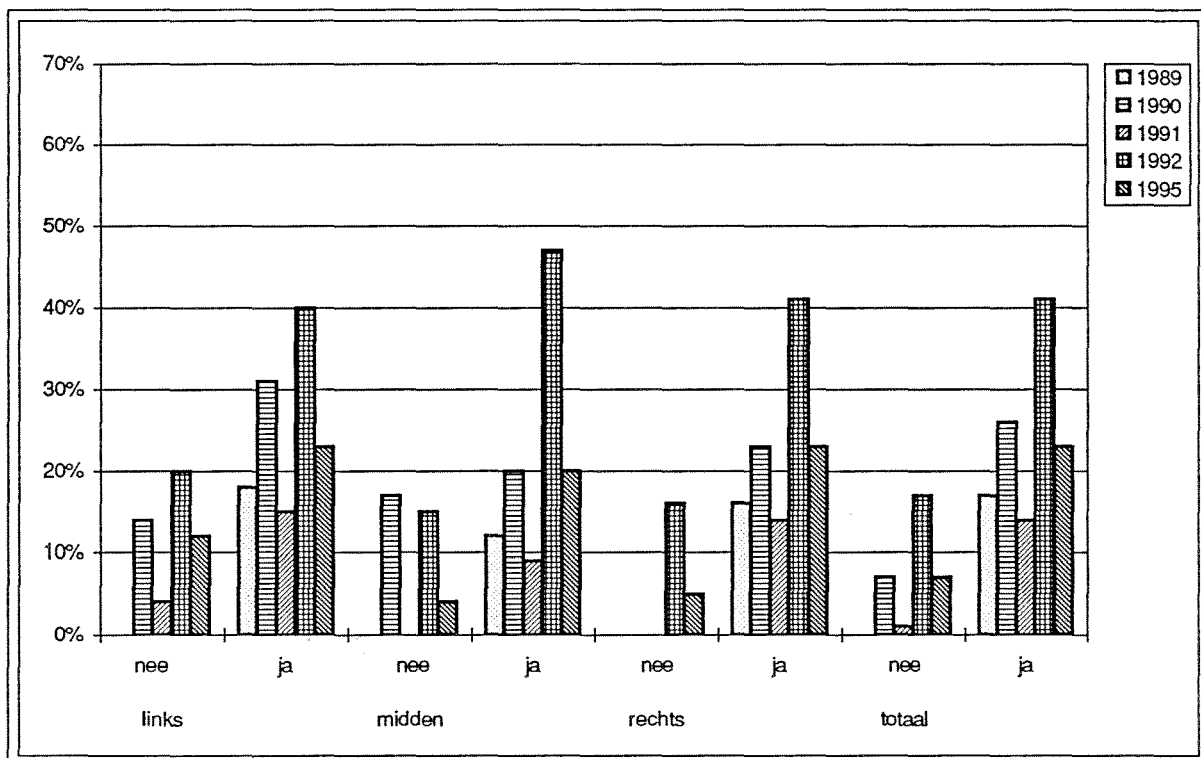
Afbeelding 6a. Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.

Afbeelding 6b. Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.

Afbeelding 6c. Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.

Afbeelding 6d. Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1995.

Tabellen 1 t/m 14, 20 en 21

1. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1989 t/m 1995.*
2. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's naar type weg in 1989 t/m 1995.*
3. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's naar type dag in 1991, 1992 en 1995.*
4. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.*
5. *Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.*
6. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.*
7. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder naar type weg in 1991, 1992 en 1995.*
8. *Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar geslacht in 1989 t/m 1995.*
9. *Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers naar geslacht passagier in relatie tot het geslacht van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.*
10. *Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar plaats op de achterbank en de ouderdom van het voertuig in 1990 t/m 1995.*
11. *Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar plaats op de achterbank en naar type gordel in 1989 t/m 1995.*
12. *Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type beveiligingsmiddel in 1989 t/m 1995.*

- 13.1. *Aanwezigheid van passagiers en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1989 t/m 1995.*
- 13.2. *Aanwezigheid van passagiers en gebruik van autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1989 t/m 1995.*
14. *Gebruik van de autogordel door bestuurders en voorpassagiers in relatie tot gebruik van een beveiligingsmiddel door passagiers op de achterbank in 1991, 1992 en 1995.*

[Tabel 15 t/m 19 zijn opgenomen in hoofdstuk 6 van dit rapport]

20. *Invloed van voorlichting op beweerd gordelgebruik*
21. *Leeftijdsverdeling van de respons op de SWOV- en PROV-enquête*

Bebouwing	Bestuurders			Passagiers		
	N	gebr. gordel n	%	N	gebr. gordel n	%
Binnen						
1989	3671	2264	62%	1583	1052	66%
1990	3018	1766	59%	1229	788	64%
1991	10163	6270	62%	4328	2929	68%
1992	10802	7132	66%	4580	3279	72%
1995	9671	6167	64%	4155	2980	72%
Buiten						
1989	3451	2676	78%	1615	1297	80%
1990	2694	2101	78%	1209	989	82%
1991	7924	6077	77%	3240	2538	78%
1992	8612	6775	79%	3545	2837	80%
1995	9317	7158	77%	3758	3024	80%
Totaal						
1989	7122	4940	69%	3198	2349	73%
1990	5712	3867	68%	2438	1777	73%
1991	18087	12347	68%	7568	5467	72%
1992	19414	13907	72%	8125	6116	75%
1995	18988	13325	70%	7913	6004	76%

Tabel 1. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1989 t/m 1995

Type weg	bestuurders			passagiers		
	N	gebruik n	%	N	gebruik n	%

autosnelweg						
1989	1788	1449	81%			
1990	1553	1248	80%			
1991	3724	2890	78%	1452	1114	77%
1992	4699	3784	81%	1883	1514	80%
1995	4399	3448	78%	1767	1422	80%
autoweg						
1989	1663	1227	74%			
1990	1141	853	75%			
1991	4200	3187	76%	1788	1424	80%
1992	3913	2991	76%	1662	1323	80%
1995	4918	3710	75%	1991	1602	80%
gemengd verkeer						
1989	1840	1235	67%			
1990	1476	970	66%			
1991	5264	3378	64%	2458	1679	68%
1992	5625	3826	68%	2500	1817	73%
1995	5442	3606	66%	2396	1721	72%
lokaal verkeer						
1989	1831	1029	56%			
1990	1542	796	52%			
1991	4899	2892	59%	1870	1250	67%
1992	5177	3306	64%	2080	1462	70%
1995	4229	2561	61%	1759	1259	72%
totaal						
1989	7122	4940	69%			
1990	5712	3867	68%			
1991	18087	12347	68%	7568	5467	72%
1992	19414	13907	72%	8125	6116	75%
1995	18988	13325	70%	7913	6004	76%

Tabel 2. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's naar type weg in 1989 t/m 1995.

Type dag	bestuurders			passagiers		
	N	gebruik n	%	N	gebruik n	%

Werkdag						
1991	10959	7598	69%	3209	2296	72%
1992	10930	7915	72%	2955	2167	73%
1995	10394	7489	72%	2755	2088	76%
Weekenddag						
1991	7128	4749	67%	4359	3171	73%
1992	8484	5992	71%	5170	3949	76%
1995	8594	5836	68%	5158	3916	76%
Totaal						
1991	18087	12347	68%	7568	5467	72%
1992	19414	13907	72%	8125	6116	75%
1995	18988	13325	70%	7913	6004	76%

Tabel 3. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers naar type dag in 1991, 1992 en 1995.

Provincie	N	1991		N	1992		N	1995	
		gebruik n	%		gebruik n	%		gebruik n	%
Binnen b.k.									
Groningen	800	579	72%	832	611	73%	786	585	74%
Friesland	815	597	73%	980	775	79%	1124	824	73%
Drenthe	779	566	73%	707	528	75%	852	580	68%
Overijssel	776	498	64%	474	303	64%	580	371	64%
Gelderland	890	511	57%	808	505	63%	568	301	53%
Utrecht	666	417	63%	1630	1114	68%	1016	703	69%
Noord-Holland	980	537	55%	1174	664	57%	630	384	61%
Zuid-Holland	837	406	49%	794	401	51%	787	376	48%
Zeeland	904	528	58%	1261	881	70%	1066	702	66%
Noord-Brabant	1133	665	59%	977	627	64%	920	511	56%
Limburg	1167	718	62%	806	524	65%	906	578	64%
Flevopolders	416	248	60%	359	199	55%	436	252	58%
Totaal	10163	6270	62%	10802	7132	66%	9671	6167	64%
Buiten b.k.									
Groningen	400	318	80%	529	418	79%	795	619	78%
Friesland	1199	989	82%	1052	906	86%	1132	941	83%
Drenthe	630	524	83%	759	643	85%	672	536	80%
Overijssel	392	293	75%	526	419	80%	448	336	75%
Gelderland	448	340	76%	380	291	77%	436	303	69%
Utrecht	1133	895	79%	1362	1114	82%	1430	1175	82%
Noord-Holland	637	498	78%	915	729	80%	1109	848	76%
Zuid-Holland	906	582	64%	969	643	66%	1020	699	69%
Zeeland	337	224	66%	369	256	69%	340	248	73%
Noord-Brabant	825	638	77%	888	654	74%	818	620	76%
Limburg	583	429	74%	651	521	80%	625	459	73%
Flevopolders	434	347	80%	212	181	85%	492	374	76%
Totaal	7924	6077	77%	8612	6775	79%	9317	7158	77%
Totaal									
Groningen	1200	897	75%	1361	1029	76%	1581	1204	76%
Friesland	2014	1586	79%	2032	1681	83%	2256	1765	78%
Drenthe	1409	1090	77%	1466	1171	80%	1524	1116	73%
Overijssel	1168	791	68%	1000	722	72%	1028	707	69%
Gelderland	1338	851	64%	1188	796	67%	1004	604	60%
Utrecht	1799	1312	73%	2992	2228	74%	2446	1878	77%
Noord-Holland	1617	1035	64%	2089	1393	67%	1739	1232	71%
Zuid-Holland	1743	988	57%	1763	1044	59%	1807	1075	59%
Zeeland	1241	752	61%	1630	1137	70%	1406	950	68%
Noord-Brabant	1958	1303	67%	1865	1281	69%	1738	1131	65%
Limburg	1750	1147	66%	1457	1045	72%	1531	1037	68%
Flevopolders	850	595	70%	571	380	67%	928	626	67%
Totaal	18087	12347	68%	19414	13907	72%	18988	13325	70%

Tabel 4. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.

Provincie	1991			1992			1995		
	N	gebruik n	%	N	gebruik n	%	N	gebruik n	%
Binnen b.k.									
Groningen	258	200	78%	254	196	77%	248	210	85%
Friesland	427	341	80%	581	483	83%	629	510	81%
Drenthe	488	383	78%	411	322	78%	506	389	77%
Overijssel	272	200	74%	119	90	76%	172	129	75%
Gelderland	288	179	62%	236	152	64%	130	79	61%
Utrecht	361	245	68%	927	667	72%	552	422	76%
Noord-Holland	240	146	61%	304	187	62%	178	106	60%
Zuid-Holland	424	233	55%	396	226	57%	347	197	57%
Zeeland	253	176	70%	385	301	78%	285	214	75%
Noord-Brabant	678	429	63%	520	347	67%	549	350	64%
Limburg	463	282	61%	281	201	72%	355	236	66%
Flevopolders	176	115	65%	166	107	64%	204	138	68%
Totaal	4328	2929	68%	4580	3279	72%	4155	2980	72%
Buiten b.k.									
Groningen	248	211	85%	345	294	85%	546	466	85%
Friesland	394	314	80%	298	237	80%	320	270	84%
Drenthe	188	163	87%	223	182	82%	164	139	85%
Overijssel	290	226	78%	404	342	85%	326	265	81%
Gelderland	341	283	83%	297	244	82%	307	246	80%
Utrecht	232	184	79%	295	237	80%	279	208	75%
Noord-Holland	432	358	83%	606	521	86%	731	591	81%
Zuid-Holland	212	134	63%	216	146	68%	234	153	65%
Zeeland	245	177	72%	255	186	73%	216	173	80%
Noord-Brabant	328	252	77%	348	257	74%	304	251	83%
Limburg	179	125	70%	200	155	78%	190	149	78%
Flevopolders	151	111	74%	58	36	62%	141	113	80%
Totaal	3240	2538	78%	3545	2837	80%	3758	3024	80%
Totaal									
Groningen	506	411	81%	599	490	82%	794	676	85%
Friesland	821	655	80%	879	720	82%	949	780	82%
Drenthe	676	546	81%	634	504	79%	670	528	79%
Overijssel	562	426	76%	523	432	83%	498	394	79%
Gelderland	629	462	73%	533	396	74%	437	325	74%
Utrecht	593	429	72%	1222	904	74%	831	630	76%
Noord-Holland	672	504	75%	910	708	78%	909	697	77%
Zuid-Holland	636	367	58%	612	372	61%	581	350	60%
Zeeland	498	353	71%	640	487	76%	501	387	77%
Noord-Brabant	1006	681	68%	868	604	70%	853	601	70%
Limburg	642	407	63%	481	356	74%	545	385	71%
Flevopolders	327	226	69%	224	143	64%	345	251	73%
Totaal	7568	5467	72%	8125	6116	75%	7913	6004	76%

Tabel 5. Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpasagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992 en 1995.

bestuurder	Gebruik gordel passagier voorbank						
	ja	%	nee	%	totaal		
buiten b.k.							
ja	1991	2274	90%	248	10%	2522	
	1992	2538	91%	259	9%	2797	
	1995	2661	93%	194	7%	2855	
nee	1991	264	37%	454	63%	718	
	1992	299	40%	449	60%	748	
	1995	358	40%	531	60%	889	
totaal	1991	2538	78%	702	22%	3240	
	1992	2837	80%	708	20%	3545	
	1995	3019	81%	725	19%	3744	
binnen b.k.							
ja	1991	2471	86%	387	14%	2858	
	1992	2824	89%	348	11%	3172	
	1995	2487	91%	259	9%	2746	
nee	1991	458	31%	1012	69%	1470	
	1992	455	32%	953	68%	1408	
	1995	491	35%	905	65%	1396	
totaal	1991	2929	68%	1399	32%	4328	
	1992	3279	72%	1301	28%	4580	
	1995	2978	72%	1164	28%	4142	
totaal	ja	1991	4745	88%	635	12%	5380
	1992	5362	90%	607	10%	5969	
	1995	5148	92%	453	8%	5601	
nee	1991	722	33%	1466	67%	2188	
	1992	754	35%	1402	65%	2156	
	1995	849	37%	1436	63%	2285	
totaal	1991	5467	72%	2101	28%	7568	
	1992	6116	75%	2009	25%	8125	
	1995	5997	76%	1889	24%	7886	

Tabel 6. Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.

Gebruik bestuurder		gebruik voorpassagier				totaal
		ja	%	nee	%	
autosnelweg						
ja	1991	992	90%	112	10%	1104
	1992	1357	91%	129	9%	1486
	1995	1256	93%	90	7%	1346
nee	1991	122	35%	226	65%	348
	1992	157	40%	240	60%	397
	1995	164	40%	251	60%	415
tot.	1991	1114	77%	338	23%	1452
	1992	1514	80%	369	20%	1883
	1995	1420	81%	341	19%	1761
niet A.S.W.						
ja	1991	1282	90%	136	10%	1418
	1992	1181	90%	130	10%	1311
	1995	1405	93%	104	7%	1509
nee	1991	142	38%	228	62%	370
	1992	142	40%	209	60%	351
	1995	194	41%	280	59%	474
tot.	1991	1424	80%	364	20%	1788
	1992	1323	80%	339	20%	1662
	1995	1599	81%	384	19%	1983
Doorg.verk.str.						
ja	1991	1427	86%	223	14%	1650
	1992	1545	90%	168	10%	1713
	1995	1441	91%	150	9%	1591
nee	1991	252	31%	556	69%	808
	1992	272	35%	515	65%	787
	1995	277	35%	525	65%	802
tot.	1991	1679	68%	779	32%	2458
	1992	1817	73%	683	27%	2500
	1995	1718	72%	675	28%	2393
Verkeersstraat						
ja	1991	1044	86%	164	14%	1208
	1992	1279	88%	180	12%	1459
	1995	1045	91%	109	9%	1154
nee	1991	206	31%	456	69%	662
	1992	183	29%	438	71%	621
	1995	214	36%	380	64%	594
tot.	1991	1250	67%	620	33%	1870
	1992	1462	70%	618	30%	2080
	1995	1259	72%	489	28%	1748
Totaal						
ja	1991	4745	88%	635	12%	5380
	1992	5362	90%	607	10%	5969
	1995	5147	92%	453	8%	5600
nee	1991	722	33%	1466	67%	2188
	1992	754	35%	1402	65%	2156
	1995	849	37%	1436	63%	2285
tot.	1991	5467	72%	2101	28%	7568
	1992	6116	75%	2009	25%	8125
	1995	5996	76%	1889	24%	7885

Tabel 7. Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder naar type weg in 1991, 1992 en 1995

bestuurder	mannen		vrouwen		totaal	
	N	% gebr.	N	% gebr.	N	% gebr.
Buiten b.k.						
1989	2776	76%	675	85%	3451	78%
1990	2114	76%	580	84%	2694	78%
1991	6263	75%	1661	83%	7924	77%
1992	6730	77%	1882	85%	8612	79%
1995	7198	75%	2102	83%	9300	77%
Binnen b.k.						
1989	2900	61%	771	64%	3671	62%
1990	2357	56%	661	66%	3018	59%
1991	7527	59%	2636	69%	10163	62%
1992	8129	64%	2673	72%	10802	66%
1995	7116	61%	2542	72%	9658	64%
Totaal						
1989	5676	68%	1446	74%	7122	69%
1990	4471	65%	1241	74%	5712	68%
1991	13790	66%	4297	74%	18087	68%
1992	14859	70%	4555	77%	19414	72%
1995	14314	68%	4644	77%	18958	70%

Tabel 8. Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar geslacht in 1989 t/m 1995.

Gebruik bestuurder	Gebruik voorpassagiers							
	mannen				vrouwen			
	ja	%	ja	%	ja	%	ja	%
Mannen								
ja	1991	861	84%	2938	90%	3799	89%	
	1992	976	86%	3372	92%	4348	91%	
	1995	831	87%	3281	94%	4112	93%	
nee	1991	132	24%	485	37%	617	33%	
	1992	142	25%	503	39%	645	35%	
	1995	166	29%	562	41%	728	37%	
totaal	1991	993	63%	3423	75%	4416	72%	
	1992	1118	66%	3875	78%	4993	75%	
	1995	997	65%	3843	79%	4840	76%	
Vrouwen								
ja	1991	369	84%	577	88%	946	86%	
	1992	405	86%	609	88%	1014	87%	
	1995	424	84%	598	91%	1022	88%	
nee	1991	34	28%	71	35%	105	33%	
	1992	37	32%	72	38%	109	36%	
	1995	30	23%	85	43%	115	35%	
totaal	1991	403	72%	648	76%	1051	74%	
	1992	442	75%	681	77%	1123	76%	
	1995	454	72%	683	80%	1137	76%	
Totaal								
ja	1991	1230	84%	3515	90%	4745	88%	
	1992	1381	86%	3981	91%	5362	90%	
	1995	1255	86%	3879	94%	5134	92%	
nee	1991	166	25%	556	37%	722	33%	
	1992	179	27%	575	39%	754	35%	
	1995	196	28%	647	41%	843	37%	
totaal	1991	1396	65%	4071	75%	5467	72%	
	1992	1560	69%	4556	78%	6116	75%	
	1995	1451	67%	4526	79%	5977	76%	

Tabel 9. Aantal en percentage autogordelgebruik voorpassagiers naar geslacht passagier in relatie tot geslacht van de bestuurder in 1991, 1992 en 1995.

		Ouderdom voertuig.									
Buiten b.k.		1	2	3	4	5	6	7	>= 8	totaal	
aantal voert.	1990	321	423	313	299	282	244	174	638	2694	
	1991	80	76	73	47	86	89	70	178	699	
	1992	65	76	64	68	49	64	52	185	623	
	1995	12	86	79	77	65	60	63	269	711	
	grd/vrt. links	1990	93%	63%	36%	29%	25%	20%	22%	19%	39%
		1991	88%	91%	67%	36%	30%	36%	17%	23%	45%
		1992	98%	99%	92%	82%	49%	28%	31%	22%	57%
		1995	75%	81%	87%	84%	86%	88%	68%	51%	70%
	grd/vrt midden	1990	69%	46%	27%	16%	16%	9%	16%	8%	26%
		1991	68%	71%	45%	17%	19%	26%	10%	17%	32%
		1992	75%	74%	63%	53%	24%	14%	27%	17%	40%
		1995	33%	43%	52%	53%	49%	57%	41%	28%	41%
	grd/vrt rechts	1990	92%	63%	35%	27%	26%	19%	22%	19%	38%
1991		89%	92%	70%	49%	33%	39%	14%	26%	48%	
1992		100%	100%	94%	82%	47%	33%	33%	24%	58%	
1995		67%	92%	89%	86%	86%	90%	70%	54%	73%	
Binnen bebouwde kom aantal voert.	1990	275	364	274	333	347	237	221	967	3018	
	1991	73	97	98	79	104	121	86	291	949	
	1992	61	80	81	68	61	77	79	307	814	
	1995	10	73	76	71	82	76	51	324	763	
	grd/vrt. links	1990	92%	59%	28%	34%	29%	26%	28%	17%	35%
		1991	93%	92%	66%	35%	33%	39%	24%	28%	46%
		1992	93%	91%	89%	69%	57%	44%	28%	28%	52%
		1995	100%	92%	87%	90%	93%	88%	69%	42%	68%
	grd/vrt midden	1990	65%	41%	19%	21%	13%	12%	14%	8%	21%
		1991	75%	67%	51%	33%	28%	27%	22%	18%	35%
		1992	72%	64%	67%	41%	31%	27%	14%	18%	35%
		1995	70%	62%	63%	55%	55%	58%	35%	19%	40%
	grd/vrt rechts	1990	93%	58%	28%	34%	30%	22%	24%	16%	34%
1991		93%	92%	68%	41%	33%	40%	28%	30%	47%	
1992		93%	95%	94%	71%	51%	43%	34%	32%	55%	
1995		100%	90%	91%	92%	91%	86%	65%	42%	68%	
Totaal aantal voert.	1990	596	787	587	632	629	481	395	1605	5712	
	1991	153	173	171	126	190	210	156	469	1648	
	1992	126	156	145	136	110	141	131	492	1437	
	1995	22	159	155	148	147	136	114	593	1474	
	grd/vrt. links	1990	93%	61%	32%	32%	27%	23%	26%	18%	37%
		1991	92%	80%	57%	27%	27%	30%	15%	17%	38%
		1992	96%	95%	90%	76%	54%	37%	29%	26%	54%
		1995	86%	86%	87%	87%	90%	88%	68%	46%	69%
	grd/vrt midden	1990	68%	44%	23%	19%	14%	11%	15%	8%	23%
		1991	35%	31%	19%	6%	8%	11%	4%	6%	14%
		1992	74%	69%	65%	47%	28%	21%	19%	18%	37%
		1995	50%	52%	57%	54%	52%	57%	39%	23%	40%
	grd/vrt rechts	1990	92%	61%	32%	31%	28%	21%	23%	17%	36%
1991		46%	40%	30%	18%	15%	17%	6%	10%	20%	
1992		97%	97%	94%	76%	49%	38%	34%	29%	56%	
1995		82%	91%	90%	89%	89%	88%	68%	47%	71%	

Tabel 10. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar plaats op de achterbank en de ouderdom voertuig in 1990 t/m 1995.

Plaats op achterbank		Type beveiligingsmiddel				bev.m. voert.		
		heup	driep.	kinderz.	onb.	totaal	voert.	%
aantallen.								
links	1989	377	1459	110	15	1961	7122	28%
	1990	258	1734	102	0	2094	5712	37%
	1991	94	579	67	9	749	1648	45%
	1992	87	620	72	0	779	1437	54%
	1995	87	808	105	22	1022	1474	69%
midden	1989	975	50	100	18	1143	7122	16%
	1990	1220	27	79	0	1326	5712	23%
	1991	460	14	72	7	553	1648	34%
	1992	439	18	74	0	531	1437	37%
	1995	446	28	53	69	596	1474	40%
rechts	1989	362	1450	190	15	2017	7122	28%
	1990	253	1697	105	0	2055	5712	36%
	1991	80	570	121	13	784	1648	48%
	1992	85	590	133	0	808	1437	56%
	1995	83	778	155	25	1041	1474	71%
Percentages beveiligingsmiddelen (autogordels en kinderzitjes).								
links	1989	19%	74%	6%	1%	100%		
	1990	12%	83%	5%	0%	100%		
	1991	13%	77%	9%	1%	100%		
	1992	11%	80%	9%	0%	100%		
	1995	9%	79%	10%	2%	100%		
midden	1989	85%	4%	9%	2%	100%		
	1990	92%	2%	6%	0%	100%		
	1991	83%	3%	13%	1%	100%		
	1992	83%	3%	14%	0%	100%		
	1995	75%	5%	9%	12%	100%		
rechts	1989	18%	72%	9%	1%	100%		
	1990	12%	83%	5%	0%	100%		
	1991	10%	73%	15%	2%	100%		
	1992	11%	73%	16%	0%	100%		
	1995	8%	75%	15%	2%	100%		
Percentages autogordels								
links	1989	20%	79%		1%	100%		
	1990	13%	87%		0%	100%		
	1991	14%	85%		1%	100%		
	1992	12%	88%		0%	100%		
	1995	9%	88%		2%	100%		
midden	1989	93%	5%		2%	100%		
	1990	98%	2%		0%	100%		
	1991	96%	3%		1%	100%		
	1992	96%	4%		0%	100%		
	1995	82%	5%		13%	100%		
rechts	1989	20%	79%		1%	100%		
	1990	13%	87%		0%	100%		
	1991	12%	86%		2%	100%		
	1992	13%	87%		0%	100%		
	1995	9%	88%		3%	100%		

Tabel 11. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar plaats op de achterbank en naar type gordel in 1989 t/m 1995.

	Beveiligingsmiddel				Totaal
	heup	3-punts	tot. gordel	kind-zit	
aanwezig					
1989	131	318	449	182	631
1990	112	308	420	125	545
1991	268	685	1010	229	1239
1992	231	638	1044	268	1312
1995	255	1158	1413	284	1697
gebruik					
1989	34	38	72	168	240
1990	27	54	81	115	196
1991	33	97	130	200	330
1992	87	269	356	239	595
1995	66	314	380	268	648
gebruik/aanwezig					
1989	26%	12%	16%	92%	38%
1990	24%	18%	19%	92%	36%
1991	12%	13%	13%	87%	27%
1992	38%	36%	34%	89%	45%
1995	26%	27%	27%	94%	38%
gebruik/passagiers					
1989					13%
1990					14%
1991					14%
1992					26%
1995					28%

Tabel 12. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type beveiligingsmiddel in 1989 t/m 1995.

Gordelgebruik bestuurder		Achterpassagiers							
		Links		Midden		Rechts		Totaal	
		N	% gebr.	N	% gebr.	N	% gebr.	N	% gebr.

Buiten b.k.									
ja	1989	113	35%	39	56%	135	39%	287	40%
	1990	93	46%	33	36%	109	39%	235	41%
	1991	158	23%	73	30%	229	25%	460	25%
	1992	185	48%	77	65%	251	49%	513	51%
	1995	295	35%	95	42%	331	40%	721	38%
nee	1989	28	11%	9	44%	29	17%	66	18%
	1990	16	25%	12	50%	26	19%	54	28%
	1991	29	7%	11	27%	47	21%	87	17%
	1992	33	27%	14	21%	47	21%	94	23%
	1995	73	21%	19	32%	91	13%	183	18%
tot.	1989	141	30%	48	54%	164	35%	353	36%
	1990	109	43%	45	40%	135	35%	289	39%
	1991	187	21%	84	30%	276	24%	547	24%
	1992	218	44%	91	58%	298	44%	607	46%
	1995	368	32%	114	40%	422	35%	904	34%
Binnen b.k.									
ja	1989	83	42%	29	59%	92	48%	204	47%
	1990	74	38%	24	38%	81	41%	179	39%
	1991	169	30%	96	36%	243	32%	508	32%
	1992	190	49%	68	59%	270	52%	528	52%
	1995	286	45%	64	42%	283	47%	633	46%
nee	1989	23	13%	18	33%	33	27%	74	24%
	1990	28	29%	11	36%	45	18%	84	24%
	1991	58	14%	54	24%	99	28%	211	23%
	1992	58	14%	30	23%	89	27%	177	22%
	1995	84	19%	58	14%	30	23%	172	18%
tot.	1989	106	36%	47	49%	125	42%	278	41%
	1990	102	35%	35	37%	126	33%	263	34%
	1991	227	26%	150	32%	342	31%	719	29%
	1992	248	41%	98	48%	359	46%	705	44%
	1995	370	39%	122	29%	313	45%	805	40%
Totaal									
ja	1989	196	38%	68	57%	227	43%	491	43%
	1990	167	43%	57	37%	190	39%	414	40%
	1991	327	27%	169	34%	472	28%	968	29%
	1992	375	49%	145	62%	521	50%	1041	51%
	1995	581	40%	159	42%	614	43%	1354	42%
nee	1989	51	12%	27	37%	62	23%	140	21%
	1990	44	27%	23	43%	71	18%	138	25%
	1991	87	11%	65	25%	146	26%	298	21%
	1992	91	19%	44	23%	136	25%	271	23%
	1995	157	20%	77	18%	121	16%	355	18%
tot.	1989	247	32%	95	52%	289	38%	631	38%
	1990	211	39%	80	39%	261	34%	552	37%
	1991	414	24%	234	31%	618	28%	1266	27%
	1992	466	43%	189	53%	657	45%	1312	45%
	1995	738	36%	236	34%	735	39%	1709	37%

Tabel 13.1. Aanwezigheid van passagiers en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1989 t/m 1995.

Gordelgebruik bestuurder		Achterassagiers							
		Links		Midden		Rechts		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Buiten b.k.									
ja	1989	82	18%	25	12%	92	16%	199	17%
	1990	71	31%	25	20%	87	23%	183	26%
	1991	140	15%	55	9%	201	14%	396	14%
	1992	159	40%	45	47%	212	41%	416	41%
	1995	347	23%	104	20%	348	23%	799	23%
nee	1989	23	0%	6	0%	21	0%	50	0%
	1990	14	14%	6	17%	21	0%	41	7%
	1991	28	4%	8	0%	36	0%	72	1%
	1992	30	20%	13	15%	43	16%	86	17%
	1995	85	12%	27	4%	108	5%	220	7%
tot.	1989	105	14%	31	10%	113	13%	249	13%
	1990	85	28%	31	19%	108	19%	224	22%
	1991	168	13%	63	8%	237	12%	468	12%
	1992	189	37%	58	40%	255	37%	502	37%
	1995	432	21%	131	17%	456	19%	1019	20%
Binnen b.k.									
ja	1989	49	18%	17	6%	54	15%	120	15%
	1990	59	25%	14	0%	66	29%	139	24%
	1991	138	20%	63	14%	199	19%	400	19%
	1992	156	43%	41	34%	204	40%	401	41%
	1995	310	27%	81	14%	301	24%	692	24%
nee	1989	15	0%	17	6%	21	0%	53	2%
	1990	20	5%	7	0%	37	5%	64	5%
	1991	53	8%	41	5%	75	8%	169	7%
	1992	53	6%	22	0%	66	5%	141	4%
	1995	117	5%	44	2%	123	3%	284	4%
tot.	1989	64	14%	34	6%	75	11%	173	11%
	1990	79	20%	21	0%	103	20%	203	18%
	1991	191	17%	104	11%	274	16%	569	15%
	1992	209	33%	63	22%	270	31%	542	31%
	1995	427	21%	125	10%	424	18%	284	4%
Totaal									
ja	1989	131	18%	42	10%	146	16%	319	16%
	1990	130	28%	39	13%	153	25%	322	25%
	1991	278	18%	118	12%	400	17%	796	16%
	1992	315	42%	86	41%	416	41%	817	41%
	1995	657	25%	185	17%	649	24%	799	23%
nee	1989	38	0%	23	4%	42	0%	103	1%
	1990	34	9%	13	8%	58	3%	105	6%
	1991	81	6%	49	4%	111	5%	241	5%
	1992	83	11%	35	6%	109	9%	227	9%
	1995	202	8%	71	3%	231	4%	504	5%
tot.	1989	169	14%	65	8%	188	12%	422	12%
	1990	164	24%	52	12%	211	19%	427	20%
	1991	359	15%	167	10%	511	14%	1037	14%
	1992	398	35%	121	31%	525	34%	1044	34%
	1995	859	21%	256	13%	880	19%	1303	16%

Tabel 13.2. Aanwezigheid van passagiers en gebruik van autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1989 t/m 1995).

Gordelgebruik			links		midden		rechts		Totaal	
best	pass		aanw	%	aanw	%	aanw	%	aanw	%
ja	ja	1991	244	26%	107	35%	345	26%	696	27%
		1992	287	47%	95	58%	390	47%	772	48%
		1995	426	39%	119	39%	458	40%	1003	39%
	nee	1991	32	9%	20	5%	42	10%	94	9%
		1992	16	38%	11	64%	28	43%	55	45%
		1995	29	14%	7	0%	32	28%	68	19%
	geen	1991	51	43%	42	45%	85	49%	178	47%
		1992	72	56%	39	72%	103	65%	214	63%
		1995	105	57%	28	68%	108	67%	241	63%
	tot.	1991	327	27%	169	34%	472	28%	968	29%
		1992	375	49%	145	62%	521	50%	1041	51%
		1995	560	41%	154	42%	598	44%	1312	42%
nee	ja	1991	23	13%	20	20%	43	23%	86	20%
		1992	27	22%	14	29%	42	24%	83	24%
		1995	50	26%	12	25%	58	16%	120	21%
	nee	1991	42	2%	24	17%	69	20%	135	14%
		1992	44	14%	23	26%	63	27%	130	22%
		1995	77	14%	27	26%	86	12%	190	15%
	geen	1991	22	27%	21	38%	34	41%	77	36%
		1992	20	25%	7	0%	31	23%	58	21%
		1995	26	27%	11	27%	33	39%	70	33%
	tot.	1991	158	14%	102	25%	251	26%	511	22%
		1992	91	19%	44	23%	136	25%	271	23%
		1995	153	20%	50	26%	177	18%	380	20%
totaalja		1991	267	25%	127	32%	388	25%	782	26%
		1992	314	45%	109	54%	432	45%	855	46%
		1995	476	37%	131	37%	516	37%	1123	37%
	nee	1991	74	5%	44	11%	111	16%	229	12%
		1992	60	20%	34	38%	91	32%	185	29%
		1995	106	14%	34	21%	118	16%	258	16%
	geen	1991	73	38%	63	43%	119	47%	255	44%
		1992	92	49%	46	61%	134	55%	272	54%
		1995	131	51%	39	56%	141	60%	311	56%
	tot.	1991	485	23%	271	31%	723	28%	1479	27%
		1992	466	43%	189	53%	657	45%	1312	45%
		1995	713	36%	204	38%	775	38%	1692	37%

Tabel 14. Gebruik van de autogordel door bestuurders en voorpassagiers in relatie tot gebruik van een beveiligingsmiddel door passagiers op de achterbank in 1991, 1992 en 1995.

Vraag 1. Wanneer draagt u de gordel buiten de bebouwde kom?

	allen %	recente voorlichting gemerkt %
altijd	83	81
meestal	11	11
soms	3	4
meestal niet	2	2
nooit	2	1

Vraag 2. Hoe vaak was dat de laatste 10 ritten?

nooit	18	16
1 maal	1	1
2 maal	1	1
3 maal	1	1
4 maal	1	1
5 maal	1	1
6 maal	1	1
7 maal	1	1
8 maal	5	6
9 à 10 maal	71	71

Vraag 3. Wanneer draagt u de gordel binnen de bebouwde kom?

altijd	64	62
meestal	20	20
soms	7	7
meestal niet	5	6
nooit	4	4

Vraag 4. Hoe vaak was de laatste 10 ritten

nooit	17	16
1 maal	3	3
2 maal	2	2
3 maal	1	1
4 maal	1	2
5 maal	4	4
6 maal	2	2
7 maal	4	3
8 maal	8	9
9 à 10 maal	59	58

Tabel 20. Beweerde draagpercentages van alle bestuurders en degenen die recente voorlichting hebben gezien.

Leeftijd	SWOV-steekproef voorjaar 1995	PROV-steekproef najaar 1994
18 - 24	5%	10,5%
25 - 50	80%	60%
> 50	13%	29,5%

Tabel 21. Leeftijdsverdeling van de respons op de SWOV- en PROV-enquête

Bijlagen 1 t/m 13

1. *Vragenlijst IMA 1995*
2. *Vragenlijst AMA 1995*
3. *Categorie-indeling afstelling hoofdsteun*
4. *Categorie-indeling personenauto's naar grootte*
5. *Autogordel-enquête bestuurder*
6. *Autogordel-enquête achterpassagier*
7. *Meetprogramma autogordel/hoofdsteunen-enquête*
8. *Procentuele marges van steekproefuitkomsten*
9. *Enquête-resultaten bestuurders 1995*
10. *Enquête-resultaten bestuurders 1992*
11. *Enquête-resultaten achterpassagiers 1995*
12. *Enquête-resultaten achterpassagiers 1992*
13. *Herweging steekproeven*

Bijlage 1

Vragenlijst IMA 1995

SWOV Onderzoek IMA 1995 (mkijk)

- 1. Indien wee gordels en geen passagiers op een zitplaats, type gordel invullen
- 2. Indien geen gordel maar wel passagiers op een zitplaats, leeftijd invullen

Datum

Provincie/type weg=locatie

Weersgesteldheid (droog=1, neerslag=2, mist=3)

Methode

Tijd

kolom 19, 22 en 25 TYPE: kolom 14, 18, 20, 23 en 26 LEEFTIJD:

diagonaal = 1 0/rm4 = 1

heup = 2 5-11 = 2

3-punts = 3 12-17 = 3

landerzite = 4 18-24 = 4

onbekand = 9 25-50 = 5

kolom 21, 24 en 27 GEBRUIK: ja = 1 >50 = 6

nee = 2

ntz = 3

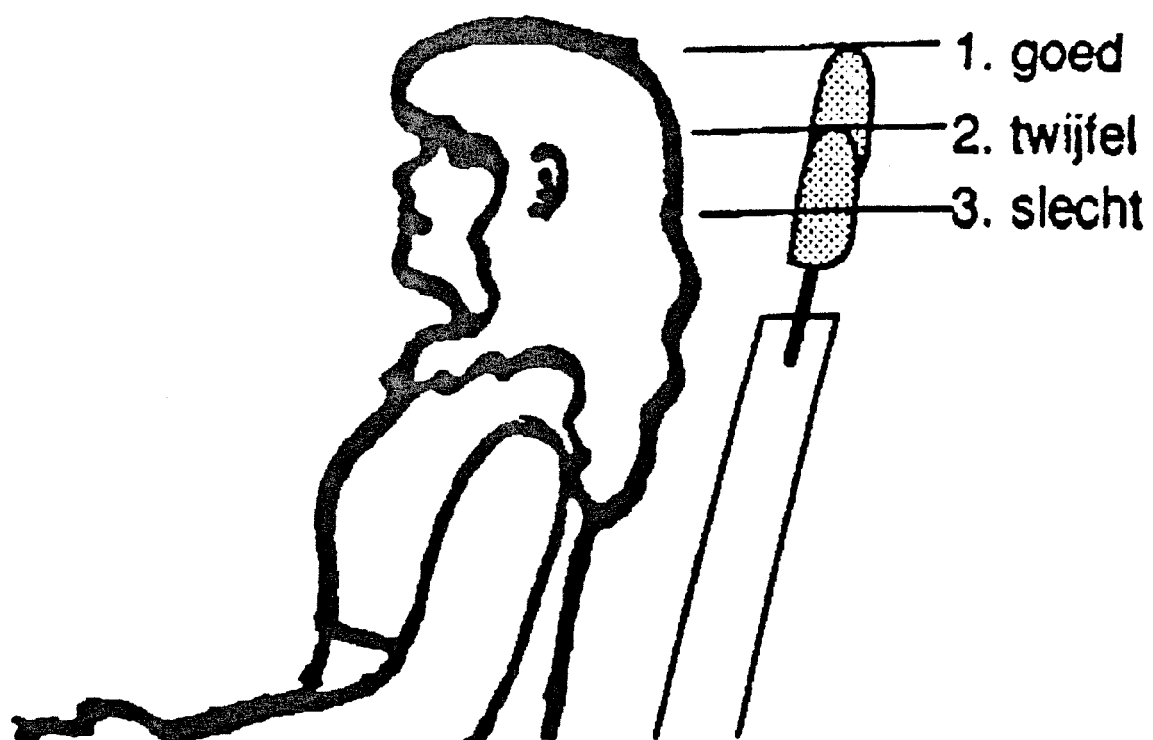
A (Gordelenquête)

BESTUURDER						(naastzittende)PASSAGIER						PASSAGIERS ACHTERBANK						KENTEKEN VOERTUIG					
gordel gebruik			geslacht			gordel gebruik			geslacht			achter links		achter midden		achter rechts		KENTEKEN VOERTUIG					
ja	nee	niet te zien	man	vrouw	leeftijd	ja	nee	niet te zien	man	vrouw	leeftijd	type gordel	leeftijd	type gordel	leeftijd	type gordel	leeftijd						
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29						
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2												
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2												
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2												
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2												
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2												

C (Hoofdsteuunen)

BESTUURDER					(naastzittende)PASSAGIER					TYPE VOERTUIG		
afstelling			geslacht		afstelling			geslacht		klein	middel	groot
goed	twijfel	fout	man	vrouw	goed	twijfel	fout	man	vrouw			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3
1	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	2	3

Enquête onderbroken (tijd en reden!)

AUTO TYPE NAAR MERK EN GROOTTE.

BIJVOORBEELD:

<u>KLEIN</u>	<u>MIDDEL</u>	<u>GROOT</u>
TOT 4,00 Mtr	4,00 - 4,50 Mtr	> 4,50 Mtr
AUTIN MINI	ALFA ROMEO 33	ALFA ROMEO 164
CITROEN AX	ALFA ROMEO 155	BWM 500/700 SERIE
FIAT UNO	BMW 300-SERIE	FORD SCORPIO
FORD FIESTA	CITROEN BX/XANTIA	HONDA ACCORD
MAZDA 121	FIAT TEMPERA	MAZDA 626
MITSUBISHI COLT	FORD ESCORT	MERCEDES BENZ
NISSAN SUNNY	LADA SAMARA	MITSUBISHI GALANT
PEUGEOT 105/205	PEUGEOT 306/405	PEUGEOT 505/605
OPEL CORSA	OPEL ASTRA/VECTRA	TOYOTA CARINA E
RENAULT TWINGO/5	RENAULT 19	VOLKSWAGEN PASSAT
VOLKSWAGEN POLO	VOLKSWAGEN GOLF	VOLVO 200/800/900
	VOLVO 300/400 SERIE	VERDER ALLE AMERIKANEN

STICHTING WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK VERKEERSVEILIGHEID SWOV

AUTOGORDELENQUÊTE BESTUURDER (in te vullen door degene die de auto op het moment van de enquête bestuurde)

U bent vandaag bij een verkeerslicht geënuquêtêerd over de autogordel. De tijd was te kort om uw mening over autogordels te vragen.

In deze vragenlijst kunt u uw opvattingen aangeven door het rondje achter de vraag zwart te maken of aan te kruisen (⊗). Het invullen kost u ongeveer 5 minuten.

Vraag 1. Wanneer u op een weg **buiten** de bebouwde kom rijdt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 2. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten? keer

Vraag 3. Wanneer u op een weg **binnen** de bebouwde kom rijdt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 4. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten? keer

Vraag 5. Wanneer u een **korte** rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 6. Wanneer u een **lange** rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 7. Wanneer u **geen** gordel om heeft, is dat dan omdat u:

- dat bent vergeten?
- het ongemakkelijk vindt?
- het niet nodig vindt?
- het gevaarlijk vindt?
- daarvoor een andere reden heeft?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 8. Wanneer u de gordel wel om heeft, is dat dan omdat:

- het wettelijk verplicht is?
- het veiliger is?
- u bang bent voor een bekeuring?
- anderen willen dat u dat doet?
- het uw gewoonte is?
- u daarvoor een andere reden heeft?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 9. Zijn er in de auto waarmee u reed gordels op de achterbank bevestigd?

- ja
- nee

Vraag 10. Als er in uw auto gordels op de achterbank aanwezig zijn, worden die dan door de passagiers gedragen, ongeacht of dit volwassenen of kinderen zijn:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 11. Als er in uw auto geen gordels op de achterbank aanwezig zijn overweegt u dan om die aan te schaffen?

- ja
- nee, er zit bijna nooit iemand achterin
- nee, de auto is niet van mij
- nee, de auto wordt binnenkort vervangen
- nee, dat vind ik niet nodig

Vraag 12. Is er een verplichting tot het dragen van autogordels op de achterbank?

- ja
- ja, alleen voorzover zij aanwezig zijn
- ja, maar alleen voor kinderen
- nee

Vraag 13. Vindt u voor uzelf het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan op de achterbank?
- net zo belangrijk als op de achterbank?
- minder belangrijk dan op de achterbank?

Vraag 14. Vindt u het dragen van gordels op de achterbank door kinderen:

- belangrijker dan voor volwassenen?
- net zo belangrijk als voor volwassenen?
- minder belangrijk dan voor volwassenen?

Vraag 15. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan op de achterbank?
- net zo belangrijk als op de achterbank?
- minder belangrijk dan op de achterbank?

Vraag 16. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan voor volwassenen?
- net zo belangrijk als voor volwassenen?
- minder belangrijk dan voor volwassenen?

Vraag 17. Vindt u het als bestuurder belangrijk om uw gordel om te doen om een voorbeeld te geven aan de passagiers?

- ja
- nee
- indien nee ga door met vraag 19

Vraag 18. Maakt het voor u daarbij verschil of het kinderen of volwassenen betreft?

- ja, als het kinderen betreft
- nee

Vraag 19. Gordels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat bij een ongeval of botsing de inzittenden van de auto op hun plaats blijven en zodoende minder kans hebben op letsel. Hoe groot acht u de kans dat een kind dat zonder de bescherming van een gordel of kinderzitje op de achterbank zit als gevolg van een botsing naar voren schiet en op de voorbank terecht komt?

- onmogelijk
- heel klein
- redelijk
- groot
- weet ik niet

Vraag 20. Hoe groot acht u diezelfde kans wanneer er een volwassene op de achterbank zit zonder de bescherming van een gordel?

- onmogelijk
- heel klein
- redelijk
- groot
- weet ik niet

Vraag 21. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over het gebruik van autogordels en kinderzitjes?

- ja, over het gebruik van gordels voorin
- ja, over het gebruik van gordels achterin
- ja, over het gebruik van kinderzitjes
- U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen
- nee

Vraag 22. Ziet of hoort u die voorlichting dan via:

- radio
- televisie
- dagbladen
- weekbladen en andere tijdschriften
- andere wijze, zoals:

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 23. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over gordelgebruik?

- ja 0
- nee 0
- indien nee ga door met vraag 29

Vraag 24. Zo ja, hoe?

- televisie 0
- radio 0
- dagblad 0
- weekblad of ander tijdschrift 0
- huis aan huis blad 0
- posters of reclameborden 0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 25. Zo ja, had deze voorlichting dan betrekking op

- gebruik van de gordel in het algemeen 0
- het juiste gebruik van de gordel 0
- beide 0

Vraag 26. Bent u door deze voorlichting de gordel gaan dragen?

- ja 0
- nee 0
- ik droeg de gordel al 0

Vraag 27. Bent u de gordel anders gaan dragen?

- strakker 0
- niet gedraaid 0
- goed over de schouder 0
- laag over het bekken 0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 28. Welk van de volgende leuzen werd bij de voorlichting gebruikt?

- autogordels vast en zeker 0
- ook kinderen vragen veiligheid 0
- autogordels altijd 0
- in de gordels of in de kreukels 0
- autogordel vast, man! 0
- gordel dragen wordt beloond 0

Vraag 29. Hebt u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over kinderzitjes?

- ja 0
- nee 0

Vraag 30. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over hoofdsteunen?

- ja 0
- nee 0

Tenslotte nog een aantal algemene vragen

Vraag 31. In welke gemeente bent u geëinquêteerd?

gemeente

Vraag 32. Is die gemeente ook uw woonplaats?

ja
nee

Vraag 33. Wat is uw leeftijd?jaar

Vraag 34. Wat is uw geslacht?

vrouw
man

Vraag 35. Heeft u kinderen?

ja
nee

Vraag 36. Rijdt u het meest auto als:

bestuurder?
voorpassagier?
achterpassagier?

Vraag 37. Waarvoor gebruikt u de auto het meest?

zakelijk verkeer
woon-werk verkeer
sociale contacten, bezoek e.d
boodschappen doen
vrije tijdsbesteding

Vraag 38. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar?

minder dan 8000 km
tussen 8000 en 18000 km
meer dan 18000 km

Vraag 39. Wat is het bouwjaar van uw auto?

19...

Vraag 40. Hoe groot acht u de kans om door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel?

eenmaal per jaar
enkele malen per jaar
(bijna) nooit

Vraag 41. Bent u ooit bekeurd voor het niet dragen van de gordel?

ja
nee

Vraag 42. Ondanks de gordel kan soms bij een frontale botsing het hoofd van de bestuurder met het stuur in aanraking komen. Bent u ervoor dat daarom ter aanvulling van de gordel een "air bag" verplicht wordt gesteld?

- nee
- ja, maar dat mag niet meer dan f 500,- kosten
- ja

Vraag 43. Zou u het een goede voorziening vinden als bij het instappen de gordel automatisch wordt omgedaan?

- ja
- nee

Vraag 44. Bent u voor een verplichte voorziening aan de auto waardoor een waarschuwingssignaal klinkt als de gordel niet is omgedaan?

- ja
- nee

Vraag 45. Wilt u in onderstaande schaal van 1 tot 5 door het omcirkelen van het cijfer aangeven wat uw oordeel is over de veiligheid van het verkeer in het algemeen?

- zeer onveilig 1
- onveilig 2
- 3
- veilig 4
- zeer veilig 5

Wij danken u zeer dat u de moeite hebt willen nemen voor het invullen van deze enquête. U kunt het ingevulde formulier in de antwoordenveloppe zonder postzegel terugsturen naar de SWOV. Zoals u in de begeleidende brief heeft kunnen lezen komt een van de inzenders in aanmerking voor een beloning. Aangezien de enquête anoniem is vragen wij u niet naar uw naam of adres. Als u wilt meedingen noteer dan hieronder uw telefoonnummer.

Kengetal abonneenummer

STICHTING WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK VERKEERSVEILIGHEID SWOV

AUTOGORDELENQUÊTE ACHTERPASSAGIER (in te vullen door de achterpassagier
ouder dan 12 jaar)

U bent vandaag bij een verkeerslicht geënquêteerd over de autogordel.
De tijd was te kort om uw mening over autogordels te vragen.
In deze vragenlijst kunt u uw opvattingen aangeven door het rondje achter
de betreffende vraag zwart te maken of aan te kruisen ().
Het invullen kost u ongeveer 5 minuten.

Vraag 1. Wanneer u als passagier meerijdt op een weg buiten
de bebouwde kom, gebruikt u de gordel op de achterbank dan:

altijd?.....0
meestal?.....0
soms?.....0
meestal niet?.....0
nooit?.....0

Vraag 2. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten?.....keer

Vraag 3. Wanneer u als passagier meerijdt op een weg binnen de
bebouwde kom, gebruikt u de gordel op de achterbank dan:

altijd?.....0
meestal?.....0
soms?.....0
meestal niet?.....0
nooit?.....0

Vraag 4. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten?.....keer

Vraag 5. Wanneer u meerijdt met een korte rit, gebruikt u de gordel op de
achterbank dan:

altijd?.....0
meestal?.....0
soms?.....0
meestal niet?.....0
nooit?.....0

Vraag 6. Wanneer u meerijdt met een lange rit, gebruikt u de gordel op de
achterbank dan:

altijd?.....0
meestal?.....0
soms?.....0
meestal niet?.....0
nooit?.....0

Vraag 7. Wanneer u geen gordel om heeft, is dat dan omdat u:

dat bent vergeten?.....0
het ongemakkelijk vindt?.....0
het niet nodig vindt?.....0
het gevaarlijk vindt?.....0
daarvoor een andere reden heeft?.....0
U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 8. Wanneer u de gordel wel om heeft, is dat dan omdat:

het veiliger is?.....0
u bang bent voor een bekeuring?.....0
de bestuurder de gordel ook draagt.....0
anderen willen dat u dat doet?.....0
het uw gewoonte is?.....0
u daarvoor een andere reden heeft?.....0
U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 9. Vindt u voor uzelf het dragen van gordels op de achterbank:

belangrijker dan op de voorbank?.....0
net zo belangrijk als op de voorbank?.....0
minder belangrijk dan op de voorbank?.....0

Vraag 10. Vindt u het dragen van gordels op de achterbank door kinderen:

belangrijker dan voor volwassenen?.....0
net zo belangrijk als voor volwassenen?.....0
minder belangrijk dan voor volwassenen?.....0

Vraag 11. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

belangrijker dan op de achterbank?.....0
net zo belangrijk als op de achterbank?.....0
minder belangrijk dan op de achterbank?.....0

Vraag 12. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

belangrijker dan voor volwassenen?.....0
net zo belangrijk als voor volwassenen?.....0
minder belangrijk dan voor volwassenen?.....0

Vraag 13. Vindt u het als passagier belangrijk om uw gordel om te doen
om een voorbeeld te geven aan andere passagiers?

ja.....0
nee.....0
indien nee, ga door met vraag 15

Vraag 14. Maakt het daarbij verschil of het kinderen of volwassenen
betreft?

ja, als het kinderen betreft.....0
nee.....0

Vraag 15. Gordels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat bij een ongeval of
botsing de inzittenden van de auto op hun plaats blijven en zodoende minder
kans hebben op letsel. Hoe groot acht u de kans dat een kind dat zonder de
bescherming van een gordel of kinderzitje op de achterbank zit als gevolg
van een botsing naar voren schiet en op de voorbank terecht komt?

onmogelijk.....0
heel klein.....0
redelijk.....0
groot.....0
weet ik niet.....0

Vraag 16. Hoe groot acht u diezelfde kans wanneer er een volwassene op de
achterbank zit zonder de bescherming van een gordel?

onmogelijk.....0
heel klein.....0
redelijk.....0
groot.....0
weet ik niet.....0

Vraag 17. Is er een verplichting tot het dragen van gordels op de
achterbank?

ja.....0
ja, alleen voorzover zij aanwezig zijn.....0
ja, maar alleen voor kinderen.....0
nee.....0

Vraag 18. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over het gebruik van autogordels en kinderzitjes?

ja, over het gebruik van gordels voorin.....0
ja, over het gebruik van gordels achterin.....0
ja, over het gebruik van kinderzitjes.....0
U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.
nee.....0

Vraag 19. Ziet of hoort u die voorlichting dan via:

radio.....0
televisie.....0
dagbladen.....0
weekbladen en andere tijdschriften.....0
andere wijze, zoals:.....

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 20. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over gordelgebruik?

ja.....0
nee.....0
indien nee ga door met vraag 26

Vraag 21. Zo ja, hoe?

televisie.....0
radio.....0
dagblad.....0
weekblad of ander tijdschrift.....0
huis aan huis blad.....0
posters of reclameborden.....0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 22. Zo ja, had deze voorlichting dan betrekking op:

gebruik van de gordel in het algemeen.....0
het juiste gebruik van de gordel.....0
beide.....0

Vraag 23. Bent u door deze voorlichting de gordel gaan dragen?

ja.....0
nee.....0
ik droeg de gordel al.....0

Vraag 24. Bent u de gordel anders gaan dragen?

strakker.....0
niet gedraaid.....0
goed over de schouder.....0
laag over het bekken.....0

Vraag 25. Welk van de volgende leuzen werd bij de voorlichting gebruikt?

autogordels vast en zeker.....0
ook kinderen vragen veiligheid.....0
autogordels altijd.....0
in de gordels of in de kreukels.....0
autogordel vast, man.....0
gordel dragen wordt beloond.....0

Vraag 38. Hoe groot acht u de kans om door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel vóórin?

eenmaal per jaar.....0
enkele malen per jaar.....0
(bijna) nooit.....0

Vraag 39. Hoe groot acht de kans om door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel achterin?

eenmaal per jaar.....0
enkele malen per jaar.....0
(bijna) nooit.....0

Vraag 40. Bent u ooit als passagier bekeurd voor het niet dragen van de gordel achterin?

ja.....0
nee.....0

Vraag 41. Bent u ooit als passagier bekeurd voor het niet-dragen van de gordel voorin?

ja.....0
nee.....0

Vraag 42. Wilt u in onderstaande schaal van 1 tot 5 door het omcirkelen van het cijfer aangeven wat uw oordeel is over de veiligheid van het verkeer in het algemeen?

zeer onveilig	1
onveilig	2
	3
veilig	4
zeer veilig	5

Wij danken u zeer dat u de moeite hebt willen nemen voor het invullen van deze enquête. U kunt het ingevulde formulier in de antwoortenveloppe zonder postzegel terugsturen naar de SWOV. Zoals u in de begeleidende brief heeft kunnen lezen komt een van de inzenders in aanmerking voor een beloning. Aangezien de enquête anoniem is vragen wij u niet naar uw naam of adres. Als u wilt meedingen noteer dan hieronder uw telefoonnummer.

Kengetal abonneenummer

MEETPROGRAMMA AUTOGORDEL / HOOFDSTEUNEN-ENQUETE 1995

* periode : 16 t/m 19 maart 1995

* werktijden : werkdag: 07.00 - 09.00 uur
 09.15 - 11.15 uur
 ->verplaatsing!<-
 13.15 - 15.15 uur
 15.30 - 17.30 uur

weekend: 09.00 - 10.30 uur
 10.45 - 12.15 uur
 ->verplaatsing!<-
 14.15 - 15.45 uur
 16.00 - 17.30 uur

TEAM/ RAYON	donderdag 16 maart	vrijdag 17 maart	zaterdag 18 maart	zondag 19 maart
I	SNEEK 01.1	GRONINGEN 02.4	LEEWARDEN 01.3	GRONINGEN 02.2
	QUATREBRAS 01.2	HOOGEZAND 02.3	LEEWARDEN 01.4	GRONINGEN 02.1
II	HOOGEVEEN 03.1	ALMELO 04.4	EMMEN 03.3	GOOR 04.2
	GIETEN 03.2	ZWOLLE 04.3	ASSEN 03.4	ENSCHEDA 04.1
III	LELYSTAD 05.1	ARNHEM 06.4	EMMELOORD 05.3	EDE 06.2
	ZEEWOLDE 05.2	APELDOORN 06.3	EMMELOORD 05.4	ARNHEM 06.1
IV	ZEIST 09.1	AMSTERDAM 07.4	NIEUWEGEIN 09.4	DE KOOY 07.2
	LEERSUM 09.2	HAARLEM 07.3	UTRECHT 09.3	HOOFDDORP 07.1
V	ZOETERWOUDE 08.1	MIDDELBURG 10.4	DEN HAAG 08.4	GOES 10.2
	LEIDSCH'DAM 08.2	MIDDELBURG 10.3	ROTTERDAM 08.3	VLISSINGEN 10.1
VI	HEERLEN 12.1	EINDHOVEN 11.4	ROERMOND 12.4	BREDA 11.1
	SITTARD 12.3	ETTEN-LEUR 11.2	VENRAY 12.2	TILBURG 11.3

PROCENTUELE MARGES VAN STEEKPROEFUITKOMSTEN OP BASIS VAN DE
STEKPROEFOMVANG.

Omvang	Steekproefuitkomst in %.															
	50	55	60	65	70	75	80	85	88	90	92	94	95	96	97	98
	50	45	40	35	30	25	20	15	12	10	8	6	5	4	3	2
20	21,9	21,8	21,5	20,9	20,1	19,0	17,5	15,6	14,2	13,1	11,9	10,4	9,6	8,6	7,5	6,1
40	15,5	15,4	15,2	14,8	14,2	13,4	12,4	11,1	10,1	9,3	8,4	7,4	6,8	6,1	5,3	4,3
60	12,7	12,6	12,4	12,1	11,6	11,0	10,1	9,0	8,2	7,6	6,9	6,0	5,5	5,0	4,3	3,5
80	11,0	10,9	10,7	10,5	10,0	9,5	8,8	7,8	7,1	6,6	5,9	5,2	4,8	4,3	3,7	3,1
100	9,8	9,8	9,6	9,3	9,0	8,5	7,8	7,0	6,4	5,9	5,3	4,7	4,3	3,8	3,3	2,7
120	8,9	8,9	8,8	8,5	8,2	7,7	7,2	6,4	5,8	5,4	4,9	4,2	3,9	3,5	3,1	2,5
140	8,3	8,2	8,1	7,9	7,6	7,2	6,6	5,9	5,4	5,0	4,5	3,9	3,6	3,2	2,8	2,3
160	7,7	7,7	7,6	7,4	7,1	6,7	6,2	5,5	5,0	4,6	4,2	3,7	3,4	3,0	2,6	2,2
200	6,9	6,9	6,8	6,6	6,4	6,0	5,5	4,9	4,5	4,2	3,8	3,3	3,0	2,7	2,4	1,9
250	6,2	6,2	6,1	5,9	5,7	5,4	5,0	4,4	4,0	3,7	3,4	2,9	2,7	2,4	2,1	1,7
300	5,7	5,6	5,5	5,4	5,2	4,9	4,5	4,0	3,7	3,4	3,1	2,7	2,5	2,2	1,9	1,6
350	5,2	5,2	5,1	5,0	4,8	4,5	4,2	3,7	3,4	3,1	2,8	2,5	2,3	2,1	1,8	1,5
400	4,9	4,9	4,8	4,7	4,5	4,2	3,9	3,5	3,2	2,9	2,7	2,3	2,1	1,9	1,7	1,4
450	4,6	4,6	4,5	4,4	4,2	4,0	3,7	3,3	3,0	2,8	2,5	2,2	2,0	1,8	1,6	1,3
500	4,4	4,4	4,3	4,2	4,0	3,8	3,5	3,1	2,8	2,6	2,4	2,1	1,9	1,7	1,5	1,2
600	4,0	4,0	3,9	3,8	3,7	3,5	3,2	2,9	2,6	2,4	2,2	1,9	1,7	1,6	1,4	1,1
700	3,7	3,7	3,6	3,5	3,4	3,2	3,0	2,6	2,4	2,2	2,0	1,8	1,6	1,5	1,3	1,0
800	3,5	3,4	3,4	3,3	3,2	3,0	2,8	2,5	2,3	2,1	1,9	1,6	1,5	1,4	1,2	1,0
900	3,3	3,3	3,2	3,1	3,0	2,8	2,6	2,3	2,1	2,0	1,8	1,6	1,4	1,3	1,1	0,9
1000	3,1	3,1	3,0	3,0	2,8	2,7	2,5	2,2	2,0	1,9	1,7	1,5	1,4	1,2	1,1	0,9
1200	2,8	2,8	2,8	2,7	2,6	2,5	2,3	2,0	1,8	1,7	1,5	1,3	1,2	1,1	1,0	0,8
1500	2,5	2,5	2,5	2,4	2,3	2,2	2,0	1,8	1,6	1,5	1,4	1,2	1,1	1,0	0,9	0,7
1800	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,0	1,8	1,6	1,5	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9	0,8	0,6
2100	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,7	1,5	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6
2500	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,4	1,3	1,2	1,1	0,9	0,9	0,8	0,7	0,5
3000	1,8	1,8	1,8	1,7	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	0,8	0,8	0,7	0,6	0,5
4000	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,4
8000	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
12000	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
24000	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
32000	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2

De marges worden berekend met behulp van onderstaande formule.

$$\text{marge} = 1,96 \cdot \frac{p \cdot (100 - p)}{n}$$

waarbij: p = percentage steekproefuitkomst.

n = de steekproefomvang.

Vraag 1. Wanneer draagt u de gordel buiten de bebouwde kom?

	n	%
altijd	590	83
meestal	75	11
soms	24	3
meestal niet	12	2
nooit	11	2
Totaal	712	100

Vraag 2. Hoe vaak was dat de laatste 10 ritten?

	n	%
geen antwoord	125	18
1 t/m 8 keer	83	12
9 of 10 keer	504	71
Totaal	712	100

Vraag 3. Wanneer draagt u de gordel binnen de bebouwde kom?

	n	%
altijd	455	64
meestal	141	20
soms	47	7
meestal niet	38	5
nooit	31	4
Totaal	712	100

Vraag 4. Hoe vaak was dat de laatste 10 keer?

	n	%
geen antwoord	124	17
1 t/m 8 keer	171	24
9 of 10 keer	417	59
Totaal	712	100

Vraag 5. Draagt u de gordel bij korte ritten?

	n	%
altijd	445	63
meestal	133	19
soms	42	6
meestal niet	51	7
nooit	41	6
Totaal	712	100

Vraag 6. Draagt u de gordel bij lange ritten?

	n	%
geen antwoord	1	0
altijd	648	91
meestal	34	5
soms	17	2
meestal niet	3	0
nooit	9	1
Totaal	712	100

Vraag 7. Wanneer bestuurder geen gordel draagt.

	n	%
vergeten	303	43
ongemakkelijk	129	18
niet nodig	67	9
gevaarlijk	14	2
andere reden	123	17
Totaal	712	100

Vraag 8. Wanneer bestuurder wel gordel draagt.

	n	%
wettelijke verplichting	396	56
veiliger	569	80
bang voor bekeuring	135	19
ander willen dat	24	3
uw gewoonte	375	53
andere reden	11	2
Totaal	712	100

Vraag 9. Zijn er gordels op de achterbank?

	n	%
geen antwoord	3	0
ja	607	85
nee	102	14
Totaal	712	100

Vraag 10. Als er in ... volwassenen of kinderen zijn.

	n	%
geen antwoord	70	10
altijd	184	26
meestal	189	27
soms	116	16
meestal niet	77	11
nooit	76	11
Totaal	712	100

Vraag 11. Indien geen gordels op de achterbank, reden?

	n	%
geen antwoord	392	55
ja	142	20
nee, nooit iemand achterin	64	9
nee, asuto niet van mij	17	2
nee, auto wordt vervangen	49	7
nee, vindt niet nodig	48	7
Totaal	712	100

Vraag 12. Is er een verplichting tot dragen?

	n	%
geen antwoord	6	1
ja	208	29
ja, indien aanwezig	420	59
ja, alleen kinderen	22	3
nee	56	8
Totaal	712	100

Vraag 13. Mening dragen van gordels voorbank t.o.v. achterbank

	n	%
geen antwoord	8	1
belangrijker dan achter	290	41
net zo belangrijk	408	57
minder belangrijk	6	1
Totaal	712	100

Vraag 14. Mening dragen van gordel door kinderen t.o.v. volwassenen

	n	%
geen antwoord	6	1
belangrijker dan volwassenen	299	42
net zo belangrijk	404	57
minder belangrijk	3	0
Totaal	712	100

Vraag 15. Vindt u voor kinderen het ...

	n	%
geen antwoord	8	1
belangrijker dan achter	179	25
net zo belangrijk	521	73
minder belangrijk	4	1
Totaal	712	100

Vraag 16. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels ...

	n	%
geen antwoord	12	2
belangrijker dan volwassenen	121	17
net zo belangrijk	578	81
minder belangrijk	1	0
Totaal	712	100

Vraag 17. Vindt u het als bestuurder ...

	n	%
geen antwoord	10	1
ja	543	76
nee	159	22
Totaal	712	100

Vraag 18. Maakt het voor u daarbij verschil of het kinderen ...

	n	%
geen antwoord	164	23
ja	107	15
nee	441	62
Totaal	712	100

Vraag 19. Gordel zijn bedoeld om ervoor ...

	n	%
geen antwoord	6	1
onmogelijk	3	0
heel klein	19	3
redelijk	118	17
groot	546	77
weet niet	20	3
Totaal	712	100

Vraag 20. Hoe groot acht u diezelfde

	n	%
geen antwoord	5	1
onmogelijk	5	1
heel klein	118	17
redelijk	339	48
groot	210	29
weet niet	35	5
Totaal	712	100

Vraag 21. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over gordels?

	n	%
over gebruik voorin	526	74
over gebruik achterin	411	58
gebruik kinderzitjes	325	46
nee	121	17
Totaal	712	100

Vraag 22. Ziet of hoort u die voorlichting dan via:

	n	%
radio	130	18
televisie	537	75
dagbladen	161	23
weekbl./tijdschriften	196	28
borden e.d.	123	17
andere wijze	85	12
Totaal	712	100

Vraag 23. Heeft u het laatste half jaar ...

	n	%
geen antwoord	10	1
ja	471	66
nee	231	32
Totaal	712	100

Vraag 24. Zo ja, hoe?

	n	%
televisie	392	55
radio	87	12
dagblad	102	14
weekblad/tijdschrift	108	15
huis aan huis blad	22	3
posters/reclameborden	287	40
Totaal	712	100

Vraag 25. Zo ja, had deze voorlichting dan betrekking op:

	n	%
geen antwoord	234	33
gebruik gordel algemeen	336	47
juiste gebruik gordel	22	3
beiden	120	17
Totaal	712	100

Vraag 26. Bent u door deze voorlichting gordel gaan dragen?

	n	%
geen antwoord	212	30
ja	15	2
nee	93	13
droeg gordel al	392	55
Totaal	712	100

Vraag 27. Bent u de gordel anders gaan dragen?

	n	%
strakker	34	5
niet gedraaid	90	13
goed over schouder	136	19
laag over het bekken	33	5
Totaal	712	100

Vraag 28. Welke van de volgende leuzen werden gebruikt?

	n	%
autogordels vast en zeker	378	53
ook kinderen vragen veiligheid	46	6
autogordels altijd	206	29
in de gordels of in de kreukels	223	31
autogordel vast, man	6	1
gordeldragen wordt beloond	9	1
Totaal	712	100

Vraag 29. Hebt u het laatste ... kinderzitjes?

	n	%
geen antwoord	11	2
ja	207	29
nee	494	69
Totaal	712	100

Vraag 30. Hebt u het laatste ... hoofdsteunen?

	n	%
geen antwoord	9	1
ja	89	13
nee	614	86
Totaal	712	100

Vraag 32. Is deze gemeente ook uw woonplaats?

	n	%
geen antwoord	6	1
ja	262	37
nee	444	62
Totaal	712	100

Vraag 33. Wat is uw leeftijd?

	n	%
geen antwoord	15	2
18-24 jaar	34	5
25-50 jaar	568	80
> 50 jaar	95	13
Totaal	712	100

Vraag 34. Geslacht bestuurder

	n	%
geen antwoord	5	1
vrouw	226	32
man	481	68
Totaal	712	100

Vraag 35. Heeft u kinderen?

	n	%
geen antwoord	9	1
ja	602	85
nee	101	14
Totaal	712	100

Vraag 36. Rijdt u het meest auto als:

	n	%
geen antwoord	4	1
bestuurder	663	93
voorpassagier	42	6
achterpassagier	3	0
Totaal	712	100

Vraag 37. Waarvoor gebruikt u de auto het meest?

	n	%
geen antwoord	5	1
zakelijk verkeer	177	25
woon- werk verkeer	275	39
soc. contacten/bezoek	212	30
boodschappen doen	24	3
vrije tijdsbesteding	19	3
Totaal	712	100

Vraag 38. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar?

	n	%
geen antwoord	7	1
< 8000 km	124	17
8000-18000 km	280	39
> 18000 km	301	42
Totaal	712	100

Vraag 39. Wat is het bouwjaar van uw auto?

	n	%
> 7 jaar	206	29
7 jaar	28	4
6 jaar	63	9
5 jaar	62	9
4 jaar	80	11
3 jaar	94	13
2 jaar	83	12
1 jaar	73	10
nieuw	23	3
Totaal	712	100

Vraag 40. Hoe groot acht u de kans ...

	n	%
geen antwoord	4	1
eenmaal per jaar	122	17
enkele malen/jaar	122	17
nooit	464	65
Totaal	712	100

Vraag 41. Bent u ooit bekeurd?

	n	%
geen antwoord	4	1
ja	29	4
nee	679	95
Totaal	712	100

Vraag 42. Ondanks een gordel kan soms bij een frontale botsing ...

	n	%
geen antwoord	8	1
nee	216	30
ja, < f 500	198	28
ja	290	41
Totaal	712	100

Vraag 43. Zou u het een goede voorziening vinden ...

	n	%
geen antwoord	4	1
ja	417	59
nee	291	41
Totaal	712	100

Vraag 44. Bent u voor een verplichte voorziening?

	n	%
geen antwoord	4	1
ja	502	71
nee	206	29
Totaal	712	100

Vraag 45. Geef in onderstaande schaal ...

	n	%
geen antwoord	1	0
zeer onveilig	13	2
onveilig	123	17
tamelijk veilig	313	44
veilig	257	36
zeer veilig	5	1
Totaal	712	100

Bijlage 10

Enquête-resultaten bestuurders 1992

1. Wanneer u een rit maakt die ook over wegen buiten de bebouwde kom gaat, gebruikt u de gordel op de voorbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	2	0.3	2	0.3
altijd	575	83.1	577	83.4
meestal	74	10.7	651	94.1
soms	22	3.2	673	97.3
meestal niet	11	1.6	684	98.8
nooit	8	1.2	692	100.0

2. Wanneer u een rit maakt die ook over wegen binnen de bebouwde kom gaat, gebruikt u de gordel op de voorbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
altijd	469	67.8	469	67.8
meestal	131	18.9	600	86.7
soms	42	6.1	642	92.8
meestal niet	29	4.2	671	97.0
nooit	21	3.0	692	100.0

3. Wanneer u een korte rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
altijd	428	61.8	428	61.8
meestal	131	18.9	559	80.8
soms	52	7.5	611	88.3
meestal niet	48	6.9	659	95.2
nooit	33	4.8	692	100.0

4. Wanneer u een lange rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	1	0.1	1	0.1
altijd	632	91.3	633	91.5
meestal	38	5.5	671	97.0
soms	11	1.6	682	98.6
meestal niet	3	0.4	685	99.0
nooit	7	1.0	692	100.0

5. Wanneer u geen gordel om heeft, is dat dan omdat u?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
dat bent vergeten				
0	321	46.4	321	46.4
1	371	53.6	692	100.0
het ongemakkelijk vindt				
0	570	82.4	570	82.4
2	122	17.6	692	100.0
het niet nodig vindt				
0	643	92.9	643	92.9
3	49	7.1	692	100.0
het gevaarlijk vindt				
0	672	97.1	672	97.1
4	20	2.9	692	100.0
daarvoor een andere reden heeft				
0	579	83.7	579	83.7
5	113	16.3	692	100.0

6. Wanneer u de gordel wel om heeft, is dat dan omdat?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
het wettelijk verplicht is				
0	309	44.7	309	44.7
1	383	55.3	692	100.0
het veiliger is				
0	178	25.7	178	25.7
2	514	74.3	692	100.0
u bang bent voor een bekeuring				
0	571	82.5	571	82.5
3	121	17.5	692	100.0
anderen willen dat u dat doet				
0	669	96.7	669	96.7
4	23	3.3	692	100.0
het uw gewoonte is				
0	355	51.3	355	51.3
5	337	48.7	692	100.0
u daarvoor een andere reden heeft				
0	679	98.1	679	98.1
6	13	1.9	692	100.0

7. Zijn er in de auto waarin u reed gordel op de achterbank bevestigd?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	5	0.7	5	0.7
ja	460	66.5	465	67.2
nee	227	32.8	692	100.0

8. Als er in uw auto gordels op de achterbank aanwezig zijn, worden die dan door de passagiers gedragen, ongeacht of dit volwassenen of kinderen zijn?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	235	34.0	0	235	34.0
altijd	142	20.5	31	377	54.5
meestal	151	21.8	33	528	76.3
soms	96	13.9	21	624	90.2
meestal niet	33	4.8	7	657	94.9
nooit	35	5.1	8	692	100.0

9. Als er in uw auto geen gordels op de achterbank aanwezig zijn overweegt u dan om die aan te schaffen?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	302	43.6	0	302	43.6
ja	158	22.8	41	460	66.5
nee, geen pass.achter	83	12.0	21	543	78.5
nee, geen eigenaar	15	2.2	4	558	80.6
nee, auto wordt vervangen	61	8.8	16	619	89.5
nee, niet nodig	73	10.5	19	692	100.0

10. Is er een verplichting tot het dragen van autogordels op de achterbank?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	29	4.2	0	29	4.2
ja	177	25.6	27	206	29.8
ja, indien aanwezig	434	62.7	65	640	92.5
ja, alleen kinderen	9	1.3	1	649	93.8
nee	43	6.2	6	692	100.0

11. Vindt u voor uzelf het dragen van gordels op de voorbank belangrijker dan op de achterbank?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	10	1.4	0	10	1.4
belangrijker	278	40.2	41	288	41.6
even belangrijk	397	57.4	58	685	99.0
minder belangrijk	7	1.0	1	692	100.0

12. Vindt u het dragen van gordels op de achterbank door kinderen belangrijker dan voor volwassenen?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	11	1.6	0	11	1.6
belangrijker	267	38.6	39	278	40.2
even belangrijk	410	59.2	60	688	99.4
minder belangrijk	4	0.6	1	692	100.0

13. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank belangrijker dat op de achterbank?

	Frequency	Percent		Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	4	0.6		4	0.6
belangrijker	182	26.3		186	26.9
even belangrijk	505	73.0		691	99.9
minder belangrijk	1	0.1		692	100.0

14. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank belangrijker dan voor volwassenen?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	12	1.7	0	12	1.7
belangrijker	85	12.3	13	97	14.0
even belangrijk	593	85.7	87	690	99.7
minder belangrijk	2	0.3	0	692	100.0

15. Vindt u het als bestuurder belangrijk om uw gordel om te doen om een voorbeeld te geven aan de passagiers?

	Frequency	Percent		Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	6	0.9		6	0.9
ja	545	78.8		551	79.6
nee	141	20.4		692	100.0

16. Maakt het voor u daarbij verschil of het om kinderen of volwassenen gaat?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	136	19.7	0	136	19.7
ja, voor kinderen	95	13.7	17	231	33.4
nee	461	66.6	83	692	100.0

17. Gordels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat bij een ongeval of botsing de inzittenden van de auto op hun plaats blijven en zodoende minder kans hebben op letsel. Hoe groot acht u de kans dan een kind dat zonder bescherming van een gordel of kinderzitje op de achterbank zit als gevolg van een botsing naar voren schiet en op de voorbank terecht komt?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	12	1.7	0	12	1.7
onmogelijk	1	0.1	0	13	1.9
heel klein	32	4.6	5	45	6.5
redelijk	105	15.2	15	150	21.7
groot	510	73.7	75	660	95.4
weet niet	32	4.6	5	692	100.0

18. Hoe groot acht u diezelfde kans wanneer er een volwassene op de achterbank zit zonder bescherming van een gordel?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
onmogelijk	46	6.6	0	46	6.6
heel klein	112	16.2	17	158	22.8
redelijk	288	41.6	45	446	64.5
groot	203	29.3	31	649	93.8
weet niet	43	6.2	7	692	100.0

19. Ziet of hoort u wel een voorlichting over het gebruik van autogordels en kinderzitjes?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
ja, over het gebruik van gordels voorin					
0	190	27.5		190	27.5
1	502	72.5		692	100.0
ja, over het gebruik van gordels achterin					
0	220	31.8		220	31.8
2	472	68.2		692	100.0
ja, over het gebruik van kinderzitjes					
0	345	49.9		345	49.9
3	347	50.1		692	100.0
nee					
0	587	84.8		587	84.8
4	105	15.2		692	100.0

20. Ziet of hoor u voorlichting via?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
radio				
0	525	75.9	525	75.9
1	167	24.1	692	100.0
televisie				
0	160	23.1	160	23.1
2	532	76.9	692	100.0
dagbladen				
0	482	69.7	482	69.7
3	210	30.3	692	100.0
weekbladen, andere tijdschriften				
0	511	73.8	511	73.8
4	181	26.2	692	100.0
andere wijze				
0	493	71.2	493	71.2
5	199	28.8	692	100.0

21. In welke gemeente bent u geënquêteerd?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
	692	100.0	692	100.0

22. Is die gemeente ook uw woonplaats?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
	692	100.0	692	100.0

23. Wat is uw leeftijd?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	7	1.0	7	1.0
18	2	0.3	9	1.3
19	3	0.4	12	1.7
20	12	1.7	24	3.5
21	6	0.9	30	4.3
22	7	1.0	37	5.3
23	3	0.4	40	5.8
24	7	1.0	47	6.8
25	12	1.7	59	8.5
26	7	1.0	66	9.5
27	8	1.2	74	10.7
28	27	3.9	101	14.6
29	23	3.3	124	17.9
30	23	3.3	147	21.2
31	21	3.0	168	24.3
32	30	4.3	198	28.6

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
33	27	3.9	225	32.5
34	28	4.0	253	36.6
35	26	3.8	279	40.3
36	30	4.3	309	44.7
37	32	4.6	341	49.3
38	30	4.3	371	53.6
39	18	2.6	389	56.2
40	19	2.7	408	59.0
41	22	3.2	430	62.1
42	20	2.9	450	65.0
43	26	3.8	476	68.8
44	19	2.7	495	71.5
45	21	3.0	516	74.6
46	21	3.0	537	77.6
47	11	1.6	548	79.2
48	16	2.3	564	81.5
49	11	1.6	575	83.1
50	6	0.9	581	84.0
51	10	1.4	591	85.4
52	7	1.0	598	86.4
53	5	0.7	603	87.1
54	3	0.4	606	87.6
55	8	1.2	614	88.7
56	7	1.0	621	89.7
57	4	0.6	625	90.3
58	3	0.4	628	90.8
59	4	0.6	632	91.3
60	6	0.9	638	92.2
61	4	0.6	642	92.8
62	8	1.2	650	93.9
63	8	1.2	658	95.1
64	3	0.4	661	95.5
65	4	0.6	665	96.1
67	2	0.3	667	96.4
68	5	0.7	672	97.1
69	5	0.7	677	97.8
70	3	0.4	680	98.3
71	3	0.4	683	98.7
72	1	0.1	684	98.8
73	1	0.1	685	99.0
75	2	0.3	687	99.3
77	2	0.3	689	99.6
80	2	0.3	691	99.9
82	1	0.1	692	100.0

24. Wat is uw geslacht?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	4	0.6	4	0.6
vrouw	212	30.6	216	31.2
man	476	68.8	692	100.0

25. Heeft u kinderen?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	4	0.6	4	0.6
ja	573	82.8	577	83.4
nee	115	16.6	692	100.0

26. Rijdt u het meest auto als?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	51	7.4	0	51	7.4
bestuurder	590	85.3	92	641	92.6
voorpassagier	48	6.9	7	689	99.6
achterpassagier	3	0.4	1	692	100.0

27. Waarvoor gebruikt u de auto het meest?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	354	51.2	0	354	51.2
zakelijk	88	12.7	25	442	63.9
woon-werk	134	19.4	40	576	83.2
bezoek e.d.	66	9.5	20	642	92.8
boodschappen	16	2.3	5	658	95.1
vrije tijd	34	4.9	10	692	100.0

28. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	9	1.3	9	1.3
< 8000 km	125	18.1	134	19.4
8000 - 18000 km	286	41.3	420	60.7
> 18000 km	272	39.3	692	100.0

29. Wat is het bouwjaar van uw auto?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	18	2.6	18	2.6
74	2	0.3	20	2.9
76	2	0.3	22	3.2
77	2	0.3	24	3.5
78	3	0.4	27	3.9
79	3	0.4	30	4.3
80	7	1.0	37	5.3
81	12	1.7	49	7.1

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
82	20	2.9	69	10.0
83	26	3.8	95	13.7
84	41	5.9	136	19.7
85	42	6.1	178	25.7
86	66	9.5	244	35.3
87	67	9.7	311	44.9
88	47	6.8	358	51.7
89	71	10.3	429	62.0
90	102	14.7	531	76.7
91	79	11.4	610	88.2
92	82	11.8	692	100.0

30. Hoe groot acht us de kans om per jaar door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	7	1.0	7	1.0
eenmaal	132	19.1	139	20.1
enkele malen	158	22.8	297	42.9
(bijna) nooit	395	57.1	692	100.0

31. Bent u ooit bekeurd voor het niet dragen van een gordel?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
ja	23	3.3	23	3.3
nee	669	96.7	692	100.0

32. Ondanks de gordel kan soms bij een frontale botsing het hoofd van de bestuurder met het stuur in aanraking komen. Bent u er voor dat daarom ter aanvulling van een gordel een "air bag" verplicht wordt gesteld?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	29	4.2	29	4.2
nee	223	32.2	252	36.4
ja, < f 500,==	217	31.4	469	67.8
ja	223	32.2	692	100.0

33. Zou u het een goede voorziening vinden als bij het instappen de gordel automatisch wordt aangereikt of omgedaan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	8	1.2	8	1.2
ja	347	50.1	355	51.3
nee	337	48.7	692	100.0

34. Bent u voor een verplichte voorziening aan de auto waardoor een waarschuwingssignaal klinkt als de gordel niet is omgedaan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	7	1.0	7	1.0
ja	480	69.4	487	70.4
nee	205	29.6	692	100.0

35. Wilt u in onderstaande schaal van 1 tot 5 door het omcirkelen van het cijfer aangeven wat uw oordeel is over de veiligheid van het verkeer in het algemeen?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	17	2.5	17	2.5
zeer onveilig	17	2.5	34	4.9
onveilig	154	22.3	188	27.2
matig	250	36.1	438	63.3
veilig	248	35.8	686	99.1
zeer veilig	6	0.9	692	100.0

Vraag 1. Wanneer draagt u de gordel buiten de bebouwde kom?

	n	%
geen antwoord	2	1
altijd	105	33
meestal	48	15
soms	33	10
meestal niet	33	10
nooit	100	31
Totaal	321	100

Vraag 2. Hoe vaak was dat de laatste 10 ritten?

	n	%
geen antwoord	125	39
1 t/m 8 keer	83	26
9 of 10 keer	113	35
Totaal	321	100

Vraag 3. Wanneer draagt u de gordel binnen de bebouwde kom?

	n	%
geen antwoord	3	1
altijd	75	23
meestal	52	16
soms	30	9
meestal niet	35	11
nooit	126	39
Totaal	321	100

Vraag 4. Hoe vaak was dat de laatste 10 ritten?

	n	%
geen antwoord	139	43
1 t/m 8 keer	93	29
9 of 10 keer	89	28
Totaal	321	100

Vraag 5. Draagt u de gordel bij korte ritten?

	n	%
geen antwoord	2	1
altijd	68	21
meestal	55	17
soms	28	9
meestal niet	36	11
nooit	132	41
Totaal	321	100

Vraag 6. Draagt u de gordel bij lange ritten?

	n	%
geen antwoord	1	0
altijd	135	42
meestal	38	12
soms	32	10
meestal niet	20	6
nooit	95	30
Totaal	321	100

Vraag 7. Wanneer passagier geen gordel draagt.

	n	%
vergeten	126	39
ongemakkelijk	133	41
niet nodig	53	17
gevaarlijk	6	2
andere reden	72	22
Totaal	321	100

Vraag 8. Wanneer passagier wel gordel draagt.

	n	%
het veiliger is	188	59
bang voor bekeuring	47	15
gebr. bestuurder	17	5
om anders wil	66	21
is gewoonte	84	26
andere reden	16	5
Totaal	321	100

Vraag 9. Mening gordels op de achterbank.

	n	%
geen antwoord	5	2
belangrijker dan voorbank	3	1
net zo belangrijk	160	50
minder belangrijk	153	48
Totaal	321	100

Vraag 10. Vindt u het dragen van gordels ...

	n	%
geen antwoord	6	2
belangrijker dan volwassenen	137	43
net zo belangrijk	172	54
minder belangrijk	6	2
Totaal	321	100

Vraag 11. Vindt u voor kinderen het dragen ...

	n	%
geen antwoord	5	2
belangrijker dan voorbank	96	30
net zo belangrijk	220	69
Totaal	321	100

Vraag 12. Vindt u voor kinderen het dragen ...

	n	%
geen antwoord	8	2
belangrijker dan volwassenen	49	15
net zo belangrijk	264	82
Totaal	321	100

Vraag 13. Vindt u het als passagier ...

	n	%
geen antwoord	7	2
ja	188	59
nee	126	39
Totaal	321	100

Vraag 14. Maakt het daarbij verschil of

	n	%
geen antwoord	115	36
ja, als kinderen betreft	70	22
nee	136	42
Totaal	321	100

Vraag 15. Gordels zijn bedoeld om ervoor ...

	n	%
geen antwoord	6	2
onmogelijk	1	0
heel klein	15	5
redelijk	36	11
groot	241	75
weet niet	22	7
Totaal	321	100

Vraag 16. Hoe groot acht u diezelfde kans ...

	n	%
geen antwoord	4	1
onmogelijk	4	1
heel klein	58	18
redelijk	150	47
groot	79	25
weet niet	26	8
Totaal	321	100

Vraag 17. Is er een verplichting tot het dragen van gordels?

	n	%
geen antwoord	5	2
ja	74	23
ja, indien aanwezig	220	69
ja, alleen kinderen	6	2
nee	16	5
Totaal	321	100

Vraag 18. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over gordels?

	n	%
gebruik gordels voorin	239	74
gebruik gordels achterin	189	59
gebruik kinderzitjes	118	37
nee	48	15
Totaal	321	100

Vraag 19. Ziet of hoort u die voorlichting dan via:

	n	%
radio	48	15
televisie	251	78
dagbladen	48	15
weekbl./tijdschriften	69	21
borden e.d.	44	14
andere wijze	32	10
Totaal	321	100

Vraag 20. Heeft u het laatste half jaar ... gordelgebruik?

	n	%
geen antwoord	2	1
ja	233	73
nee	86	27
Totaal	321	100

Vraag 21. Zo ja, hoe?

	n	%
televisie	209	65
radio	44	14
dagblad	29	9
weekblad/tijdschrift	44	14
huis aan huis blad	9	3
posters/reclameborden	147	46
Totaal	321	100

Vraag 22. Zo ja, had deze voorlichting dan betrekking op :

	n	%
geen antwoord	87	27
gebruik van de gordel	170	53
juiste gebruik gordel	15	5
beiden	49	15
Totaal	321	100

Vraag 23. Bent u door deze voorlichting de gordel gaan dragen?

	n	%
geen antwoord	82	26
ja	16	5
nee	90	28
droeg gordel al	133	41
Totaal	321	100

Vraag 24. Bent u de gordel anders gaan dragen?

	n	%
strakker	12	4
niet gedraaid	22	7
goed over schouder	69	21
laag over bekken	5	2
Totaal	321	100

Vraag 25. Welk van de volgende teksten werden bij de voorlichting gebruikt?

	n	%
autogordels vast en zeker	130	40
ook kinderen vragen veiligheid	25	8
autogordels altijd	97	30
in de gordels of in de kreukels	133	41
autogordel vast, man	2	1
gordeldragen wordt beloond	4	1
Totaal	321	100

Vraag 26. Hebt u het laatste half jaar kinderzitjes gekocht?

	n	%
geen antwoord	8	2
ja	38	12
nee	275	86
Totaal	321	100

Vraag 27. Hebt u het laatste half jaar hoofdsteunen gekocht?

	n	%
geen antwoord	4	1
ja	102	32
nee	215	67
Totaal	321	100

Vraag 29. Is deze gemeente ook uw woonplaats?

	n	%
geen antwoord	4	1
ja	102	32
nee	215	67
Totaal	321	100

Vraag 31. Geslacht passagier.

	n	%
geen antwoord	4	1
vrouw	213	66
man	104	32
Totaal	321	100

Vraag 32. Heeft u kinderen?

	n	%
geen antwoord	8	2
ja	139	43
nee	174	54
Totaal	321	100

Vraag 33. Rijdt u het meest in een auto als:

	n	%
geen antwoord	5	2
bestuurder	109	34
voorpassagier	124	39
achterpassagier	83	26
Totaal	321	100

Vraag 34. Als u meerijdt in een auto is dat voor:

	n	%
geen antwoord	6	2
zakelijk verkeer	21	7
woon werk verkeer	42	13
soc. contacten/bezoek	189	59
boodschappen doen	19	6
vrije tijdsbesteding	44	14
Totaal	321	100

Vraag 35. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar?

	n	%
geen antwoord	8	2
< 8000 km	179	56
8000-18000 km	108	34
> 18000 km	26	8
Totaal	321	100

Vraag 36. Hoeveel daarvan als achterpassagier?

	n	%
geen antwoord	9	3
minder dan helft	198	62
meer dan helft	114	36
Totaal	321	100

Vraag 37. Wat is het bouwjaar van uw auto?

	n	%
> 7 jaar	71	22
7 jaar	8	2
6 jaar	25	8
5 jaar	18	6
4 jaar	36	11
3 jaar	46	14
2 jaar	52	16
1 jaar	49	15
nieuw	16	5
Totaal	321	100

Vraag 38. Hoe groot acht u de kans ... voorin?

	n	%
geen antwoord	4	1
eenmaal perjaar	67	21
enkelemalen/jaar	66	21
nooit	184	57
Totaal	321	100

Vraag 39. Hoe groot acht u de kans ... achterin?

	n	%
geen antwoord	4	1
eenmaal perjaar	40	12
enkelemalen/jaar	35	11
nooit	242	75
Totaal	321	100

Vraag 40. Bent u ooit als passagier ... achterin?

	n	%
geen antwoord	4	1
ja	1	0
nee	316	98
Totaal	321	100

Vraag 41. Bent u ooit als passagier ... voorin?

	n	%
geen antwoord	4	1
ja	7	2
nee	310	97
Totaal	321	100

Vraag 42. Geef in onderstaande schaal ...

	n	%
geen antwoord	5	2
zeer onveilig	7	2
onveilig	61	19
tamelijk veilig	144	45
veilig	100	31
zeer veilig	4	1
Totaal	321	100

1. Wanneer u als passagier meerijdt over wegen die ook buiten de bebouwde kom gaan, gebruikt u de gordel op de achterbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	4	1.4	4	1.4
altijd	121	42.8	125	44.2
meestal	46	16.3	171	60.4
soms	29	10.2	200	70.7
meestal niet	21	7.4	221	78.1
nooit	62	21.9	283	100.0

2. Wanneer u als passagier meerijdt over wegen die ook binnen de bebouwde kom gaan, gebruikt u de gordel op de achterbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	5	1.8	5	1.8
altijd	106	37.5	111	39.2
meestal	36	12.7	147	51.9
soms	35	12.4	182	64.3
meestal niet	30	10.6	212	74.9
nooit	71	25.1	283	100.0

3. Wanneer u meerijdt met een korte rit, gebruikt u de gordel op de achterbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	5	1.8	5	1.8
altijd	97	34.3	102	36.0
meestal	38	13.4	140	49.5
soms	22	7.8	162	57.2
meestal niet	36	12.7	198	70.0
nooit	85	30.0	283	100.0

4. Wanneer u meerijdt op een lange rit, gebruikt u de gordel op de achterbank dan?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	2	0.7	2	0.7
altijd	141	49.8	143	50.5
meestal	41	14.5	184	65.0
soms	23	8.1	207	73.1
meestal niet	17	6.0	224	79.2
nooit	59	20.8	283	100.0

5. Wanneer u geen gordel om heeft, is dat dan omdat u?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
dat bent vergeten				
0	147	51.9	147	51.9
1	136	48.1	283	100.0
het ongemakkelijk vindt				
0	197	69.6	197	69.6
2	86	30.4	283	100.0
het niet nodig vindt				
0	251	88.7	251	88.7
3	32	11.3	283	100.0
het gevaarlijk vindt				
0	277	97.9	277	97.9
4	6	2.1	283	100.0
daarvoor een andere reden heeft				
0	220	77.7	220	77.7
5	63	22.3	283	100.0

6. Wanneer u een gordel wel om heeft, is dat dan omdat?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
het veiliger is				
0	96	33.9	96	33.9
1	187	66.1	283	100.0
u bang bent voor een bekeuring				
0	227	80.2	227	80.2
2	56	19.8	283	100.0
anderen willen dat u dat doet				
0	239	84.5	239	84.5
3	44	15.5	283	100.0
het uw gewoonte is				
0	198	70.0	198	70.0
4	85	30.0	283	100.0
u daarvoor een andere reden heeft				
0	264	93.3	264	93.3
5	19	6.7	283	100.0

7. Vindt u voor uzelf het dragen van gordels op de achterbank belangrijker dan op de voorbank?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	2	0.7	2	0.7
belangrijker	4	1.4	6	2.1
even belangrijk	152	53.7	158	55.8
minder belangrijk	125	44.2	283	100.0

8. Vindt u het dragen van gordels op de achterbank door kinderen belangrijker dan voor volwassenen?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	1	0.4	1	0.4
belangrijker	96	33.9	97	34.3
even belangrijk	182	64.3	279	98.6
minder belangrijk	4	1.4	283	100.0

9. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank belangrijker dan op de achterbank?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	3	1.1	3	1.1
belangrijker	88	31.1	91	32.2
even belangrijk	191	67.5	282	99.6
minder belangrijk	1	0.4	283	100.0

10. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank belangrijker dan voor volwassenen?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
belangrijker	4	1.4	0	4	1.4
even belangrijk	37	13.1	13	41	14.5
minder belangrijk	242	85.5	87	283	100.0

11. Vindt u het als passagier belangrijk om uw gordel om te doen om een voorbeeld te geven aan andere passagiers?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	1	0.4	1	0.4
ja	185	65.4	186	65.7
nee	97	34.3	283	100.0

12. Maakt het daarbij verschil of het kinderen of volwassenen betreft?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	84	29.7	0	84	29.7
ja, voor kinderen	51	18.0	26	135	47.7
nee	148	52.3	74	283	100.0

13. Gordels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat bij een ongeval of botsing de inzittenden van de auto op hun plaats blijven en zodoende minder kans hebben op letsel. Hoe groot acht u de kans dat een kind dat zonder bescherming van een gordel of kinderzitje op de achterbank zit als gevolg van een botsing naar voren schiet en op de voorbank terecht komt?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	5	1.8	0	5	1.8
onmogelijk	2	0.7	0	7	2.5
heel klein	11	3.9	4	18	6.4
redelijk	41	14.5	15	59	20.8
groot	203	71.7	73	262	92.6
weet niet	21	7.4	8	283	100.0

14. Hoe groot acht u diezelfde kans wanneer er een volwassene op de achterbank zit zonder de bescherming van een gordel?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	9	3.2	0	9	3.2
onmogelijk	4	1.4	1	13	4.6
heel klein	52	18.4	19	65	23.0
redelijk	109	38.5	40	174	61.5
groot	84	29.7	31	258	91.2
weet niet	25	8.8	9	283	100.0

15. Is er een verplichting tot het dragen van gordels op de achterbank?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	9	3.2	0	9	3.2
ja	63	22.3	23	72	25.4
ja, indien aanwezig	194	68.6	71	266	94.0
ja, voor kinderen	3	1.1	1	269	95.1
nee	14	4.9	5	283	100.0

16. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over het gebruik van autogordels en kinderzitjes?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
ja, over het gebruik van gordels voorin				
0	81	28.6	81	28.6
1	202	71.4	283	100.0
ja, over het gebruik van gordels achterin				
0	84	29.7	84	29.7
2	199	70.3	283	100.0
ja, over het gebruik van kinderzitjes				
0	168	59.4	168	59.4
3	115	40.6	283	100.0
nee				
0	237	83.7	237	83.7
4	46	16.3	283	100.0

17. Ziet of hoort u die voorlichting via?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
radio				
0	208	73.5	208	73.5
1	75	26.5	283	100.0
televisie				
0	61	21.6	61	21.6
2	222	78.4	283	100.0
dagbladen				
0	209	73.9	209	73.9
3	74	26.1	283	100.0
weekbladen, andere tijdschriften				
0	214	75.6	214	75.6
4	69	24.4	283	100.0
andere wijze, zoals:				
0	208	73.5	208	73.5
5	75	26.5	283	100.0

18. In welke gemeente bent u geënquêteerd?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
	283	100.0	283	100.0

19. Is die gemeente ook uw woonplaats?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
	283	100.0	283	100.0

20. Wat is uw leeftijd?

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	8	2.8	8	2.8
12	12	4.2	20	7.1
13	13	4.6	33	11.7
14	15	5.3	48	17.0
15	14	4.9	62	21.9
16	11	3.9	73	25.8
17	5	1.8	78	27.6
18	12	4.2	90	31.8
19	8	2.8	98	34.6
20	3	1.1	101	35.7
21	5	1.8	106	37.5
22	5	1.8	111	39.2
23	4	1.4	115	40.6
24	3	1.1	118	41.7
25	2	0.7	120	42.4
26	4	1.4	124	43.8
27	4	1.4	128	45.2
28	8	2.8	136	48.1
29	4	1.4	140	49.5
30	3	1.1	143	50.5
31	2	0.7	145	51.2
32	4	1.4	149	52.7
33	7	2.5	156	55.1
34	7	2.5	163	57.6
35	5	1.8	168	59.4
36	6	2.1	174	61.5
37	3	1.1	177	62.5
38	9	3.2	186	65.7
39	2	0.7	188	66.4
40	1	0.4	189	66.8
41	4	1.4	193	68.2
42	1	0.4	194	68.6
43	5	1.8	199	70.3
44	5	1.8	204	72.1
45	2	0.7	206	72.8
46	3	1.1	209	73.9
47	3	1.1	212	74.9
48	1	0.4	213	75.3
49	5	1.8	218	77.0
50	3	1.1	221	78.1
51	4	1.4	225	79.5
52	7	2.5	232	82.0
53	2	0.7	234	82.7
54	6	2.1	240	84.8
55	4	1.4	244	86.2
56	3	1.1	247	87.3
57	1	0.4	248	87.6
58	2	0.7	250	88.3
60	3	1.1	253	89.4
62	4	1.4	257	90.8
63	2	0.7	259	91.5
65	2	0.7	261	92.2
66	5	1.8	266	94.0
67	2	0.7	268	94.7

	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
68	4	1.4	272	96.1
69	2	0.7	274	96.8
71	1	0.4	275	97.2
72	1	0.4	276	97.5
74	1	0.4	277	97.9
75	2	0.7	279	98.6
78	1	0.4	280	98.9
79	1	0.4	281	99.3
81	1	0.4	282	99.6
82	1	0.4	283	100.0

21. Wat is uw geslacht?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	8	2.8	0	8	2.8
vrouw	183	64.7	67	191	67.5
man	92	32.5	33	283	100.0

22. Heeft u kinderen?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	9	3.2	0	9	3.2
ja	132	46.6	48	141	49.8
nee	142	50.2	52	283	100.0

23. Rijdt u het meest auto als?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	51	18.0	0	51	18.0
bestuurder	59	20.8	25	110	38.9
voorpassagier	104	36.7	45	214	75.6
achterpassagier	69	24.4	30	283	100.0

24. Als u meerijdt in een auto is dat dan meestal?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	124	43.8	0	124	43.8
zakelijk	10	3.5	6	134	47.3
woon-werk	23	8.1	14	157	55.5
bezoek e.d.	73	25.8	46	230	81.3
boodschappen	11	3.9	7	241	85.2
vrije tijd	42	14.8	26	283	100.0

25. Hoeveel kilometer rijdt u als passagier mee?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	8	2.8	0	8	2.8
< 8000 km	160	56.5	58	168	59.4
8000 - 18000 km	95	33.6	35	263	92.9
> 18000 km	20	7.1	7	283	100.0

26. Hoeveel daarvan als achterpassagier?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	7	2.5	0	7	2.5
< helft	187	66.1	68	194	68.6
> helft	89	31.4	32	283	100.0

27. Wat is het bouwjaar van de auto waarin u meereed?

	Frequency	Percent		Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	11	3.9		11	3.9
78	1	0.4		12	4.2
79	2	0.7		14	4.9
80	2	0.7		16	5.7
81	3	1.1		19	6.7
82	8	2.8		27	9.5
83	8	2.8		35	12.4
84	2	0.7		37	13.1
85	13	4.6		50	17.7
86	14	4.9		64	22.6
87	19	6.7		83	29.3
88	14	4.9		97	34.3
89	41	14.5		138	48.8
90	51	18.0		189	66.8
91	44	15.5		233	82.3
92	49	17.3		282	99.6
93	1	0.4		283	100.0

28. Hoe groot acht u de kans om per jaar door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel voorin?

	Frequency	Percent	%	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	8	2.8	0	8	2.8
eenmaal	59	20.8	21	67	23.7
enkele malen	70	24.7	25	137	48.4
(bijna) nooit	146	51.6	53	283	100.0

29. Bent u ooit als passagier bekeurd voor het niet dragen van de gordel?

	Frequency	Percent		Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	5	1.8		5	1.8
ja	1	0.4		6	2.1
nee	277	97.9		283	100.0

30. Wilt u in onderstaande schaal van 1 tot 5 door het omcirkelen van het cijfer aangeven wat uw oordeel is over de veiligheid van het verkeer in het algemeen?

	Frequency	Percent		Cumulative Frequency	Cumulative Percent
geen antwoord	11	3.9	0	11	3.9
zeer onveilig	8	2.8	3	19	6.7
onveilig	61	21.6	22	80	28.3
matig	104	36.7	39	184	65.0
veilig	93	32.9	34	277	97.9
zeer veilig	6	2.1	2	283	100.0

beweerd gedrag	najaar 1994	voorjaar 1995
	PROV	SWOV
aandeel mannen	56%	68%
aandeel vrouwen	44%	32%
gordelgebruik bubeko	89%	74%
gordelgebruik bibeko	80%	69%

Tabel 1. Steekproefkenmerken en beweerd gedrag bestuurder

feitelijk gebruik	SWOV voorjaar 1995	
	mannen	vrouwen
aandeel	76%	24%
gordelgebruik bubeko	75%	83%
gordelgebruik bibeko	61%	72%
totaal	68%	77%

Tabel 2. Feitelijk gordelgebruik door bestuurders in het voorjaar van 1995

	buiten de bebouwde kom		binnen de bebouwde kom	
	feitelijk	beweerd	feitelijk	beweerd
steekproef				
SWOV	77,6%	74%	64,5%	69%
PROV	78,5%	89%	65,8%	80%

Tabel 3. Herweging van het feitelijk gedrag bestuurder naar steekproefkenmerk geslacht

De herweging van het feitelijk gedrag naar beweerd gedrag voor de verschillende verdelingen van mannen en vrouwen in de steekproef heeft als volgt plaatsgevonden:

feitelijk draagpercentage x steekproefaandeel beweerd gedrag (mannen) +
 feitelijk draagpercentage x steekproefaandeel beweerd gedrag (vrouwen)

Buiten de bebouwde kom betekent dit:

$$0,75 \times 0,68 + 0,83 \times 0,32 = 77,6\% \text{ (SWOV)}$$

$$0,75 \times 0,56 + 0,83 \times 0,44 = 78,5\% \text{ (PROV)}$$

Binnen de bebouwde kom betekent dit:

$$0,61 \times 0,68 + 0,72 \times 0,32 = 64,5\% \text{ (SWOV)}$$

$$0,61 \times 0,65 + 0,72 \times 0,44 = 65,8\% \text{ (PROV)}$$

